

Tid: Onsdagen den 25 oktober 2016, kl 10.30-11.50.

Plats: Professorn, plan 8 universitetsförvaltningen.

Närvarande

Ulrika Haake, dekan, docent, pedagogik
Mikael Wiberg, prodekan, professor, informatik
Niklas Eklund, docent, statsvetenskap
Sofia Isberg, universitetslektor, Handelshögskolan
Cynthia Kite, marknadsanalytiker, FD, Polarbröd
Ruth Mannelqvist, professor, juridiska inst.
Anna Renström, doktorand, pedagogik

Tjänstgörande suppleant

Ingeborg Waernbaum, docent, Handelshögskolan

Övriga närvarande

Per Höglund, kanslichef
Åsa P Isaksson, fakultetssamordnare sekr.
Annika Nordlund, ansvarig samverkan, docent, psykologi
Thomas Pettersson, fakultetssamordnare/docent
Magnus Wikström, vicedekan, professor, Handelshögskolan

Anmält förhinder

Steven Nordin, professor, psykologi
Elina Bjurbäck, studentombud
Urban Markström, professor, socialt arbete
Lovisa Svensson, studentombud

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

Mötesformalia

21	a) Utseende av justeringsperson att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.	Fakultetsnämnden beslutar • att uppdra åt docent Niklas Eklund att tillsammans med ordföranden justera dagens protokoll.
	b) Fastställande av föredragningslistan.	Fakultetsnämnden beslutar • att behandla beslutsärenden före anmälningsärenden och• att med de ändringar i paragrafnumrering som följer av ovanstående fastställa det utsända förslaget till föredragningslista.

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

Beslut

22 Umeå universitet Vision 2020

Samhällsvetenskapliga fakultetens delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018, dnr FS 1.1-1673-15.

Föredragande: Dekan Ulrika Haake.

Ulrika Haake informerar om arbetet med att uppdatera fakultetens strategidokument Vision 2020 inför 2017-2018 samt om uppdraget att prioritera ett antal av delmålen i detta dokument.

Ulrika Haake, docent Annika Nordlund, prodekan Mikael Wiberg, vicedekan Magnus Wikström och kanslichef Per Höglund redovisar förslag till prioriterade delmål inom de övergripande visionsmålen

- Långsiktighet möjliggör högt risktagande
- Kreativa miljöer stimulerar till dynamiska möten
- Utbildning för gränslös kunskap
- Forskning som spränger gränser samt
- Det goda och effektiva universitetet

Fakultetsnämnden diskuterar det presenterade förslaget till revidering av visionsdokumentet och de föreslagna prioriterade delmålen samt frågor i nära anslutning till de olika visionsmålen.

Fakultetsnämnden beslutar

- att med tillägg av en förklarande text i inledningen av respektive dokument samt med ändring av formuleringen av Visionsmål 2.4 (d.v.s. antal istället för andel),
- fastställa de föreslagna revideringarna av Samhällsvetenskapliga fakultetens delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier avseende 2017-2018 i enlighet med vad som framgår av bilaga § 22 A samt
- att fastställa de föreslagna prioriterade delmålen i enlighet med vad som framgår av bilaga 22 B.

23 Den Samhällsvetenskapliga fakultetens resursfördelningsmodell för forskning/utbildning på forskarnivå. - Inriktningsbeslut angående införande av den norska bibliometriska modellen fr.o.m. 2018, dnr FS 1.3.2-1859-16.

Föredragande: Vicedekan Magnus Wikström.

Magnus Wikström ger en bakgrund till ärendet samt presenterar ett förslag till inriktningsbeslut om införande av den norska bibliometriska modellen från och med 2018.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet.

Ärende

23 Den Samhällsvetenskapliga fakultetens resursfördelningsmodell för forskning/utbildning på forskarnivå. - Inriktningsbeslut angående införande av den norska bibliometriska modellen fr.o.m. 2018, dnr FS 1.3.2-1859-16.

24 Ansökan om att inte utlysa utbildningsprogram – Internationell kris- och konflikthantering ht 2017, dnr FS 3.2-1768-16.

25 Resursfördelning/budget 2017 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS 1.3.2-1837-16.

Beslut eller annan åtgärd

Fakultetsnämnden beslutar

- att den norska bibliometriska modellen införs som grund för tilldelning genom publicering från och med 2018
- att frågan om hur den nya resurstilldelningsmodellen ska utformas i detalj utreds av fakultetskansliet under våren 2017 för beslut i fakultetsnämnden under hösten 2017.

Bakgrund och rapport, bilaga § 23.

Föredragande: Prodekan Mikael Wiberg.

Mikael Wiberg ger en bakgrund till ärendet samt presenterar ett förslag till beslut om att inte utlysa Internationell kris- och konflikthantering ht 2017.

Fakultetsnämnden diskuterar ärendet.

Fakultetsnämnden beslutar

- att inte utlysa Programmet för internationell kris- och konflikthantering 180 hp inför höstterminen 2017.

Bakgrund och underlag, bilaga § 24.

Föredragande: Kanslichef Per Höglund.

Per Höglund presenterar ett förslag till resursfördelning/budget 2017 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten.

Fakultetsnämnden diskuterar frågor i anslutning till det presenterade förslaget till resursfördelning och budget.

Fakultetsnämnden beslutar

- att fastställa fördelningen av anslag till forskning/forskarutbildning enligt avsnitt 2 (sid 7 - 18).
- att fastställa ramar, utbildningsuppdrag, antal platser på program, prislappar och kursutbud till institutioner och enheter i enlighet med avsnitt 3 (sid 19 - 40) och bilaga 1.

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

- 25 Resursfördelning/budget 2017 för den Samhällsvetenskapliga fakulteten, dnr FS 1.3.2-1837-16.
- att fastställa fördelning av lokalintäkter i enlighet med avsnitt 4 (sid 41 – 45).
 - att fastställa fördelningen av täckningsbidrag till universitetsgemensamma kostnader i enlighet med avsnitt 5 (sid 46 - 50).
 - att fastställa budget för fakultetsgemensamma stödfunktioner samt fördelning av täckningsbidrag till institutioner för detta ändamål enligt avsnitt 6 (sid 51 – 56).
 - att fastställa budget för senare/särskild fördelning enligt avsnitt 7 (sid 57 – 66)

För ovan hänvisningar till avsnitt/bilaga se bilaga § 25

Anmälningssärenden

- 26 Anmälan av protokoll från sammanträdet den 5 oktober 2016.
- Ad acta.
Bilaga § 26.
- 27 Anmälan av
- a) beslut fattade vid dekanens beslutsmöte.
- Ad acta.
Bilaga § 27 A:1-2.
- b) beslut fattade av forskningskommittén.
- Ad acta.
Bilaga § 27 B:1-2.
- c) beslut fattade av utbildningskommittén.
- Ad acta.
Bilaga § 27 C.
- d) beslut fattade av styrelsen för Idrottshögskolan vid Umeå universitet (IH).
- Ad acta.
Bilaga § 27 D.
- e) ärenden behandlade vid Informationsmöte för fakultetsnämnd/prefekter 2016-10-25.
- Ad acta.
Bilaga § 27 E.
- 28 Anmälan av disputationsprov för doktorexamen och försvar av licentiatuppsats.
- Ad acta.
Bilaga § 28.

Ärende

Justeras:

Handwritten signature of Ulrika Haake in black ink.

Ulrika Haake

Handwritten signature of Niklas Eklund in black ink.

Niklas Eklund

Beslut eller annan åtgärd

Vid protokollet:

Handwritten signature of Åsa P Isaksson in black ink.

Åsa P Isaksson

Fotograf: Ingrid Söderbergh

Delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018

Revideringar inför 2017-2018

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden
Sammanträdesdatum
2016-10-25

Dnr FS 1.1-1673-15

Samhällsvetenskaplig fakultet:

Delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2016-2018. Revideringar inför 2017-2018.

Inledning

Med utgångspunkt från Umeå universitets strategidokument Vision 2020 - delmål 2016-2018 (Dnr: UmU 200-1111-12) har den Samhällsvetenskapliga fakulteten utarbetat egna delmål som kommer att ligga till grund för fakultetens verksamhet under perioden 2016-2018. Nedan presenterar vi de delmål som fakulteten arbetar mot samt de analyser som ligger till grund för målsättningarna och uppsatta strategier. Delmål markerade med asterisk (*) är de delmål som fakulteten avser prioritera särskilt för åren 2017-2018. Ett särskilt dokument där enbart de prioriterade delmålen (markerade med *) finns presenterade är också framtaget, se "Prioriterade delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2017-2018".

Av alla delmål har fakulteten valt att prioritera 18 stycken för åren 2017-2018. Delmålen har beslutats av fakultetsnämnden efter en analys av vilka delmål som institutionerna särskilt värnat och prioriterat för den senaste perioden, samt de delmål som fakultetsnämnden funnit vara av särskild vikt.

Presentationen av målen följer universitetets övergripande Vision 2020-dokument och de rubrikområden som följer av det. De prioriterade delmålen är för vissa områden relativt få och för andra något fler. Detta beror framför allt på två aspekter. Den första aspekten rör på vilken detaljnivå målen är formulerade, där utbildningsmålen har ett smalare fokus och är mer konkreta. Det har gjort att fler delmål för detta område har tagits med, även om delmålen på en mer aggregerad nivå befinner sig inom gemensamma större utbildningsområden som t.ex. internationalisering (två mål) och kompetensförsörjning (3 mål). Den andra aspekten rör presentationsform och uppdelning av olika målområden. Där kan det te sig som att fakultetsnämnden enbart valt att fokusera ett fåtal forsknings- och forskarutbildningsmål, men där förklaringen är att dessa mål hänger ihop med och bygger på de tre prioriterade målen inom området "Långsiktighet möjliggör högt risktagande".

Utifrån de 18 delmål som fakultetsnämnden prioriterat för åren 2017-2018, är sedan tanken att respektive institution och enhet i sin tur ska prioritera ett antal av målen. Eftersom fakulteten är bred, med många ämnesdiscipliner och olika typer av verksamheter, från mycket forskningstunga till utbildningstunga, är det inte rimligt att tänka sig att alla institutioner och enheter ska sikta mot alla 18 delmål. Istället är tanken att varje verksamhet ska göra en egen prioritering, efter en analys av egna styrkor och svagheter, och välja rimliga delmål utifrån det. Om en verksamhet vill arbeta med mål som inte finns bland de prioriterade 18 delmålen går det självklart också bra och kan tillföras de som prioriteras utifrån detta måldokument.

Fakulteten hoppas att med detta prioriteringsarbete bättre styra verksamheten mot att arbeta mer fokuserat med ett fåtal målområden, än lite grann på ytan med väldigt många olika mål.

För fakultetsnämnden

Ulrika Haake
Dekan

Långsiktighet möjliggör högt risktagande

Visionsmål 1.1.1 Universitetet har implementerat ett resursfördelningssystem som ökar förutsättningar för nydanande forskning.

Aktiviteter på universitetsnivå.

**Visionsmål 1.1.2. Fakulteten har implementerat tydliga och internationellt konkurrenskraftiga karriärvägar, inkluderande resursstabila "tenure tracks".*

Analys

Fakulteten har idag få karriärtjänster inte minst på grund av ekonomiska begränsningar. Fler anställningar av biträdande lektorer och postdocs är önskvärda, men idag har fakulteten inga finansiella möjligheter att utlysa sådana. Vilka satsningar fakulteten väljer att prioritera bygger på komplexa avvägningar och prioriteringar. Här kan det nämnas att fakulteten har tagit över ansvaret för medfinansiering av Wallenberg Academy Fellows (WAF) och Pro Futura Scientia vilket är kostnadsposter inom ramen för stöd till karriärvägar. Fakulteten har för närvarande två Wallenberg Academy Fellows och ytterligare en kandidat som kan vara aktuell för en satsning från och med 2016.

De prioriteringar som fakulteten har gjort på professorer och docenter i form av resurser för forskning inom ramen för tjänsten och möjligheter till sabbatical allokeringar stora delar av de medel som fakulteten har att fördela inom ramen för basanslaget för forskning och forskarutbildning. Då våra analyser av hur många doktorander som antas till forskarutbildning under 2015 och 2016 visar på en drastisk minskning, behöver diskussioner föras kring hur vi ska använda anslaget för forskning och forskarutbildning framgent för att också möjliggöra att basen för våra karriärvägar, dvs. doktoranderna, inte minskar i sådan omfattning av vi riskerar att enbart få förlita oss på andra lärosätens produktion av doktorander (även om minskningen syns också på nationell nivå). Fakultetens sätt att fördela och finansiera professorsutrymmen riskerar också att på längre sikt skapa problem för professorskompetenta och värdefulla personer att kunna få en professur vid vårt eget lärosäte, vilket är en viktig aspekt av karriärväg. Detta sammantaget resulterar att vi beslutat om strategier enligt nedan.

Strategier

Fakulteten behöver skaffa sig bättre kunskap om vad våra yngre forskare presterar när det gäller publicering och förmåga att dra in externa medel, men vi behöver också vidta åtgärder som gör det möjligt att följa gruppen nya och yngre forskare. För att stödja forskare i karriären och skapa förutsättningar för att uppnå högkvalitativ forskning vill fakulteten:

- Se över systemet med professorsutrymmen, ffa. vad gäller möjligheten till befordran från docent till professor
- Analysera doktorandantagningsläget samt göra en översyn av fakultetens fördelning av basanslaget för forskning och forskarutbildning för en ev. prioritering av resurser för doktorandanställningar
- Stimulera institutionerna till utlysningar av biträdande lektorat samt anställningar som post docs
- Medfinansiera Wallenberg Academy Fellows och Pro Futura-innehavare

- Ge fortsatt tid för docenters forskning motsvarande en ökning av kompetensutvecklingstiden med 10 % (se även 1.1.4)
- Fortsätta en Junior Faculty-satsning tillsammans med humfak.

Uppföljningskriterier

- Antalet yngre forskare som följer vår Junior Faculty-satsning
- Förändringar i prestationer vad gäller publicering och externa anslag
- Antalet postdoc-anställningar och biträdande lektorat som inrättas
- Förändringar av antalet doktorander som antas till forskarutbildning

**Visionsmål 1.1.3. Fakulteten har implementerat ett system för högre lärarbefattningar (lektorat och professurer) med ekonomiskt stabila och långsiktigt goda förutsättningar.*

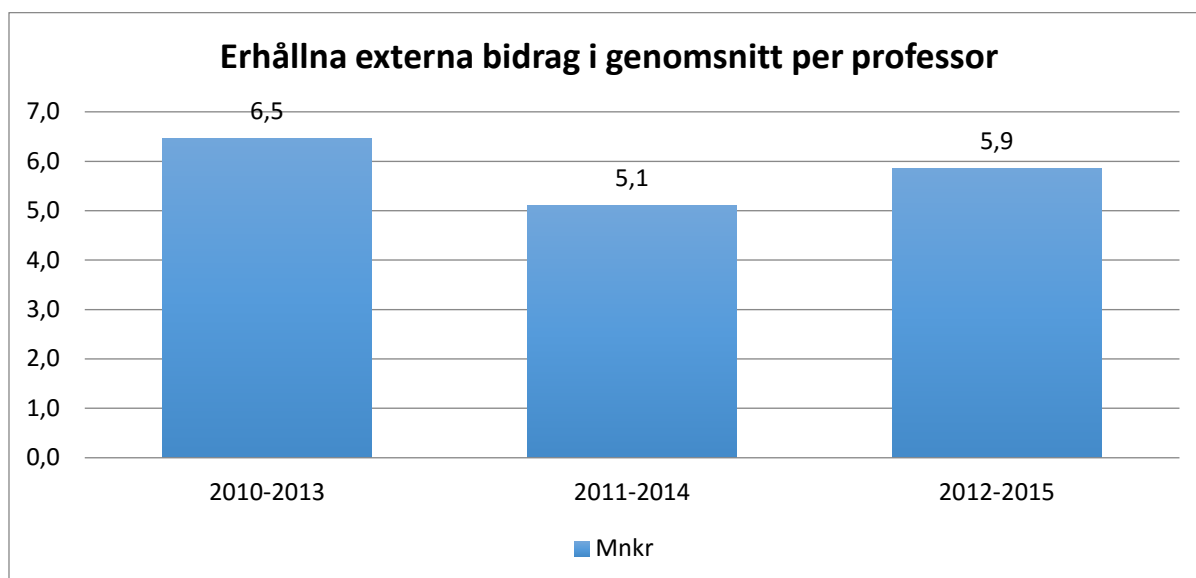
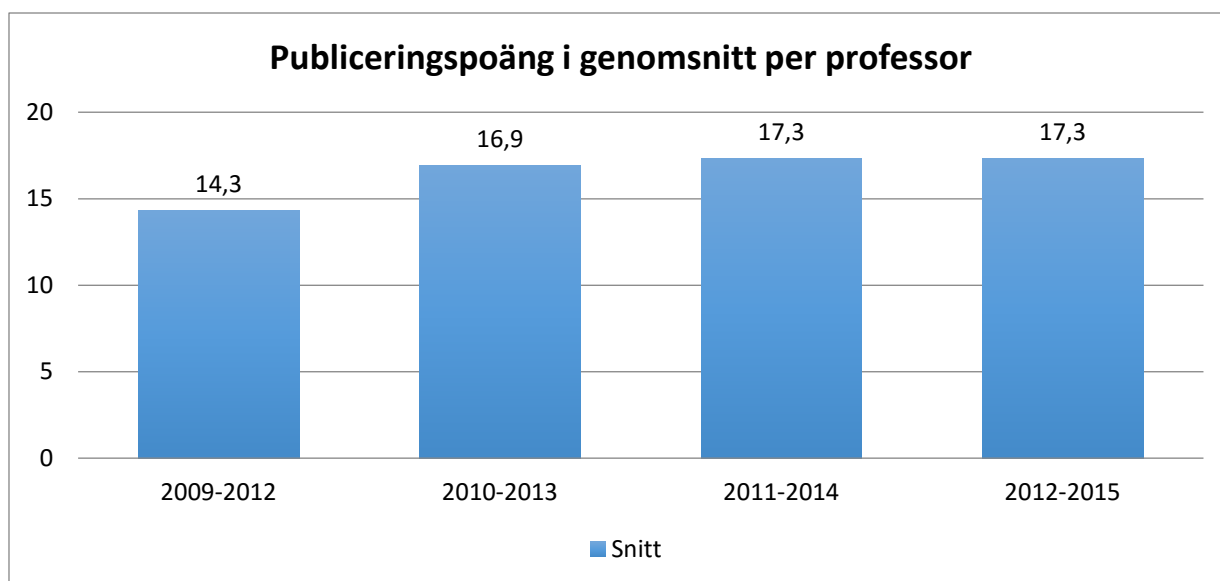
Analys

Professorer vid samhällsvetenskaplig fakultet har tidigare haft mycket olika förutsättningar. Därför genomförde vi en omställning som garanterar professorer fakultetsfinansiering och forskningsutrymme motsvarande 40-60 %. I sina anställningar undervisar därmed professorer mellan 20 – 60 % respektive forskar mellan 40 – 80 %. Vi har också infört en ny regel som stipulerar att prefekter kan besluta om att alla professorer och docenter ska undervisa minst 20 % av heltid. Detta innebär att alla professorer vid samhällsvetenskaplig fakultet i normalfallet är 100 % finansierade av anslag. Docenter erhåller också sedan ett par år tillbaka resurser motsvarande ca 10 % att använda för extra kompetensutvecklings-/forskningstid.

Fakulteten har under senare år haft en positiv utveckling när det gäller publicering och externa anslag. Ändå avslöjar bibliometriska analyser att det kvarstår stora utmaningar inte minst när det gäller forskningens "impact", vilket bland annat kan förklaras genom de delvis ryckiga finansieringsformerna för forskning och anställningar.

Samtidigt måste det konstateras att bibliometriska analyser baserade på Web of Science endast fångar delar av samhällsvetenskapen vilket påverkar såväl publicerings- som citeringsnivåer. Google Scholar erbjuder ett mer inkluderande perspektiv, men har också svagheter och tillåter endast i begränsad omfattning mer djupgående analyser. Båda analysverktygen levererar dock liknande bilder.

Det kan dock konstateras att professorernas publicering under de senaste åren har utvecklats positivt, såväl när det gäller den totala volymen som när det gäller den genomsnittliga produktionen (enligt fakultetens beräkningssystem).

Vi har också konstaterat att endast ett fåtal professorer på fakulteten utmärker sig när det gäller citeringar och externa medel. Endast en grupp på ca 4-5 professorer uppnår excellenta resultat när det gäller båda dessa faktorer. Förklaringen för detta ser vi i finansieringssystemet som har gjort professorer beroende av externa anslag. Detta har inneburit att för stunden aktuella forskningsteman prioriterats istället för fördjupningar i redan påbörjade satsningarna. Resultatet är en professorskår som utmärker sig genom mer bredd än djup i forskningen. Fakulteten saknar därför, med få undantag, internationellt erkända och ledande experter inom sina områden. För att stimulera till internationell spetsforskning har fakulteten också, sedan 2016, satsat på sabbatsterminer för att ge professorer möjlighet att fokusera på forskning samt att bygga ut internationella nätverk. Det kan dock konstateras att professorerna redan nu i stor utsträckning publicerar i samarbete med forskare utanför fakulteten; t.ex. för åren 2010-2013 publicerades 55 % av alla registrerade arbeten tillsammans med forskare utanför fakulteten.

De strategier och åtgärder vi har genomfört och fortsättningsvis vill stötta förväntas bidra till att göra professorer vid samhällsvetenskapliga fakulteten intressanta och bör locka sökande både nationellt och internationellt.

Ett annat fenomen som vi kan se är att fakultetens forskare tappar när det gäller citeringar men att publiceringarna ökar. Det kan vara så att våra forskare publicerar sig i stor omfattning men gör det i tidskrifter med låg impact. För att ge oss bättre kunskap och även underlag för kommande beslut och strategiarbete genomför vi kontinuerligt olika bibliometriska körningar. Det handlar om att få bättre kunskap om skillnader mellan olika ämnen och ämneskonstellationer, inte minst med tanke på arbetet med att formulera publiceringsstrategier samt för att kunna fastställa vilka uppföljningskriterier som fakulteten ska använda sig av.

Vi ser också ett behov av att fortsatt kunna erbjuda gruppen docenter goda villkor för forskning.

Strategier

För att kunna förändra och förbättra verksamheten krävs flera olika samverkande strategier som alla har till mål att ge våra forskare och anställda en långsiktighet i vardagen som möjliggör högt risktagande och som kan ge förutsättningar för att producera forskning som spränger gränser. Det handlar bland annat om att skapa förbättrade planeringsförutsättningar för olika aktörer genom att arbeta för längre planeringshorisonter samt genomföra åtgärder för att stimulera högkvalitativ forskning.

- Den övergripande strategin är att ge fakultetens forskare (professorer och docenter) tid för forskning som i sin tur både främjar publicering och möjlighet att dra in öka forskningsanslag
- Fakulteten har som ett led i detta också från och med höstterminen 2016 inrättat ett system med sabbatstermin efter var sjunde termin för att förstärka professorernas möjligheter att fokusera på forskning, som ett första steg i arbetet med att skapa ekonomiskt stabila och långsiktigt goda förutsättningar.
- En översyn över fakultetens fördelningsprinciper för fakultetsanslaget för forskning behöver dock genomföras med tanke på att ge goda förutsättningar inte bara för professorer och docenter utan som också skapar möjligheter för institutionerna att använda delar av forskningsanslaget till andra, mer fria, strategiska områden.
- Fakulteten avser att förändra fördelning av resurser för publicering genom att stötta publiceringsstrategier för ökad kvalitet (inte bara kvantitet).
- Fakulteten avser att dokumentera och sprida den kartläggning av institutionernas forskningsprofiler som är genomförd.
- Fakulteten avser vidare att hitta nya former för systematisk spridning av information om samhällsvetenskapliga forskningsresultat vid sidan av redan befintliga system genom exempelvis användande av case, forskarpoddar och forskarporträtt.

Uppföljningskriterier

- Publiceringar, bibliometri och externa medel.
- Uppföljning av resultat utifrån införandet av sabbaticals

**Visionsmål 1.1.4. Fakultetens högre lärarbefattningar, lektorat och professorer, innehåller en dynamisk blandning av forskning och utbildning som främjar kvalitet i utbildningen likväl som i forskningen.*

Analys

Samhällsvetenskapliga fakultetens stora utmaning ligger i att ge våra forskare förutsättningar att framgångsrikt attrahera externa bidragsgivare och publicera forskningsresultat i högt rankade tidskrifter samtidigt som kunskaper genererade från forskning ger avtryck på undervisning på samtliga nivåer och bidrar till en positiv utveckling av all verksamhet vid fakulteten.

Att professorer och delvis docenter idag i vissa ämnen i begränsad omfattning deltar inom undervisningen på grundnivå innebär att studenterna ofta inte möter fakultetens mest erfarna forskare förrän tidigast på avancerad nivå. Detta mönster är något som fakulteten vill ändra med hjälp av tydliga riktlinjer, regler och olika former av stöd.

Strategier

- Fakultetens riktlinjer sedan några år tillbaka är att professorer och lektorer i normalfallet ska undervisa på grund- och avancerad nivå åtminstone 20 % per läsår (se även delmål 2.7).
- Fakulteten stödjer forskning i tjänst för professorer enligt strategier under mål 1.1.3.
- Fakulteten stödjer vidare docenternas kompetensutvecklingsmöjligheter genom att 85 000 kr årligen används för att förstärka kompetensutvecklingstiden och ge docenterna totalt åtminstone 30 % tid för forskning i sin anställning. (se även 1.1.2.)

Uppföljningskriterier

- Professorer och docenters undervisning följs upp med hjälp av bemanningsplaneringssystemet (BPS).
- Avsättningen för docenters forskning följs upp genom att följa utvecklingen av publicering och externa medel; bibliometri.

Kreativa miljöer stimulerar till dynamiska möten

**Visionsmål 1.2.1: Samhällsvetenskaplig fakultet har i dialog med universitetsledningen påbörjat en utredning om möjligheten att utveckla en interaktiva fokus-, lär- och innovationsmiljö för att befrämja gränsöverskridande möten mellan forskare, forskarstuderande, studenter och externa samverkansparter.*

Analys

Frågan har hög angelägenhetsgrad och idéer kring utformning av miljöer för att stötta detta visionsmål diskuteras vid fakulteten. En utredning har också genomförts kring möjligheten att skapa en attraktiv forsknings- och lärandemiljö i Beteendevetarhuset. Arbetet med projektet Tanken har pågått sedan hösten 2015, och initierades av Samhällsvetenskapliga fakulteten som tilldelats centrala stimulansmedel för att stödja och utveckla interaktiva lärandemiljöer. En grundpremiss är att planering och utformning ska utgå från forskning om rummets och teknikens betydelse, med en önskan om öppna studentytor för informellt lärande och självstudier, att miljön ska skapa förutsättningar för ökad samverkan mellan institutionerna i BVH, samt en integrering av grundutbildning och forskning. En första plan för Tanken presenterade på rektornivå under våren 2016 med positiv feedback så när som på omfattningen av de gemensamma lokalerna, varpå den återremitterades till projektgruppen för revidering. En reviderad plan för Tanken är framtagna tidig höst 2016 av arkitektfirman SWECO och bygger på en rad övergripande mål och visioner. Tanken ska: erbjuda en interaktiv och flexibel miljö som tillgodoser behoven hos såväl studenten som läraren, forskaren och besökaren; skapa möjligheter till nya undervisningsformer och uppmuntra till ett studentaktivt lärande; flexibilitet och expansionsmöjligheter ska planeras in i projektet för att även kunna tillgodose framtida behov och förändrade tekniska förutsättningar; utgå från fastighetens förutsättningar men ställer samtidigt höga krav på akustik, brandsäkerhet och ljus, och bör förespråka ett ekologiskt hållbart byggande; kunna ses som tillgängliga och attraktiva av olika grupper, med olika behov; bidra till att stärka kopplingen mellan forskning, undervisning och samverkan genom att dessa verksamheter i högre utsträckning integreras och ges utrymme; skapa fysiska förutsättningar för ökad samverkan mellan institutionerna i BVH; och bidra till den övergripande målsättningen i Campusplanen.

Konkretisering av målet

Fakulteten har som mål att, i samråd med universitetsledningen, utveckla en interaktiv fokusmiljö för att befrämja gränsöverskridande möten mellan forskare, forskarstuderande, studenter och externa samverkansparter. En genomförd utredning pekar på att en dylik fokusmiljö i anslutning till Beteendevetarhuset är av stort värde.

Strategier

- Det förslag som nu finns framtaget för den planerade fokusmiljön (Tanken) skall under hösten 2016 tas upp i projektgruppen på BVH tillsammans med den referensgrupp som finns knuten till projektet, för att sedan presenteras för ansvariga på lokalförsörjningsenheten.

Uppföljningskriterier

En förhoppning är att arbetet med den nya fokusmiljön ska kunna påbörjas under 2017.

Visionsmål 1.2.2: Samhällsvetenskaplig fakultet har utvecklat interaktiva fokusmiljöer och lärmiljöer som redskap för ökad kvalitet i utbildningen ur ett pedagogiskt, internationaliserings- och samverkansperspektiv

Analys

Vid fakulteten finns institutioner som ligger långt framme när det gäller kreativa miljöer och nätbaserad undervisning. Informatik, Pedagogik och Tillämpad utbildningsvetenskap, Enheten för polisutbildningen är exempel på institutioner/enheter där kompetensen är hög, där man har utvecklat olika koncept för nätbaserad undervisning och där man har haft en omfattande volym studenter på nätbaserade kurser. Dessa institutioners stora erfarenheter av denna typ av undervisning med olika typer av plattformar är av stor vikt för fakulteten liksom för hela universitetet. Exempelvis har Pedagogiska institutionen utvecklat en mängd lärplattformar som är anpassade utifrån program och kursers särskilda behov. Det gäller både institutionens fristående kurser i pedagogik men även uppdrag för Samhällsvetenskapliga fakulteten, Lärarhögskolan och Medicinska fakulteten.

Vid institutionerna för Informatik och Psykologi har det utvecklats lokaler med kraftfullt IT-stöd för videokonferenser och annat teknikberoende samarbete. Inom psykologi har det dessutom i anslutning till psykologmottagningen byggts upp lärmiljöer som bl.a. används i samverkan med det omgivande samhället. En utredning har också initierats kring möjligheten att skapa en attraktiv forsknings- och lärandemiljö i beteendevetarhuset.

Fakulteten har arbetat med utformandet av Samhällsvetarhuset som en interaktiv lärmiljö. I arbetet har studenter och lärares synpunkter tillvaratagits genom intervjuer i fokusgrupper och en SWOT-analys har genomförts. De aktuella lärosalarna har möblerats så att största möjliga flexibilitet ska kunna uppnås bl.a. genom stolar, bord, "whiteboards" på hjul. Teknisk utrustning i form av en mängd digitala skärmar har installerats, bl.a. "touch screens".

Två salar har slagits samman till en större sal för studentgrupper om 60, med videokonferensutrustning samt en blockvägg som gör att den även kan användas som två mindre salar. Lärosalarna har en grundmöblering där en av salarna utformas efter grupparbeten, de övriga har en "traditionell" lärosalsmöblering men med möjlighet till snabb anpassning efter aktuella behov.

Fortsatt har lärare erbjudits deltagande i kurser (i UPL:s regi) för att bli medveten om på vilket sätt undervisningen och pedagogiken kan utvecklas i denna typ av miljöer. Temat har även uppmärksammats på fakultetens lärardag i augusti 2015 (Att undervisa i studerandeaktiva miljöer – med begränsade resurser), där det erbjöds både föreläsningar och workshops.

Konkretisering av målet

Fakulteten har som mål att fortsatt nyttja de möjligheter som dessa nya interaktiva fokusmiljöer och lärmiljöer, som redskap i ökad kvalitet i utbildningen ur ett pedagogiskt, internationaliserings- och samverkansperspektiv. Detta mål har tydlig koppling till Visionsmål 2.1 (Ett utbildningsprogram (socionomprogrammet) samordnas fullt ut mellan campus och nät till 2018). Erfarenheterna av detta arbete kommer att utgöra en viktig grund för utvecklingen av andra potentiella program.

Detta ligger också i linje med fakultetens målsättning om fortsatt utveckling av nätutbildning och ”blended learning”, vilket också är uttalat i fakultetens strategiska satsningar inom grundutbildningen under perioden 2016-2018.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom grundutbildningen för perioden innehåller utvecklingsprojekt som ligger i linje med visionsmålet, där utvecklingsprojekt att särskilt stötta utvecklandet och användandet av flexibla och interaktiva lärmiljöer samt kompetenshöjning hos lärare vad gäller förmåga att nyttja modern teknik och undervisningsformer som stödjer ökad kvalitet i utbildningen. Se även strategier för Visionsmål 2.1.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen av den miljö som för utvecklats i Samhällsvetarhuset och dess nyttjande kommer att följas fortlöpande bl.a. genom utvärderingar riktade till dem som nyttjar de nya lärmiljöerna. Detsamma gäller för den planerade lärmiljön i Beteendevetarhuset (Tanken).

Samverkan skapar utveckling och stärker kvalitet

Sammanfattande analys för delmålen 1.3.1, 1.3.3. och 1.3.4

För en samhällsvetenskaplig fakultet är det naturligt att samverka med det omgivande samhället. Vid fakulteten finns en rad olika aktiviteter av samverkanskaraktär, dels genom ämnenas naturliga samarbetspartner, uppdragsutbildningar, uppdragsforskning, arbetslivsanknytning inom utbildning, forskning i samverkan med offentlig sektor och/eller näringsliv dels en rad olika former av populärvetenskaplig spridning av forskning.

Under ett antal år har en rad aktiviteter och utredningar genomförts på central nivå, flertalet vilkas resultat nu börjar finnas tillgängliga. Som ett led i detta finns nu en central samverkansstrategi som under perioden kommer att få effekt på fakultets- och institutionsnivå. Utöver detta finns en modell för samverkansmeritering inom den pedagogiska delen av universitetslärarens arbete samt en motsvarande för forskning nu framtagna, samt arbete med att samverkanssäkra utbildningen påbörjats.

I ett led att öka kontaktytan mellan fakultet/institution och enheten för externa relationer pågår under 2016 ett pilotprojekt där Mats Reinhold på enheten för Externa relationer (ER) har 20 % i sin tjänst som är knuten till samhällsvetenskapliga fakulteten. Inom ramen för detta arbete har Mats genomfört intervjuer med prefekter på institutionerna för att skapa en bättre förståelse för hur ER kan stödja institutionernas samverkansarbete.

Strategier

- När det gäller själva arbetet med olika samverkansinslag inom utbildningar och våra lärare forskares deltagande i samverkans aktiviteter så kommer under den kommande perioden arbetet med att implementera de samverkansintegrerade meritportföljerna (pedagogisk och forskning) genomföras.
- Fortsatt avser fakulteten att under perioden samverkanssäkra samtliga utbildningsprogram samt kurser där så är möjligt.
- Vid fakulteten kommer 2016 års personaldag att fokusera på samverkan. Dagen kommer innehålla en gemensam ingång för att sedan erbjuda tematiska diskussioner kring samverkan och utbildning respektive forskning. Då en utvärdering av forskarutbildningen står för dörren ser vi även personaldagen som ett tillfälle att diskutera samverkan i forskarutbildning var på ett sådant tema finns att välja. Slutligen ser vi att det är av stor vikt att samverkan diskuteras i relation till de tekniska och administrativa stödfunktioner som finns, samt i relation till tillgänglig infrastruktur.
- Resultatet av den intervjuerunda som genomförts av fakultetens kontaktperson på ER kommer resultera i en gemensam prioritering av de behov som institutionerna uttryckt, samt påverka det fortsatta arbetet med samverkan på fakulteten. Planen är fortsatt att det med ER:s hjälp ska kunna genomföras någon eller några former av event (t.ex. Aim day) under kommande period för att öppna för nya samverkansmöjligheter.
- Det finns nu en genomgång av universitetets regionala engagemang, och fakulteten ser positivt på planerna att sammanställa data kring detta i en sökbar databas. En sådan databas kan informera extern parter som vårt pågående regionala samverkansengagemang samt fungera informativt för fakultetens institutioner i sitt arbete med att utveckla samverkan på regional nivå.

Visionsmål 1.3.2: Universitetet har utvecklat ett system för befattningar som möjliggör och premierar en mobilitet mellan universitet och andra offentliga och privata aktörer.

Analys

Vid samhällsvetenskapliga fakulteten finns ett flertal legitimationsutbildningar som har haft och har en stor andel lärare som rekryterats på grund av sina praktiska kunskaper, ett fåtal av lärarna är disputerade. Detta syns framförallt inom utbildningar till socionomer, lärare och jurister. Ett faktum som också negativt påverkat andelen disputerade lärare. Det finns de facto ett behov att tillföra yrkeskunskap till de så kallade legitimationsutbildningarna, eftersom studenterna både behöver koppling till sin framtida arbetsmarknad men också till den framtida yrkesutövningen.

Ett problem är att praktikerna ofta inte är disputerade, flera har påbyggnadsutbildningar på grundexamen och är inte intresserade av att disputerade även om de är intresserade att undervisa under kortare perioder. Att locka praktiker till akademien kan vara problematisk och också motarbetas av de pedagogiska metoder som används, t ex så kan problembaserad undervisning bli svårt att genomföra med gästlärare som inte är vana vid metoden.

Strategier

- Adjunkter ges möjlighet att inom ramen för sin kompetensutveckling få möjlighet att "återgå" till sin profession under en begränsad tid för att återknyta kontakten med verksamhetsfältet. Ingen prioriterad aktivitet under kommande verksamhetsperiod.
- Hitta former som gör det möjligt att låta våra adjunkter som inte är antagna till utbildning på forskarnivå "fylla på" men även bredda och fördjupa sin särskilda yrkeskompetens. Det skulle kunna kallas en "verksamhetsanknytning av utbildningen".

Utbildning för gränslös kunskap

Visionsmål 2.1: Ett utbildningsprogram samordnas fullt ut mellan campus och nät till 2018

Analys

Vid fakulteten bedrivs idag nätbaserad utbildning, såväl inom program som fristående kurser. Vårdadministrativa programmet (180 hp) bedrivs i sin helhet över nätet. Socionomprogrammet (210 hp) bedrivs vid universitets samtliga tre campus (Ske-å och Ö-vik växelvis vartannat år). Under ht 2012 gjordes en större förändring när det gäller distributionsform. Efter rektorsbeslut kom Luleå att bli en fjärde samlingsort för Socionomprogrammet. Mot bakgrund av detta beslöt fakultetsnämnden att socionomutbildningen utanför campus Umeå med tiden (till stora delar) skulle bedrivas som "blended learning". Arbetet med att anpassa utbildningen till flexibla distributionsformer fortgår med målsättningen att socionomprogrammet fr.o.m. 2018 kan erbjudas flexibelt i sin helhet (i dag ges de första fyra terminerna flexibelt med Luleå som samlingsort, medan de tre avslutande enbart finns på campus Umeå).

Erfarenheterna från arbetet med Socionomprogrammet kommer att tas tillvara i det fortsatta arbetet med utvecklingen av flexibla distributionsformer.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll projektmedel som riktades mot utveckling av "blended learning", såväl i redan befintliga utbildningar som nya utbildningar. Projekten avrapporterades vid utgången av 2015. Resultaten av dessa satsningar förväntas ge effekter i verksamheten även under de närmaste åren.
- I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med "blended learning", exempelvis vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare samt vid riktade möten, seminarier och workshops.
- Vidare att följa upp erfarenheter av hur "blended learning" upplevs som pedagogisk modell, av såväl lärare som studenter.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen av Socionomprogrammet följs kontinuerligt.

Kostnadsberäkning

- Medel riktade mot utveckling av "blended learning" finns inte beslutade för perioden.

**Visionsmål 2.2: Andelen helårsstudenter på avancerad nivå uppgår till 24 procent*

Analys

Verksamhetsåret 2015 uppgick andelen studenter (HST) på avancerad nivå till 22 procent (2012 19 %), vilket indikerar att vi under de senaste åren ökat andelen studenter på avancerad nivå. Andelen 24 procent innebär att vi behöver öka 144 HST på avancerad nivå givet samma utbildningsvolym som 2015 (tot 6.711 HST). På avancerad nivå erbjuds läsåret 2016-17 totalt 18 program (15 master med möjlighet till magisterexamen efter ett år samt tre rena magisterprogram). En del av studenterna på avancerad nivå utgörs av studenter på nybörjarprogram som sträcker sig längre än till fil.kand-examen (Civilekonom-, Jurist-, Psykolog- och Socionomprogrammen).

Andelen studenter på avancerad nivå beror sålunda dels på antalet nybörjarprogram med examen på avancerad nivå och hur stora studentkullarna där är, dels i vilken utsträckning våra magister- och mastersprogram attraherar nya studenter. Därtill kan en relativ ökning förklaras av en minskning av utbildning på grundläggande nivå. Detta måste tas i beaktning när man sätter upp specifika procentmål för ett visst år, varför det kan finnas anledning att räkna genomsnitt över längre tidsperioder. Fakultetens bedömning är att det är av stor vikt att andelen studenter på avancerad nivå ökar. Ett inriktningsbeslut fattades i slutet av 2012 (Dnr 502-3042-12) vilket bl.a. innebar en prioritering av program och kurspaket som leder till en magisterexamen. Utvecklingsarbete under den senaste treårs-perioden har resulterat dels i utvecklingen av nya utbildningsprogram på avancerad nivå, dels i revidering av befintliga. Den genomlysning av fakultetens utbildningsutbud som genomfördes 2013-15 utgör en viktig grundsten i det fortsatta arbetet med utbildning på avancerad nivå.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll projektmedel för utveckling av utbildning på avancerad nivå. Ett flertal nya kurser och program har utvecklats som ett resultat av satsningen, vilket kommer att få sitt genomslag under de närmaste åren
- I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med den avancerade nivån vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, samt vid riktade möten, seminarier och workshops
- Utbildningsplatser på avancerad nivå kommer att prioriteras vid fördelning av grundutbildningsuppdragen till institutionerna de närmaste åren.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen, inte minst av de nyinrättade programmen, kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

- Några medel direkt riktade mot utbildning på avancerad nivå finns i dagsläget inte beslutade, mer än att utbildningsplatser på avancerad nivå prioriteras vid fördelning av HST.

Visionsmål 2.3: Antalet utfärdade examina uppgår till 1.300 stycken

Analys

Andelen studenter som tar ut examen varierar beroende på utbildning. År 2015 togs det ut 1124 examen vid fakulteten (1073 2014). En fortsatt ökning med fem procent årligen skulle innebära att vi når 1300 examen i slutet av perioden.

På yrkesprogram där examen är nödvändig för att kunna erhålla anställning eller få legitimation är siffran hög för antalet utfärdade examina. Det gäller exempelvis Psykologprogrammet. För andra studenter kan en examen vara av mindre betydelse för möjligheterna att få en anställning. Inte heller behövs examen för rätten att påbörja utbildning på avancerad nivå. Det är oproblematiskt att få fram uppgifter om hur många som tar ut examen bland de programstudenter som fullföljer sin utbildning. Det är mer komplext att få fram siffror på de som läser fristående kurs samt de som läser på avancerad nivå. Fakultetens bedömning är att en analys av andelen som tar ut examen måste sättas in i sitt sammanhang, vilket inte minst innebär att målet måste samordnas med en analys av genomströmningen. Det senare har vi också större möjligheter att påverka och därigenom ett tydligare ansvar för, vilket vi inte har när det gäller uttag av examina.

Strategier

- En av fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 rörde genomströmningsproblematiken. Under 2015 färdigställdes rapporten *Ökad genomströmning*, där författaren Anna Renström bl.a. pekade på ett antal faktorer av betydelse för genomströmningen.
- Med utgångspunkt i hennes rapport och slutsatser har diskussioner förts med studierektorer, studievägledare liksom i utbildningskommittén och fakultetsnämnden.
- Under hösten 2015 tillsattes en arbetsgrupp med uppgift att ta fram förslag, råd och tips på vad man kan göra för att öka genomströmningen. Projektet löper under 2015-2016. Vi väljer att fokusera genomströmning i detta sammanhang, eftersom en hög genomströmning är *en* förutsättning för uttag av examina. Genomströmningen har vi också möjligheter att påverka i högre grad.
- När det gäller uttag av examina kan vi *uppmåna* och *underlätta* för studenterna att göra så (t.ex. vad gäller administrativt stöd från studievägledare) och en diskussion om hur man kan arbeta med att öka genomströmning och uttaget av examina kommer att föras i Utbildningskommittén, programråd och institutionernas utbildningsutskott.
- I den fortsatta strategin ingår att under våren 2017 följa upp och utvärdera effekterna av detta projekt dels med avseende på ökad genomströmning, och dels i syfte att dokumentera erfarenheterna av detta projekt.

Uppföljningskriterier

Statistiskt underlag diskuteras med Examina för att följa upp detta mål.

Kostnadsberäkning

- För närvarande finns inga särskilda medel avsatta för att stimulera studenter att ta ut examen.

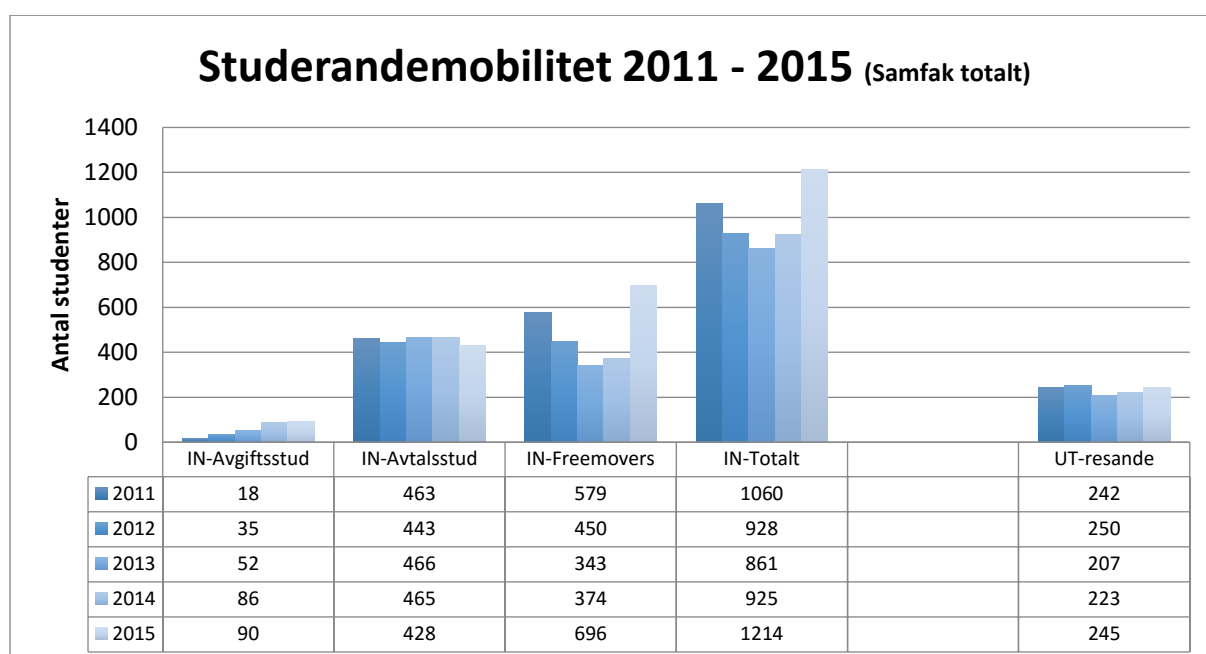
***Visionsmål 2.4: Antalet inresande internationella studenter har ökat till 1400 stycken**

Analys

Även om fakulteten står för den största delen av universitetets inresande studenter, så har en fortsatt ökning hög prioritet som ett led i internationaliseringsarbetet. En ökning till 1.1400 internationella inresande studenter (avtal, avgift och freemovers) innebär en ökning med 13 procent (186 individer) jämfört med 2015 (totalt 1214).

Antalet inresande har ökat stadigt genom åren, fram till 2010, då fakulteten hade 1743 inresande studenter. Avgiftsreformen medförde en trendmässig nedgång till och med 2013 varefter en ökning skedde.

Fig. Studerandemobilitet 2011 – 2015 (Samfak totalt)

Den studerandemobilitet som mäts med hjälp av uppgifter från Ladok, fångar enbart hela kurser som internationella studenter läser vid Umeå universitet. Det betyder att studenter som har kortare vistelser vid universitetet, faller utanför en sådan sammanställning.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Stärkt internationalisering* där medel för (1) utveckling av kurser på engelska, (2) språkutbildning för lärare, (3) internationellt utbyte på programnivå, (4) utveckling av utbildningsstrukturer som underlättar för in- och utresande studenter samt (5) marknadsföring utlystes.
- Fakulteten arbetar för att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med internationalisering, vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén samt vid riktade insatser, seminarier och workshops

- I den fortsatta strategin ingår att sammanställa lärdomarna och de goda exemplen från detta arbete och utifrån den analysen identifiera framgångsfaktorerna för att stimulera till ökad studerandemobilitet.
- I den fortsatta strategin ingår även att fördjupa samarbetet med International Office vid Umeå universitet, samt fortsätta att utveckla former för marknadsföring av våra utbildningar mot potentiella internationella studenter.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

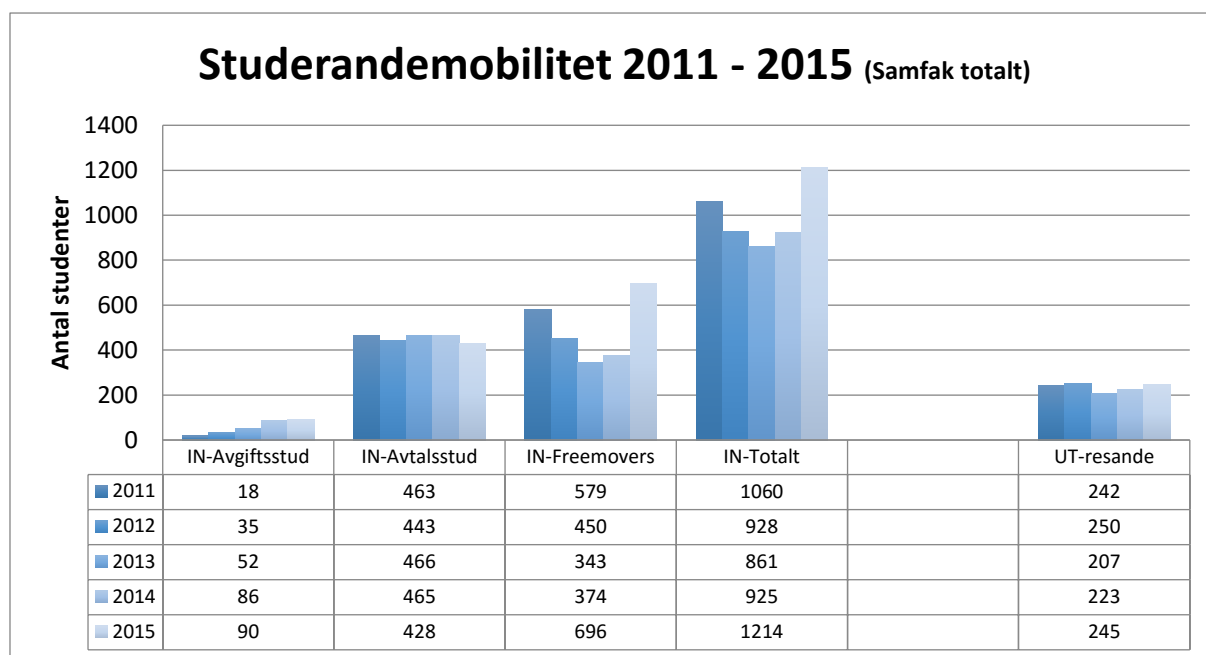
- En ökning av resurstilldelning för grundutbildning ges till institutioner utifrån antalet inresande studenter fr.o.m. 2016
- I övrigt finns inga särskilda resurser avsatta för 2016-2018.

**Visionsmål 2.5: Antalet utresande utbytesstudenter har ökat till 270 stycken.*

Analys

Även om fakulteten står för den största delen av universitetets utresande studenter, så är fakultetens bedömning att en ökning har hög prioritet som ett led i en utveckling av internationaliseringsarbetet. Antalet utresande studenter har legat på en förhållandevis stabil nivå under de senaste åren och uppgick 2015 till 245 stycken. Fakultetens målsättning om fler utresande studenter motsvarar en 10-procentig ökning jämfört med 2015. Därtill har fakulteten som mål att särskilt öka internationaliseringen inom de huvudområden där den i dag är låg.

Fig. Studerandemobilitet 2011 – 2015 (Samfak totalt)

Den studerandemobilitet som mäts med hjälp av uppgifter från Ladok, fångar enbart hela kurser som läses utomlands. Det betyder att studenter som har kortare vistelser vid lärosäten utomlands faller utanför en sådan sammanställning.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Stärkt internationalisering* där medel för (1) utveckling av kurser på engelska, (2) språkutbildning för lärare, (3) internationellt utbyte på programnivå, (4) utveckling av utbildningsstrukturer som underlättar för in- och utresande studenter samt (5) marknadsföring utlystes.
- Fakulteten arbetar med att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med internationalisering vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén, samt genom riktade insatser, seminarier och workshops.
- I den fortsatta strategin ingår att sammanställa lärdomarna och de goda exemplen från detta arbete och utifrån den analysen identifiera framgångsfaktorerna för att stimulera till ökad studerandemobilitet.
- I den fortsatta strategin ingår även att fördjupa samarbetet med International Office vid Umeå universitet, samt fortsätta att utveckla former för marknadsföring av våra utbildningar mot potentiella internationella studenter.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

- För närvarande finns inga särskilda resurser avsatta för 2016-2018.

**Visionsmål 2.6: Andelen undervisning som utförs av disputerade lärare har ökat till 70 procent*

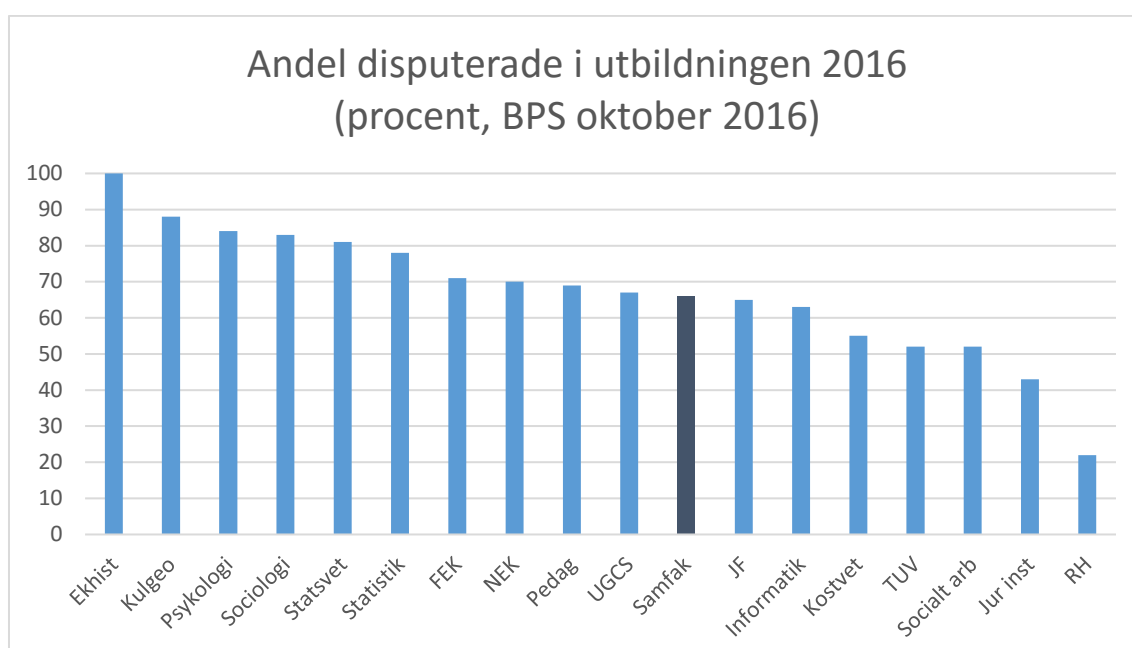
Analys

Att en stor andel av undervisningen utförs av disputerade lärare är självklart av stor betydelse av flera skäl. Under innevarande år (2016) når vi det tidigare satta målet på 66 procent. En fortsatt ökning i samma takt innebär en ökning till 70 procent vid periodens slut. Fakulteten ser det också som angeläget att professorer och docenter medverkar i utbildningen (se vidare delmål 2.7). Det handlar främst om att säkra att undervisningen håller hög kvalitet och en viktig förutsättning för det är att undervisningen har en nära koppling till relevant forskning och får en god forskningsanknytning. Därtill finns ett ekonomiskt skäl, att andelen disputerade är en parameter som påverkar resurstilldelningen till vår grundutbildning. Ytterligare ett skäl är att detta utgör ett centralt kriterium när utbildningar, huvudområden liksom lärosäten, bedöms av UKÄ eller rankas av oberoende institut.

Samtidigt som vi ser betydelsen av att forskarutbildad personal, inte minst seniora forskare, medverkar i utbildningen, menar vi det också vara viktigt att doktorander får undervisningserfarenhet. Eftersom de utgör den viktigaste rekryteringsbasen för framtida lärare bör de ges möjlighet att medverka redan under doktorandperioden. Vid fakulteten finns också goda erfarenheter av doktoranders medverkan i utbildningen. Därtill finns det på vissa utbildningar ett behov av att "professionslärare", som med sin yrkeserfarenhet kan tillföra sådant som ordinarie lärare kan sakna, om än de är seniora forskare. Detta innebär således att andelen disputerade lärare i undervisning aldrig kan eller bör uppgå till 100 procent.

Andelen disputerade lärare uppgår läsåret 2016 till 66 procent (enligt den bemanningsplanering som ligger i oktober 2016). 3,3 procent (medelvärdet på institutionsnivå är en procentenhet högre). Av figuren nedan framgår att det föreligger relativt stora skillnader mellan institutioner/enheter. Fakulteten ser det som angeläget att andelen undervisning som utförs av disputerade lärare, docenter och professorer ökar, i första hand hos institutioner med låg andel idag.

Jämförelsematerial saknas nationellt. UKÄ mäter andelen anställda som är disputerade oavsett deras engagemang i undervisningen (den siffran uppgår till knappt 80 % för fakultetens del).

Strategier

- Fakulteten har som uttalad målsättning att enbart anställa disputerade lärare och en strategi är att vara restriktiv vad gäller adjunksanställningar. Eftersom vi måste fullfölja vårt utbildningsuppdrag kan det dock finnas områden där inte disputerade finns att tillgå. Därtill kan det föreligga ett behov av att "professionslärare" medverkar i vissa utbildningar och att doktorander erbjuds möjlighet att medverka i undervisningen och utveckla sin högskolepedagogiska förmåga.
- Fakultetens avser vidare att verka för en ökad integration mellan forskning och undervisning. Goda exempel finns och de kan fungera som inspiration för andra. Exempelvis kan studenterna arbeta med case, både i projektform och som utgångspunkt för grupparbeten. Tillgång till forskningsprojekt kan vidare skapa möjligheter för studenters uppsatsarbeten, samtidigt som disputerade lärare kan få ökad studentkontakt via sina projekt. Med ökad integration mellan forskning och undervisning för vi högre grad av disputerade forskande lärare för våra studenter samtidigt som våra utbildningar får ökad forskningsanknytning.
- I enlighet med *Handläggningsordning för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla utbildningar* (Fakir) är fakulteten dessutom restriktiv när det gäller tillskapande av utbildning där det inte finns disputerade lärare att tillgå.
- För att uppmuntra adjunkter med tillsvidareanställning att forskarutbilda sig har fakulteten sedan några år beslutat om ett lönetillägg på 3.500 kr för den del av tjänsten som är doktorandtjänst. Detta har medfört att flera av våra adjunkter valt att forskarutbilda sig och disputera.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande med hjälp av BPS.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader, mer än att lönenivån för doktorander som har tillsvidareanställningar som adjunkter blir högre vilket bekostats av institutionerna.

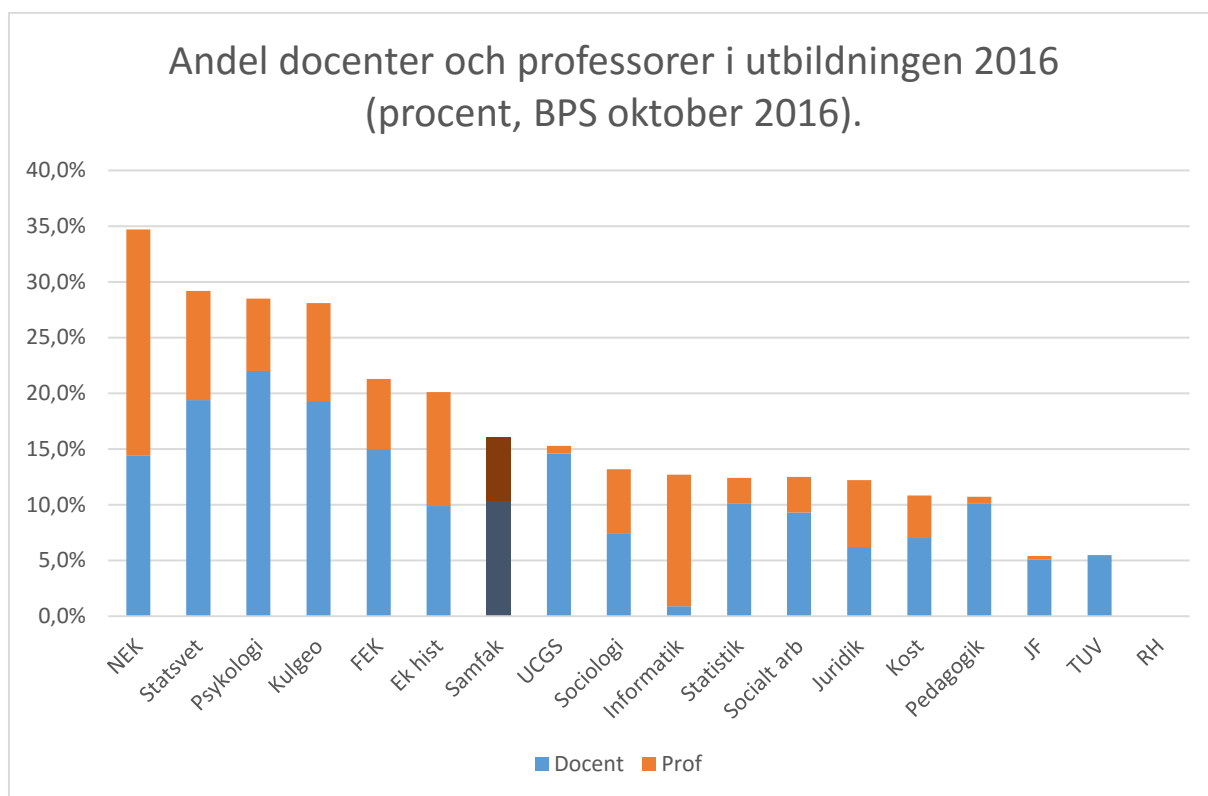
**Visionsmål 2.7: Docenters och professorers andel av undervisningen uppgår till 18 procent och samtliga institutioner/enheter ligger över 10 procent*

Analys

Att en stor andel av undervisningen utförs av disputerade lärare är självklart av stor betydelse av flera skäl. Likaså ser fakulteten det som angeläget att professorer och docenter medverkar i utbildning, på samtliga nivåer. Därför har vi som målsättning att öka andelen undervisning som utförs av docenter och professorer från 16 procent innevarande år (enligt den bemanningsplanering som ligger i oktober 2016) till 18 procent vid periodens slut, och att samtliga institutioner/enheter med utbildningsuppdrag ligger på åtminstone 10 procent.

Det handlar främst om att säkra att undervisningen håller hög kvalitet och en viktig förutsättning för det är att undervisningen har en nära koppling till relevant forskning och får en god forskningsanknytning.

Bemanningsplaneringen för 2016 (BPS) visar att 16 procent av undervisningen vid fakulteten genomförs av docenter och professorer. En siffra som varierar mellan institutioner/enheter (se nedanstående figur).

Fakulteten ser det som angeläget att andelen undervisning på grundnivå och avancerad nivå som utförs av docenter och professorer ökar, i första hand hos institutioner med låg andel.

Strategier

- Fakulteten bedömer det som rimligt att docenter och professorer undervisar 20 procent på grund- och avancerad nivå sett över en treårsperiod,. För att uppnå detta mål har fakulteten därför beslutat att prefekter har rätt att besluta om en skyldighet för docenter och professorer att undervisa minst 20 procent av sin arbetstid sett över en treårsperiod. Hänsyn måste emellertid tas till att behoven och möjligheterna kan variera mellan våra utbildningsprogram och institutioner.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen följs fortlöpande genom statistik hämtat från BPS.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader

Visionsmål 2.8: Samtliga utbildningsprogram på grundnivå har inslag som ges i samverkan med omgivande samhälle och/eller näringsliv

Analys

Detta mål har tagits bort för denna period för andra nivåer än central nivå, och där ersatts av att en modell ska utvecklas för hur samverkansinslag kan integreras i kurser och utbildningsprogram. Fakulteten har dock valt att hålla fast vid målet som det tidigare uttrycktes, som ett lokalt mål. Vi upplever att såväl krav som förväntningar och önskemål om högre grad av samverkansinslag i våra utbildningar har ökat under de senaste åren. Dessa uttalas från politiskt håll, från det omgivande samhället/näringslivet liksom från studenter och lärare själva.

Fakulteten ser det som angeläget att det i våra utbildningar finns inslag som ges i samverkan med det omgivande samhället. Utformningen av dessa måste emellertid ta sin utgångspunkt i de utbildningar där de ska inrymmas. Fakultetens utbildningsutbud har en stor variation varför en "standardmodell" inte skulle vara den mest konstruktiva lösningen.

Fakultetens målsättning omfattar även studenter som läser fristående kurs.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* där medel för utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt och andra samverkansinslag, utlystes.. De institutioner som erhöll resurser från myndighetskapitalssatsningen har redovisat utfallet av respektive projekt.
- Därtill har fakulteten beslutat att det av de VB/VP som årligen upprättas av programråden, ska framgå vilka inslag av samverkan med omgivande samhället och/eller näringslivet som förekommer på utbildningen. Beslutet gäller fr.o.m. hösten 2015.
- I den fortsatta strategin ingår vidare att sprida goda exempel sprida goda exempel på hur man kan arbeta med i samverkan vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén, samt genom riktade insatser, seminarier och workshops.
- Temat för fakultetens personaldag i november 2016 är just Samverkan.

Uppföljningskriterier

De projekt som fick stöd i den strategiska satsningen har avrapporterat utfallet av satsningen. Utvecklingen av arbetet med samverkan i utbildningen framgår av den VB/VP som programmen upprättar årligen.

Kostnadsberäkning

- Några särskilda satsningar finns inte planerade för perioden. Fr.o.m. 2016 ska kostnader för detta ligga inom löpande budget för institutionernas verksamhet.

**Visionsmål 2.9: Minst 35 procent av examensarbetena är externa*

Analys

Ett av de fyra kvalitetsområden som universitetsstyrelsen beslutade om inför budgetåret var samverkan och kriteriet för detta blev andelen examensarbeten i samverkan med extern aktör. Andelen examensarbeten baserade på externa uppdrag som rapporterades i DiVA var de första åren färre än vad vi förväntade oss (2012 16 % och 2013 13 %). Andelen externa examensarbeten har ökat och uppgick 2015 till 33 procent (316 av 955), vilket innebär att målet för den kommande perioden ligger inom räckhåll. Fakulteten ser det som angeläget och rimligt att en relativt stor andel av examensarbetena sker i samverkan med det omgivande samhället och att en tredjedel sker i samverkan ses som en rimlig andel.

Strategier

- Fakulteten har tidigare fattat beslut om att uppmuntra och finansiera initiativ till utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt, externa examensarbeten och andra samverkansinslag, vilket också inkluderar kurser som kan erbjudas till fakultetens studenter som siktar på en examen baserad på fristående kurser.
- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* som kunde inrymma en utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt och andra samverkansinslag.
- Fakulteten genomförde 2013 en lärardag med temat "Det goda examensarbetet", där många relevanta frågor kring examensarbetet lyftes, presenterades och diskuterades, så också examensarbeten i samverkan med externa samarbetspartners.
- I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med samverkan och examensarbeten vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén, samt genom riktade insatser, seminarier och workshops..

Uppföljningskriterier

Statistik över externa examensarbeten följs fortlöpande DiVA.

Kostnadsberäkning

- Några särskilda medel avsatta finns under perioden.

**Visionsmål 2.10: Andelen examensarbeten, på framför allt avancerad nivå, som är knutna till pågående forskningsprojekt inom fakulteten ökar*

Analys

Även om detta visionsmål strukits på universitetsövergripande nivå, finner fakulteten det angeläget att det kvarstår för våra utbildningar. Det ska finnas utrymme för olika typer av examensarbeten och att en del är knutna till pågående forskning ses som en självklarhet, framför allt på avancerad nivå. En rimlig målsättning är att en viss del av examensarbetena är knutna till pågående forskning, i det avseendet att det finns en

tydlig koppling till forskning som bedrivs vid kursansvarig institution, i likhet med att en del bör ske i samverkan med omgivande samhället (se mål 2.9).

Vi har idag ingen klar bild över hur stor andel examensarbeten som är knutna till pågående forskningsprojekt. En analys av detta förutsätter att vi har en klar definition av vad som avses med att ett examensarbete är knutet till pågående forskningsprojekt. Det är därför i dagsläget svårt att ange en specifik siffra som ett rimligt mål.

Strategier

- Ett första steg under perioden är att (1) fastställa kriterierna för forskningsanknytning i detta fall, (2) analysera omfattningen samt därefter (3) uppställa mål för den fortsatta utvecklingen.
- I den fortsatta strategin ingår förutom denna kartläggning att också utveckla former för hur forskningsprojekt kan synliggöra behov av examensarbeten gentemot pågående forskningsprojekt. Goda exempel från andra fakulteter finns redan, t.ex. examensjobb-webbar med önskemål om examensarbeten inom pågående projekt.
- Vidare finns möjligheter att utveckla former för såväl inomvetenskapliga som multidisciplinära samarbeten då forskningsprojekt idag kan innehålla många samverkande parter och ämnen och där synliggörande av behov kan behöva göras brett över fakulteten.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen rörande examensarbeten kopplade till pågående forskning kommer, efter vi har fastställt definition och kriterier, att följas fortlöpande under perioden.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader.

**Visionsmål 2.12: Antalet meriterade och excellenta lärare inom fakulteten uppgår till minst 60 stycken år 2018, med en spridning på institutioner och lärarkategorier*

Analys

Fakulteten ser det som angeläget att andelen pedagogiskt meriterade lärare ökar framledes och att de återfinns på samtliga institutioner och enheter med utbildningsuppdrag, och inom samtliga lärarkategorier. Under våren 2016 utsågs 35 lärare till meriterad eller excellent lärare. Några av de som utsågs till excellent var redan inplacerade som meriterade lärare. Sammantaget innebär detta att vi nu har 42 meriterade eller excellenta lärare (48 inplaceringar) efter tre sökomgångar. Vår bedömning är att ytterligare några lärare kommer att utses som meriterad eller excellent lärare under perioden, varför siffran 60 känns realistisk.

Strategier

- Vår uppfattning är pedagogisk meritering har stor betydelse för kvaliteten i våra utbildningar. De pedagogiskt meriterade är inte jämnt spridda över institutionerna och fakulteten ser det sim

angeläget att vi får en ökning även på de institutioner som idag har en svag representation av pedagogiskt meriterade lärare.

- Vi försöker att ta tillvara på de pedagogiskt meriterade lärarnas kompetens i olika sammanhang, exempelvis i arbetsgrupper och andra sammanhang där deras kompetens kan tas tillvara. Samtidigt vill vi nyttja dem med måtta så deras arbetstid i största möjliga utsträckning används i mötet med studenterna.
- Fakulteten kommer att fortsätta att uppmuntra och uppmana lärare att söka pedagogisk meritering, samt i dialogen med institutionerna påtala vikten av pedagogisk meritering. Vi kommer också att synliggöra och även nyttja pedagogiskt meriterade och excellenta lärare i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utbildningen.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen rörande pedagogisk meritering kommer att följas fortlöpande under perioden. Antalet, spridningen samt deras medverkan i utbildningen kommer att följas med hjälp av BPS.

Kostnadsberäkning

- Bidraget direkt till institutionerna i samband med utnämning kommer inte att utgå till institutionerna framgent, varför kommande utnämningar inte kommer att medföra några direkta kostnader för fakulteten.

Forskning som spränger gränser

Visionsmål 3.1 Universitetet har en välutvecklad rekryteringsprocess

Analys

Fakulteten har idag en för universitetet förhållandevis snabb rekryteringsprocess men tiderna mellan utlysning och tillsättning är ändå för långa, inte minst med avseende på internationella förhållanden. Huvuddelen av arbetet bedrivs på universitetsnivå.

Strategier

Inom fakulteten har tidigare riktlinjer, anvisningar och handläggningsordningar för läraranställningar arbetats fram. Anvisningarna är också översatta till engelska för att förbättras informationen från fakultetens sida. Arbetet fortsätter med att förbättra handläggningsordningen för biträdande lektorat.

Uppföljningskriterier

Följa tillsättningsprocessens tider. Fakulteten kommer särskilt att följa om våra nya anvisningar kan minska tiden från utlysning till tillsättning.

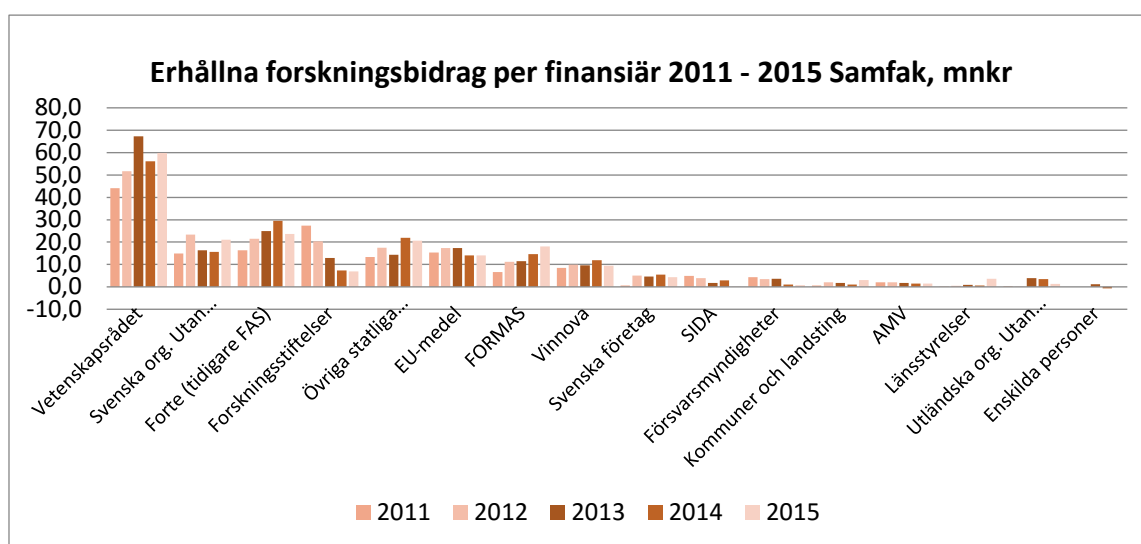
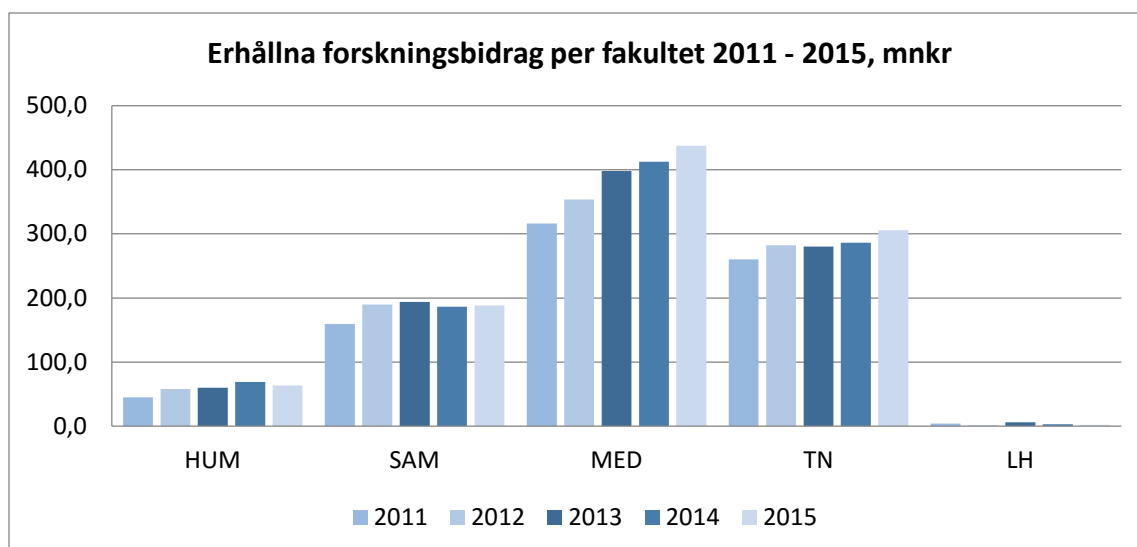
Visionsmål 3.2. Universitetet har system för strategiska rekryteringar inom flera områden (anställningar och resurspaket)

Fakulteten arbetar inte uttryckligen med detta mål. Vad gäller fakultetens arbete med lärarbefattningar hänvisas till mål 1.1.3.

**Visionsmål 3.3. Andelen externa medel i nationell och internationell konkurrens ska öka.*

Analys

Fakulteten har under senare år haft en positiv utveckling när det gäller publicering och externa anslag. Även om fakulteten är förhållandevis framgångsrik när det gäller extern finansiering, inte minst från VR och FORTE, finns utan tvekan en förbättringspotential när det gäller främst EU-medel.

Konkretisering av målet

Det är inte möjligt att mäta hur stor andel av forskningsintäkterna i nationell och internationell konkurrens som tillfaller samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet. Därför har vi preciserat målet enligt rubriken ovan. Mer specifikt är målsättningarna: 1. andelen externa medel erhållna från nationella forskningsråd ska minst bibehållas, och 2. andelen medel erhållna i internationell konkurrens ska öka.

Strategier

- Fakulteten ger fakultetens forskare tid för forskning som i sin tur både främjar publicering och möjlighet att öka externa forskningsanslag
- Professorer ges möjlighet till sabbatstermin ungefär vart fjärde år, vilket avser att underlätta nya och utökade internationella samarbeten.
- Genom att på ett systematiskt sätt stödja yngre forskare i deras utveckling både genom interna seminarier (exempelvis Junior Faculty) och genom att stimulera ökad internationalisering under

doktorandtiden bygger vi också förutsättningar för att även på sikt konsolidera arbetet med att öka andelen externa medel.

Uppföljningskriterier

Följa utvecklingen av erhållna externa medel.

Visionsmål 3.4. Antalet internationella forskningssamarbeten rörande globala utmaningar har ökat

Analys

Fakulteten deltar redan idag, inte minst genom starka miljöer, i samarbeten rörande globala utmaningar. Ett exempel är arbetet inom CEDAR som inte minst rör frågor om den åldrande befolkningen. Forskares engagemang i CERE och ARCUM är andra exempel där globala utmaningar står i fokus. Alla dessa miljöer förfogar redan idag över omfattande internationella kontaktnätverk.

Finansieringen av dessa forskningssatsningar är idag nationell. Deltagande i EU:s ramprogram är däremot ytterst begränsat. Dock kan nämnas att en av fakultetens forskare medverkar i det Smart Cities program (Ruggedised) som erhöll medel vid halvårsskiftet 2016.

Fakulteten är sedan 2015 värd för Horizon 2020-projektet Fair Tax under ledning av professor Åsa Gunnarsson, Juridiskt forum. Värt att notera är också den vid fakulteten nyligen inrättade enheten Digsum (januari 2016) som har i uppdrag att samla forskning om digitalisering inom det samhällsvetenskapliga området.

Strategier

- Fakulteten kommer att bevaka utlysningar rörande globala utmaningar och i synnerhet Horizon 2020 och ERC. I ett samarbete med Grants Office ska det undersökas vilka möjligheter fakulteten har att erbjuda ytterligare stöd för inte minst EU-ansökningar.
- Ett kartläggningsarbete av fakultetens forskningsprofiler har genomförts för att underlätta och hitta finansieringsmöjligheter i samarbetet med Grants Office.
- Fakulteten genomför regelbundna seminarier i samarbete med Grants Office för att uppmärksamma finansieringsmöjligheter.
- Fakulteten prövar vilket administrativt stöd som kan underlätta arbetet med EU-finansiering.
- Fakulteten har anordnat en personaldag (november 2015) med temat samhällsutmaningar (Making Social Science Matter).
- Fakulteten avser att göra en översyn av systemet för tilldelning av professorsutrymmen med avseende på de kriterier som tillämpas.

Uppföljningskriterier

Medel från EU-program och inte minst från Horizon 2020 ska ha ökat.

Visionsmål 3.5 Universitetet har ett system för att identifiera, prioritera och utveckla forskningsstödjande infrastruktur.

Analys

Mycket av arbetet måste bedrivas på universitetsnivå. Då registerdatabaser är av stor betydelse för fakultetens forskare följs arbetet på universitetsnivå särskilt när det gäller dessa frågor.

Strategier

Fakulteten genomför en kartläggning av infrastruktur av väsentlig betydelse för samhällsvetenskaplig fakultet (främst databaser).

Uppföljningskriterier

Inte möjliga att specificera i nuläget.

Visionsmål 3.6. Universitetet har av statligt forskningsråd/motsvarande utsetts som nationell nod för några nationella forskningsinfrastrukturer.

Arbetet pågår på universitetsnivå.

Visionsmål 3.7 Universitetet har gemensamma principer för fakulteternas rekrytering till forskarutbildning.

Analys

För antagning till utbildning på forskarnivå bör det finnas en samsyn att rekryteringen ska bygga på öppna och tydliga kriterier och att rekryteringsprocessen ska präglas av öppenhet. Däremot finns inget effektivitetsskäl som talar för att principerna för rekrytering ska vara universitetsgemensamma.

Strategier

- Fakulteten avser att fortlöpande utveckla bra rutiner för rekrytering. I samband med det planerade kvalitets- och utvärderingsarbetet som rör forskarutbildningen kommer frågor kring rekrytering att ingå som en självklar del, med särskild tyngdpunkt på stödet i själva rekryteringen och intervjuer.
- Standardannonser för utlysning av doktorandanställningar är under utarbetande. Dessutom granskas redan idag alla annonser av fakultetskansliet innan de publiceras.

Uppföljningskriterier

Inte aktuellt i dagsläget.

Visionsmål 3.8, Vid Umeå universitet följs de allmänna lärandemålen upp individuellt för alla doktorander.

Analys

Fakulteten menar att begreppet "individuella lärandemål" är ett begrepp som förvirrar. Enligt fakultetens uppfattning så framgår de allmänna målen för forskarutbildning av högskoleförordningen och dessa mål ska även finnas i de allmänna studieplanerna för respektive forskarutbildningsämne. De allmänna studieplanerna ska dessutom även innehålla ämnesspecifika lärandemål. Kursplaner i forskarutbildning ska innehålla förväntade studieresultat (FSR) som relateras till de allmänna studiemålen. Kursplaner ska finnas för samtliga kurser inom utbildningen på forskarnivå.

Den individuella studieplanen är det dokument som styr doktorandens kombination av obligatoriska och valfria kurser, plan för internationalisering, undervisningsuppdrag, pedagogiska kurser och andra inslag som krävs för att doktoranden ska uppnå de allmänna målen för examen. I den individuella studieplanen bör därför finnas en bilaga i uppföljningsdelen där notering görs när doktoranden uppnår respektive allmänna mål.

Strategier

- För att stötta och samordna forskarutbildningsämnena i att tydligt beskriva och följa upp doktorandens progression mot lärandemålen i ISP anordnar fakulteten regelbundna workshops med denna inriktning för alla forskarutbildningsansvariga.
- Under hösten 2016 kommer fakultetens personaldag att erbjuda en workshop om hur doktoranders arbetslivsanknytning kan ske på bästa sätt och även hur sådana erfarenheter ska beskrivas i ISP.

Uppföljningskriterier

Några återkommande uppföljningskriterier krävs inte.

**Visionsmål 3.9. Alla doktorander ska ingå i ett nätverk och ha tillgång till en referensgrupp*

Analys

Samhällsvetenskapliga fakulteten menar att det finns flera olika sätt att uppfylla kravet om obligatorisk referensgrupp, som det anges i de nyligen fastställda *Regler för utbildning på forskarnivå*. En inte ovanlig situation är att huvudhandledaren inte har någon anknytning till de enskilda doktorandernas projekt. Antalet projektdoktorander är få vid fakulteten och majoriteten av doktoranderna arbetar självständigt med sina respektive projekt, d.v.s. att projekt i termer av en projektledare och flera doktorander i samma projekt är ovanligt.

Det finns därför redan olika varianter med referensgrupper eller motsvarande kvalitetsarbete; kulturgeografi har handledargrupper, medan ekonomisk historia och informatik diskuterar samtliga doktorandprojekt i samband med de terminsvisa eller årliga uppföljningarna och motsvarande aktiviteter äger rum inom ramen för forskarskolor. Doktorander vid fakulteten är redan idag anslutna till lokala och nationella forskarskolor

och får där tillgång till nätverk. Endast ett fåtal doktorander befinner sig i isolerade miljöer. Fakulteten analyserar inom perioden huruvida fler lokala forskarskolor behövs för att säkerställa doktoranders tillgång till relevanta nätverk.

Strategier

- Fakulteten avser att under perioden utveckla former för att säkerställa doktorandernas seminarie- miljö och tillgång till relevanta nätverk, nationellt och internationellt.
- Universitetets seminarier HandUm, som vänder sig till de som gått handledarutbildningen, kommer att behandla seminariekulturer. Fakulteten uppmuntrar alla handledare att delta i dessa seminarier, genom informationsspridning på fakultetens träffar med de forskarutbildningsansvariga.
- Belysa frågor som framkommit i studentkårsskrivelsen rörande doktorandernas studiesituation.

Uppföljningskriterier

När det gäller utbildning på forskarnivå har fakulteten byggt upp längre tidsserier med utgångspunkt från verksamhetsberättelse (VB) för utbildning på forskarnivå.

Visionsmål 3.10. Antalet forskarstuderande i samverkan med parter utanför akademien ska öka.

Analys

Det finns en stor spännvidd mellan fakultetens forskarutbildningsämnen vad gäller samverkan med parter utanför akademien. Av tradition har det generellt funnits få samarbeten med omgivande samhälle, i form av gemensamma doktorandprojekt. Ett par forskarutbildningsämnen har eller har haft doktorander inom företagsforskar skolan vid Umeå universitet. Det finns samarbeten med kommuner inom skolans område, medan exempelvis institutionerna för socialt arbete respektive informatik har avtal som rör ett antal företagsdoktorander.

De senaste åren har flera forskarutbildningsämnen uttryckt att de haft svårigheter att finansiera doktorandtjänster inom ramen för anslaget. Här ser fakulteten en potential att kunna öka rekryteringen till forskarutbildningen genom att underlätta för samarbeten med externa parter även när det gäller finansieringen.

Strategier

- Inventering av tänkbara samarbetspartners pågår inom fakulteten, för att snabbt kunna sätta lämpliga doktorandprojekt.
- Ett första steg är att öka de samarbeten som redan sker inom ramen för Företagsforskar skolan.
- Fakultetens personaldag hösten 2016 kommer att särskilt fokusera hur forskarutbildningen kan få ökade samverkansinslag.

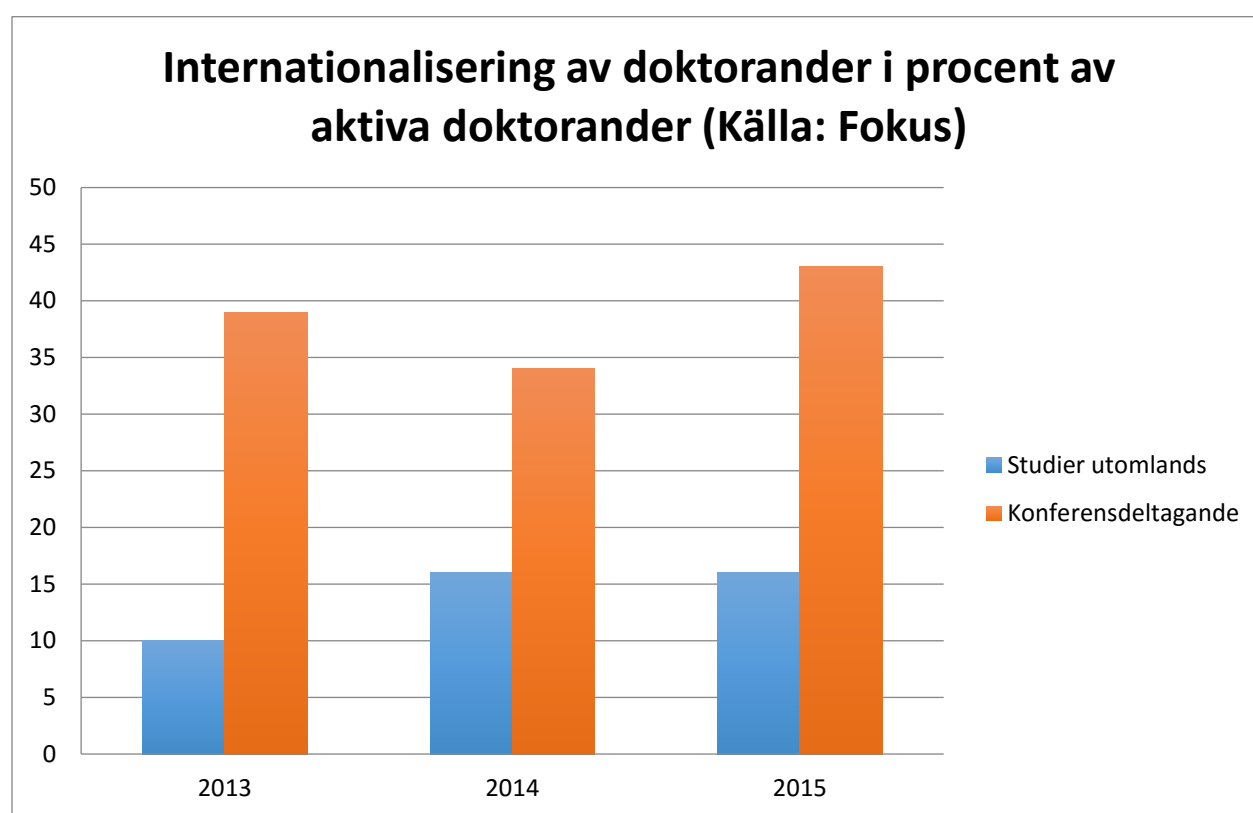
Uppföljningskriterier

När det gäller utbildning på forskarnivå har fakulteten byggt upp längre tidsserier med utgångspunkt från VB dokumenten.

**Visionsmål 3.11. Doktorander ska under sin forskarutbildning ges internationell erfarenhet.*

Analys

Frågan om doktoranders internationalisering är en fråga som följts under ett antal år. På frågan om hur många doktorander som genomfört delar av sin forskarutbildning utanför landet respektive deltagit i internationella konferenser har vi fått nedanstående uppgifter i institutionernas VB. Frågorna har gällt dels hur många doktorander som genomfört delar av sin doktorandutbildning utanför landet dels hur många doktorander som under året deltagit i internationella konferenser. Med aktiva doktorander avses doktorander som har minst 10 % aktivitet.

Konkretisering av målet

Andelen doktorander som förlägger en del av sin utbildning utanför Sverige ska öka med 25 %, vilket ser ut att kunna uppnås under perioden med en uppgång från 10 procent till 15 procent. Konferensdeltagandet ligger 2015 på drygt 40 % och det är därför i dagsläget inte den kritiska frågan, utan det rör de lite längre vistelserna där vi vill förstärka den positiva trenden.

Strategi

- Fakulteten har avsatt medel för doktoranders utlandsvistelse. Fakulteten har dock inte uttalat hur lång tid vistelsen ska vara, utan det blir en fråga där institutionerna själva får hitta kriterier som passar doktorander som är ensamstående, föräldrar med barn eller har andra sociala åtaganden.

Uppföljningskriterier

Sedvanlig uppföljning i verksamhetsberättelsen för utbildning på forskarnivå genom att noga dokumentera och samla information om hur resemedel använts.

Det goda och effektiva universitetet

Visionsmål 4.1. Minst 40% av de anställda professorerna vid den samhällsvetenskapliga fakulteten ska vara kvinnor.

Analys

De särskilda rekryteringsmål för nya professorer som getts till universitetet får ses som ett särskilt uppdrag, men de skulle också kunna sägas ingå i de aktiva åtgärder som Diskrimineringslagen föreskriver arbetsgivare eller gå in under skrivningarna i Högskolelagen om att jämställdhet alltid ska iaktas och främjas.

Resultatet av den samhällsvetenskapliga fakultetens kvantitativa jämställdhetsarbete (se diagram nedan) visar att var tredje professor är kvinna och även varannan docent respektive lektor. Det gör att fakultetens arbete bör inriktas på arbetet för en fortsatt kvantitativ balans i ålderskohorterna och att jämställdhets- och likabehandlingsarbetet koncentreras på kvalitativt arbete. Fakulteten uppnår redan idag universitets mål men avser fortsätta bevaka utvecklingen genom att bland annat följa könsfördelningen bland fakultetens docenter.

Konkretisering av målet

Fakultetens mål för perioden är att andelen kvinnliga professorer ska öka med sex procentenheter (från nuvarande 34 % till 40 %).

Diagram: Andel kvinnor: professorer, lektorer och docenter (primula)

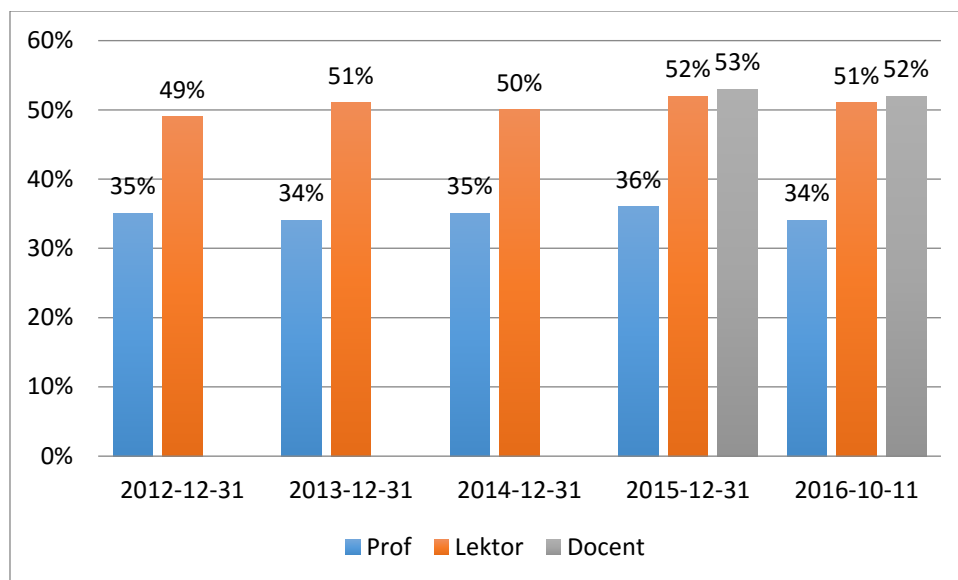
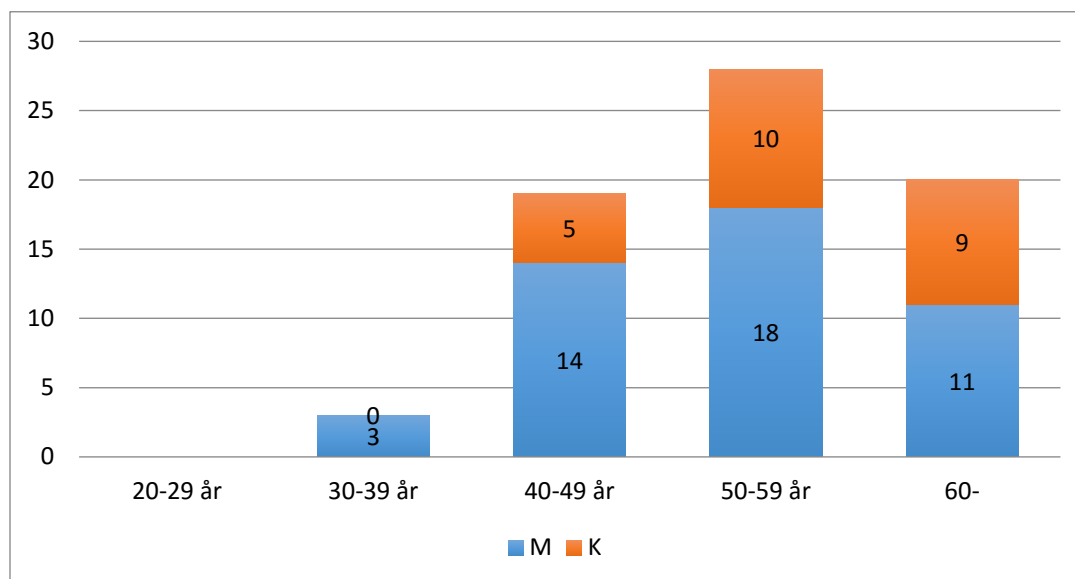
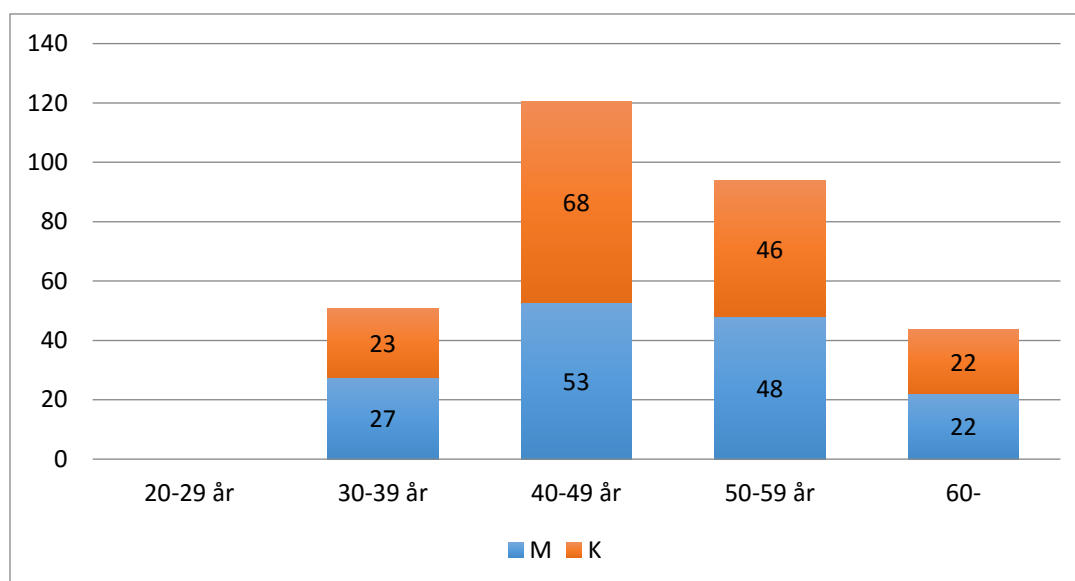

Diagram: Könns- och åldersfördelning bland professorer och lektorer per 2016-10-11 (Primula)

Professorer

Lektorer

Strategier

- Att fortsätta stödja institutionernas arbete med att öka antalet docenter. Exempel på detta är fakultetens docentresurs som infördes år 2014 och som ger docenterna möjlighet till utökad kompetensutvecklingstid (från 20 % till 30 %). Gruppen docenter behöver ökas, men samtidigt också vara i könsmässig balans för att garantera att basen för framtida professorsansökningar i alla fall internt är jämn.
- Att beakta jämställdhetsaspekten i samband med all rekrytering av professorer.

Uppföljningskriterier

Fakulteten samlar årligen in ett material i VB-dokumenten.. Dessa uppgifter och tidsserier och annat fakultetsmaterial kommer att kunna användas i vår uppföljning av aktiviteter och mål som rör det goda och effektiva universitet.

**Visionsmål 4.2. Universitetet har ett systematiskt och integrerat arbete med jämställdhet och lika villkor.*

Analys

Ett viktigt mål där arbetet under innevarande verksamhetsperiod i första hand ligger på universitetsnivå.

Några av målen regleras av lagstiftning och universitetsgemensamma styrdokument och regler. Det innebär att många av målen i sig har en hög prioritet.

Strategier

- Fakulteten anordnar regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Ett tema som har behandlats är: "Organisation för arbetet med lika villkor". Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.
- Temat för Lärardagen 2016 var "Utmanande undervisningssituationer".
- Att arbeta aktivt med uppföljning av resultaten från MAE tillsammans med berörda institutioner.

Uppföljningskriterier

Förebyggande arbete mot diskriminering och kränkning är oerhört svårt att mäta. Inte heller traditionella mätningar i MAE (motsvarande) kan läggas till grund för att yttra sig om måluppfyllelse. I vart fall ska inte upplevda kränkningar och trakasserier öka, även om risken föreligger att fler upplever/inser att de är drabbade, när frågorna förs upp på dagordningen.

**Visionsmål 4.4. Universitetet har strategisk planering av kompetensförsörjning på alla organisatoriska nivåer.*

Analys

Kompetensförsörjning är en strategisk och långsiktig verksamhet som både ska ta tillvara, utveckla och i vissa fall avveckla kompetens. Fakulteten ser Personalenheten (POU) som en central aktör för personalutbildning på samma sätt som enheten för Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL) arbetar med studenters och lärares utbildning. Universitetets samlade kompetens inom personalområdet bör tas tillvara i arbetet, inte minst kan fakultetens forskare inom ledarskap bidra.

För att skapa en effektiv administration krävs också hög kompetens och i viss mån en ökad specialisering bland administratörerna. Dessutom är det viktigt att arbeta fram en tydlig ansvarsfördelning mellan de tre nivåerna på universitetet.

Fakultetens kansli ska ge stöd till institutioner och enheter inom de områden som är av fakultetsspecifik karaktär och kanalisera de behov av kompetensförsörjning som kräver insatser på universitetsnivå.

Strategier

- Ta upp kompetensförsörjningsfrågor i möten med olika personalgrupper t.ex. vid våra informationsmöten för prefekter och fakultetsnämnd samt vid våra regelbundet anordnade prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Ett tema som har behandlats är: kompetensförsörjning. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.
- I samband med dekanens prövning av önskemål om att utlysa och tillsätta läraranställningar ställs krav på att kompetensförsörjningsplaner ska finnas med i underlaget. Detsamma gäller vid äskande om så kallade professorsutrymmen.
- Skapa administratörsseminarier med prefektseminarierna som förebild. Kompetenshöjande inslag med inledande experter samtidigt diskussionsforum där tankar och idéer kan ventileras.

Uppföljningskriterier

Följa upp att alla institutioner/enheter har kompetensförsörjningsplaner.

Visionsmål 4.5. Andelen anställda och studenter som upplever god hälsa och välbefinnande har ökat i jämförelse med 2015.

Analys

Ett viktigt mål där arbetet under innevarande verksamhetsperiod i första hand ligger på universitetsnivå.

Konkretisering av målet

Målet för fakulteten är i överensstämmelse med universitetets övergripande mål.

Strategier

- Ta upp frågor om hälsa och välbefinnande i möten med olika personalgrupper t.ex. vid våra informationsmöten för prefekter, studierektorer och fakultetsnämnd samt vid våra regelbundet anordnade prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras och där arbetsmiljö har varit ett återkommande tema. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.

Teman behandlade vid prefektseminarier:

- Ledarskap som friskfaktor på arbetsplatsen
 - Organisatorisk och social miljö – utmaningar för prefekter
 - Linjestyrning kontra kollegialitet
 - Strategier för arbetsmiljöarbete på institutions-/enhetsnivå
 - Strategier för professorer i vår verksamhet
 - Systematisk kompetensförsörjning
 - Chefsstöd för konflikthantering/svåra samtal
 - Organisation för arbetet med lika villkor
 - Nya lönekriterier
 - Kommunikation och samtal – hur hanterar jag problematiska situationer och kommunikationstillfällen?
 - Kompetensförsörjningsplaner eller kompetensutvecklingsplaner, vad är vad?
- Därtill förs diskussioner specifikt om studenternas situation inom ramen för fakultetens alla programråd, exempelvis med utgångspunkt från Studiebarometerns resultat.
 - Skapa administratörsseminarier med prefektseminarierna som förebild. Kompetenshöjande inslag med inledande experter och samtidigt ge utrymme för diskussioner där tankar och idéer kan ventileras.
 - Följa upp resultatet från MAE.

Uppföljningskriterier

MAE och Studiebarometer

**Visionsmål 4.6. Verksamhetsstödet vid universitetet ger ett bra stöd åt ledare på alla organisatorisk nivåer och verkar i ett sammanhängande system.*

Analys

Från prefekterna framförs ofta ett önskemål att universitetets olika rapportssystem kan tala med varandra, för att ge förutsättningar att fatta bättre beslut som rör ekonomiska bedömningar etc. Det finns t.ex. önskemål om samarbete över institution/enhetsgränser.

Strategier

- Att stödja, stimulera och initiera samarbetsprocesser inom administrationen mellan institutioner/enheter.
- Att stödja genom våra regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras.
- Att särskilt upprätthålla och utveckla administrativa samarbetsformer mellan små institutioner/enheter inom fakulteten.
- Att upprätthålla och utveckla de administratörsnätverk som finns samt skapa nya nätverk exempelvis inom kommunikation och området arkivering/ärendehantering
- Att försöka påverka införandeprocesserna av nya system.
- Att förbättra kommunikationsflödet mellan fakultet och institution/anställda.

- Skapa administratörsseminarier med prefektseminarierna som förebild. Kompetenshöjande inslag med inledande experter och samtidigt ge utrymme för diskussioner där tankar och idéer kan ventileras.

Uppföljningskriterier

Erfarenheterna från det ovan beskrivna kommer i särskild ordning att tas tillvara och ligga till grund för en fortsatt utveckling för övriga institutioner och enheter vid fakulteten.

Visionsmål 4.7. Universitetets prefekter och chefer har ett tydligt uppdrag och har förutsättningar för att utöva ett strategiskt ledarskap.

Analys

Gruppen prefekter och föreståndare är oerhört betydelsefull för att fakultetens verksamhet ska fungera. Våren 2012 påbörjades en seminarieserie för fakultetens prefekter och föreståndare, där prefekterna får bestämma ämnesinnehåll. Syftet har både varit att ge prefekterna ett professionellt stöd men även ge dem en möjlighet att utbyta erfarenheter med sina kollegor.

Strategier

- Att fortsätta arbetet med att erbjuda prefekter/föreståndare en miljö (prefektseminarier) där de kan utbyta erfarenheter med varandra under kollegiala och trygga former.
- Att fortsätta stötta administrativa förändringsprocesser liknande det som genomförts av institutionerna inom Beteendevetarhuset samt mellan ett antal institutioner/enheter i Samhällsvetarhuset.
- Att även fortsättningsvis ge kompensation i form av forsknings-/kompetensutvecklingstid till prefekter och enhetsföreståndare efter avslutad mandatperiod.

Uppföljningskriterier

Även de framtida erfarenheterna från de nya samarbetsformerna kommer att påverka uppdraget till prefekt. Svårt att identifiera andra lämpliga uppföljningskriterier.

Visionsmål 4.8 Universitetets tillgänglighet och ändamålsenlighet för medarbetare och studenter när det gäller information och lokaler har ökat i jämförelse med 2015.

Viktig fråga på universitetsnivå, men kräver ingen särskild prioritering i dagsläget för fakulteten.

Visionsmål 4.9 Universitets klimat- och miljöpåverkan har minskat i jämförelse med 2015.

Viktig fråga på universitetsnivå, men kräver ingen särskild prioritering i dagsläget för fakulteten. Svårt att hitta jämförelsepunkter på fakultetsnivå.

För övrigt vill vi i det här sammanhanget lyfta fram att Handelshögskolan vid Umeå universitet är miljöcertifierad (ISO14001).

Visionsmål 4.10 Universitetet har i alla verksamheter ett systematiskt arbetsmiljöarbete som är integrerat i verksamhetsprocessen.

Analys

Viktig fråga på universitetsnivå och ingår i de lagstadgade uppdragen. Förändringarna i delegationsordningen gör att fakulteten får arbeta med arbetsmiljöfrågorna utifrån ett annat angreppssätt.

Strategier

- Ge löpande stöd i institutioner/enheters arbetsmiljöarbete
- Fakulteten anordnar regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område. Arbetsmiljö är ett tema som återkommer i lite olika former på dessa seminarier.
- MAE-uppföljningar på respektive institution/enhet

Uppföljningskriterier

Årlig uppföljning av institutioner och enheters planer. Regleras i delegationsordningen

Fotograf: Ulrika Bergfors Kriström

Prioriterade delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2017-2018

Samhällsvetenskapliga fakultetsnämnden

Sammanträdesdatum

2016-10-25

Dnr FS 1.1-1673-15

Samhällsvetenskaplig fakultet:

Prioriterade delmål, fördjupade analyser, strategier samt uppföljningskriterier för perioden 2017-2018.

Inledning

Med utgångspunkt i Umeå universitets strategidokument Vision 2020 - delmål 2016-2018 (Dnr: UmU 200-1111-12) har den Samhällsvetenskapliga fakulteten utarbetat egna delmål som kommer att ligga till grund för fakultetens prioriterade verksamhet under perioden 2017-2018. Dessa prioriterade delmål presenteras nedan.

Av alla delmål har fakulteten valt att prioritera 18 stycken för åren 2017-2018. Delmålen har beslutats av fakultetsnämnden efter en analys av vilka delmål som institutionerna särskilt värnat och prioriterat för den senaste perioden, samt de delmål som fakultetsnämnden funnit vara av särskild vikt.

Presentationen av målen följer universitetets övergripande Vision 2020-dokument och de rubrikområden som följer av det. De prioriterade delmålen är för vissa områden relativt få och för andra något fler. Detta beror framför allt på två aspekter. Den första aspekten rör på vilken detaljnivå målen är formulerade, där utbildningsmålen har ett smalare fokus och är mer konkreta. Det har gjort att fler delmål för detta område har tagits med, även om delmålen på en mer aggregerad nivå befinner sig inom gemensamma större utbildningsområden som t.ex. internationalisering (två mål) och kompetensförsörjning (3 mål). Den andra aspekten rör presentationsform och uppdelning av olika målområden. Där kan det te sig som att fakultetsnämnden enbart valt att fokusera ett fåtal forsknings- och forskarutbildningsmål, men där förklaringen är att dessa mål hänger ihop med och bygger på de tre prioriterade målen inom området "Långsiktighet möjliggör högt risktagande".

Utifrån de 18 delmål som fakultetsnämnden prioriterat för åren 2017-2018, är sedan tanken att respektive institution och enhet i sin tur ska prioritera ett antal av målen. Eftersom fakulteten är bred, med många ämnesdiscipliner och olika typer av verksamheter, från mycket forskningstunga till utbildningstunga, är det inte rimligt att tänka sig att alla institutioner och enheter ska sikta mot alla 18 delmål. Istället är tanken att varje verksamhet ska göra en egen prioritering, efter en analys av egna styrkor och svagheter, och välja rimliga delmål utifrån det. Om en verksamhet vill arbeta med mål som inte finns bland de prioriterade 18 delmålen går det självklart också bra och kan tillföras de som prioriteras utifrån detta måldokument.

Fakulteten hoppas att med detta prioriteringsarbete bättre styra verksamheten mot att arbeta mer fokuserat med ett fåtal målområden, än lite grann på ytan med väldigt många olika mål.

För fakultetsnämnden

Ulrika Haake
Dekan

Långsiktighet möjliggör högt risktagande

**Visionsmål 1.1.2. Fakulteten har implementerat tydliga och internationellt konkurrenskraftiga karriärvägar, inkluderande resursstabila "tenure tracks".*

Analys

Fakulteten har idag få karriärtjänster inte minst på grund av ekonomiska begränsningar. Fler anställningar av biträdande lektorer och postdocs är önskvärda, men idag har fakulteten inga finansiella möjligheter att utlysa sådana. Vilka satsningar fakulteten väljer att prioritera bygger på komplexa avvägningar och prioriteringar. Här kan det nämnas att fakulteten har tagit över ansvaret för medfinansiering av Wallenberg Academy Fellows (WAF) och Pro Futura Scientia vilket är kostnadsposter inom ramen för stöd till karriärvägar. Fakulteten har för närvarande två Wallenberg Academy Fellows och ytterligare en kandidat som kan vara aktuell för en satsning från och med 2016.

De prioriteringar som fakulteten har gjort på professorer och docenter i form av resurser för forskning inom ramen för tjänsten och möjligheter till sabbatical allokeringar stora delar av de medel som fakulteten har att fördela inom ramen för basanslaget för forskning och forskarutbildning. Då våra analyser av hur många doktorander som antas till forskarutbildning under 2015 och 2016 visar på en drastisk minskning, behöver diskussioner föras kring hur vi ska använda anslaget för forskning och forskarutbildning framgent för att också möjliggöra att basen för våra karriärvägar, dvs. doktoranderna, inte minskar i sådan omfattning av vi riskerar att enbart få förlita oss på andra lärosätens produktion av doktorander (även om minskningen syns också på nationell nivå). Fakultetens sätt att fördela och finansiera professorsutrymmen riskerar också att på längre sikt skapa problem för professorskompetenta och värdefulla personer att kunna få en professur vid vårt eget lärosäte, vilket är en viktig aspekt av karriärväg. Detta sammantaget resulterar att vi beslutat om strategier enligt nedan.

Strategier

Fakulteten behöver skaffa sig bättre kunskap om vad våra yngre forskare presterar när det gäller publicering och förmåga att dra in externa medel, men vi behöver också vidta åtgärder som gör det möjligt att följa gruppen nya och yngre forskare. För att stödja forskare i karriären och skapa förutsättningar för att uppnå högkvalitativ forskning vill fakulteten:

- Se över systemet med professorsutrymmen, ffa. vad gäller möjligheten till befordran från docent till professor
- Analysera doktorandantagningsläget samt göra en översyn av fakultetens fördelning av basanslaget för forskning och forskarutbildning för en ev. prioritering av resurser för doktorandanställningar
- Stimulera institutionerna till utlysningar av biträdande lektorat samt anställningar som post docs
- Medfinansiera Wallenberg Academy Fellows och Pro Futura-innehavare
- Ge fortsatt tid för docenters forskning motsvarande en ökning av kompetensutvecklingstiden med 10 % (se även 1.1.4)
- Fortsätta en Junior Faculty-satsning tillsammans med humfak.

Uppföljningskriterier

- Antalet yngre forskare som följer vår Junior Faculty-satsning
- Förändringar i prestationer vad gäller publicering och externa anslag
- Antalet postdoc-anställningar och biträdande lektorat som inrättas
- Förändringar av antalet doktorander som antas till forskarutbildning

**Visionsmål 1.1.3. Fakulteten har implementerat ett system för högre lärarbefattningar (lektorat och professorer) med ekonomiskt stabila och långsiktigt goda förutsättningar.*

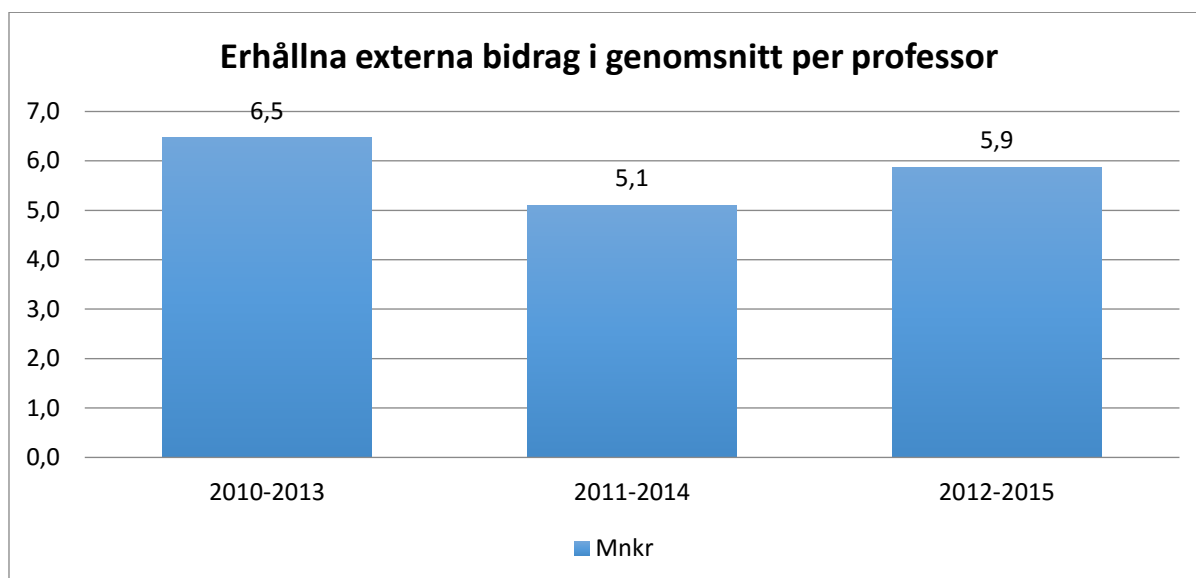
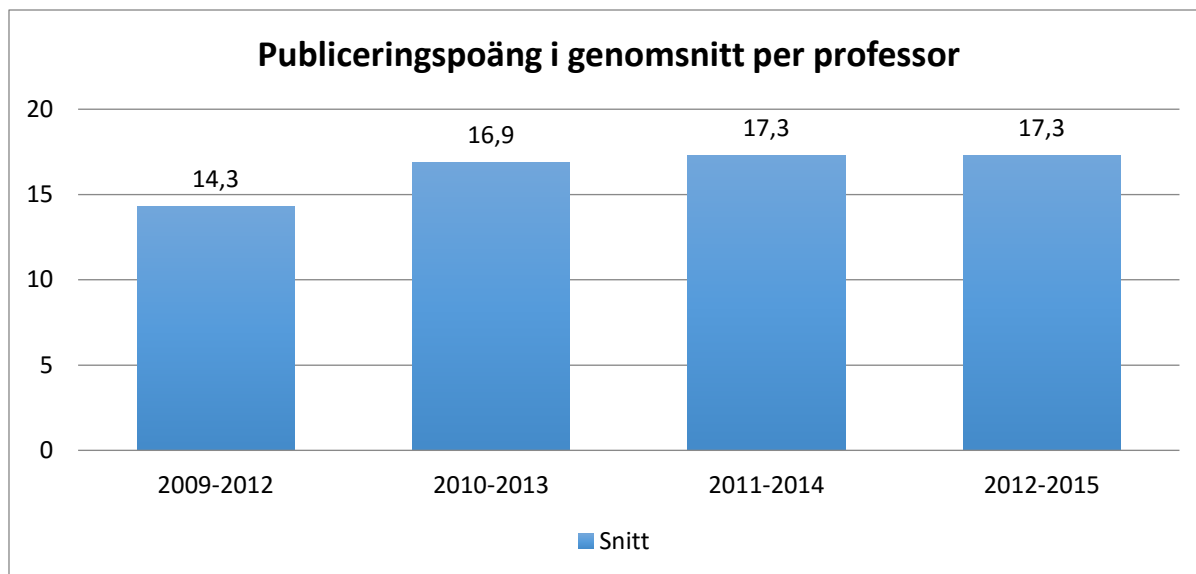
Analys

Professorer vid samhällsvetenskaplig fakultet har tidigare haft mycket olika förutsättningar. Därför genomförde vi en omställning som garanterar professorer fakultetsfinansiering och forskningsutrymme motsvarande 40-60 %. I sina anställningar undervisar därmed professorer mellan 20 – 60 % respektive forskare mellan 40 – 80 %. Vi har också infört en ny regel som stipulerar att prefekter kan besluta om att alla professorer och docenter ska undervisa minst 20 % av heltid. Detta innebär att alla professorer vid samhällsvetenskaplig fakultet i normalfallet är 100 % finansierade av anslag. Docenter erhåller också sedan ett par år tillbaka resurser motsvarande ca 10 % att använda för extra kompetensutvecklings-/forskningstid.

Fakulteten har under senare år haft en positiv utveckling när det gäller publicering och externa anslag. Ändå avslöjar bibliometriska analyser att det kvarstår stora utmaningar inte minst när det gäller forskningens "impact", vilket bland annat kan förklaras genom de delvis ryckiga finansieringsformerna för forskning och anställningar.

Samtidigt måste det konstateras att bibliometriska analyser baserade på Web of Science endast fångar delar av samhällsvetenskapen vilket påverkar såväl publicerings- som citeringsnivåer. Google Scholar erbjuder ett mer inkluderande perspektiv, men har också svagheter och tillåter endast i begränsad omfattning mer djupgående analyser. Båda analysverktygen levererar dock liknande bilder.

Det kan dock konstateras att professorernas publicering under de senaste åren har utvecklats positivt, såväl när det gäller den totala volymen som när det gäller den genomsnittliga produktionen (enligt fakultetens beräkningssystem).

Vi har också konstaterat att endast ett fåtal professorer på fakulteten utmärker sig när det gäller citeringar och externa medel. Endast en grupp på ca 4-5 professorer uppnår excellenta resultat när det gäller båda dessa faktorer. Förklaringen för detta ser vi i finansieringssystemet som har gjort professorer beroende av externa anslag. Detta har inneburit att för stunden aktuella forskningsteman prioriterats istället för fördjupningar i redan påbörjade satsningarna. Resultatet är en professorskår som utmärker sig genom mer bredd än djup i forskningen. Fakulteten saknar därför, med få undantag, internationellt erkända och ledande experter inom sina områden. För att stimulera till internationell spetsforskning har fakulteten också, sedan 2016, satsat på sabbatsterminer för att ge professorer möjlighet att fokusera på forskning samt att bygga ut internationella nätverk. Det kan dock konstateras att professorerna redan nu i stor utsträckning publicerar i samarbete med forskare utanför fakulteten; t.ex. för åren 2010-2013 publicerades 55 % av alla registrerade arbeten tillsammans med forskare utanför fakulteten.

De strategier och åtgärder vi har genomfört och fortsättningsvis vill stötta förväntas bidra till att göra professorer vid samhällsvetenskapliga fakulteten intressanta och bör locka sökande både nationellt och internationellt.

Ett annat fenomen som vi kan se är att fakultetens forskare tappar när det gäller citeringar men att publiceringarna ökar. Det kan vara så att våra forskare publicerar sig i stor omfattning men gör det i tidskrifter med låg impact. För att ge oss bättre kunskap och även underlag för kommande beslut och strategiarbete genomför vi kontinuerligt olika bibliometriska körningar. Det handlar om att få bättre kunskap om skillnader mellan olika ämnen och ämneskonstellationer, inte minst med tanke på arbetet med att formulera publiceringsstrategier samt för att kunna fastställa vilka uppföljningskriterier som fakulteten ska använda sig av.

Vi ser också ett behov av att fortsatt kunna erbjuda gruppen docenter goda villkor för forskning.

Strategier

För att kunna förändra och förbättra verksamheten krävs flera olika samverkande strategier som alla har till mål att ge våra forskare och anställda en långsiktighet i vardagen som möjliggör högt risktagande och som kan ge förutsättningar för att producera forskning som spränger gränser. Det handlar bland annat om att skapa förbättrade planeringsförutsättningar för olika aktörer genom att arbeta för längre planeringshorisonter samt genomföra åtgärder för att stimulera högkvalitativ forskning.

- Den övergripande strategin är att ge fakultetens forskare (professorer och docenter) tid för forskning som i sin tur både främjar publicering och möjlighet att dra in öka forskningsanslag
- Fakulteten har som ett led i detta också från och med höstterminen 2016 inrättat ett system med sabbatstermin efter var sjunde termin för att förstärka professorernas möjligheter att fokusera på forskning, som ett första steg i arbetet med att skapa ekonomiskt stabila och långsiktigt goda förutsättningar.
- En översyn över fakultetens fördelningsprinciper för fakultetsanslaget för forskning behöver dock genomföras med tanke på att ge goda förutsättningar inte bara för professorer och docenter utan som också skapar möjligheter för institutionerna att använda delar av forskningsanslaget till andra, mer fria, strategiska områden.
- Fakulteten avser att förändra fördelning av resurser för publicering genom att stötta publiceringsstrategier för ökad kvalitet (inte bara kvantitet).
- Fakulteten avser att dokumentera och sprida den kartläggning av institutionernas forskningsprofiler som är genomförd.
- Fakulteten avser vidare att hitta nya former för systematisk spridning av information om samhällsvetenskapliga forskningsresultat vid sidan av redan befintliga system genom exempelvis användande av case, forskarpoddar och forskarporträtt.

Uppföljningskriterier

- Publiceringar, bibliometri och externa medel.
- Uppföljning av resultat utifrån införandet av sabbaticals

**Visionsmål 1.1.4. Fakultetens högre lärarbefattningar, lektorat och professorer, innehåller en dynamisk blandning av forskning och utbildning som främjar kvalitet i utbildningen likväl som i forskningen.*

Analys

Samhällsvetenskapliga fakultetens stora utmaning ligger i att ge våra forskare förutsättningar att framgångsrikt attrahera externa bidragsgivare och publicera forskningsresultat i högt rankade tidskrifter samtidigt som kunskaper genererade från forskning ger avtryck på undervisning på samtliga nivåer och bidrar till en positiv utveckling av all verksamhet vid fakulteten.

Att professorer och delvis docenter idag i vissa ämnen i begränsad omfattning deltar inom undervisningen på grundnivå innebär att studenterna ofta inte möter fakultetens mest erfarna forskare förrän tidigast på avancerad nivå. Detta mönster är något som fakulteten vill ändra med hjälp av tydliga riktlinjer, regler och olika former av stöd.

Strategier

- Fakultetens riktlinjer sedan några år tillbaka är att professorer och lektorer i normalfallet ska undervisa på grund- och avancerad nivå åtminstone 20 % per läsår (se även delmål 2.7).
- Fakulteten stödjer forskning i tjänst för professorer enligt strategier under mål 1.1.3.
- Fakulteten stödjer vidare docenternas kompetensutvecklingsmöjligheter genom att 85 000 kr årligen används för att förstärka kompetensutvecklingstiden och ge docenterna totalt åtminstone 30 % tid för forskning i sin anställning. (se även 1.1.2.)

Uppföljningskriterier

- Professorer och docenters undervisning följs upp med hjälp av bemanningsplaneringssystemet (BPS).
- Avsättningen för docenters forskning följs upp genom att följa utvecklingen av publicering och externa medel; bibliometri.

Kreativa miljöer stimulerar till dynamiska möten

**Visionsmål 1.2.1: Samhällsvetenskaplig fakultet har i dialog med universitetsledningen påbörjat en utredning om möjligheten att utveckla en interaktiva fokus-, lär- och innovationsmiljö för att befrämja gränsöverskridande möten mellan forskare, forskarstuderande, studenter och externa samverkansparter.*

Analys

Frågan har hög angelägenhetsgrad och idéer kring utformning av miljöer för att stötta detta visionsmål diskuteras vid fakulteten. En utredning har också genomförts kring möjligheten att skapa en attraktiv forsknings- och lärandemiljö i Beteendevetarhuset. Arbetet med projektet Tanken har pågått sedan hösten 2015, och initierades av Samhällsvetenskapliga fakulteten som tilldelats centrala stimulansmedel för att stödja och utveckla interaktiva lärandemiljöer. En grundpremiss är att planering och utformning ska utgå från forskning om rummets och teknikens betydelse, med en önskan om öppna studentytor för informellt lärande och självstudier, att miljön ska skapa förutsättningar för ökad samverkan mellan institutionerna i BVH, samt en integrering av grundutbildning och forskning. En första plan för Tanken presenterade på rektornivå under våren 2016 med positiv feedback så när som på omfattningen av de gemensamma lokalerna, varpå den återremitterades till projektgruppen för revidering. En reviderad plan för Tanken är framtagen tidig höst 2016 av arkitektfirman SWECO och bygger på en rad övergripande mål och visioner. Tanken ska: erbjuda en interaktiv och flexibel miljö som tillgodoser behoven hos såväl studenten som läraren, forskaren och besökaren; skapa möjligheter till nya undervisningsformer och uppmuntra till ett studentaktivt lärande; flexibilitet och expansionsmöjligheter ska planeras in i projektet för att även kunna tillgodose framtida behov och förändrade tekniska förutsättningar; utgå från fastighetens förutsättningar men ställer samtidigt höga krav på akustik, brandsäkerhet och ljus, och bör förespråka ett ekologiskt hållbart byggande; kunna ses som tillgängliga och attraktiva av olika grupper, med olika behov; bidra till att stärka kopplingen mellan forskning, undervisning och samverkan genom att dessa verksamheter i högre utsträckning integreras och ges utrymme; skapa fysiska förutsättningar för ökad samverkan mellan institutionerna i BVH; och bidra till den övergripande målsättningen i Campusplanen.

Konkretisering av målet

Fakulteten har som mål att, i samråd med universitetsledningen, utveckla *en* interaktiv fokusmiljö för att befrämja gränsöverskridande möten mellan forskare, forskarstuderande, studenter och externa samverkansparter. En genomförd utredning pekar på att en dylik fokusmiljö i anslutning till Beteendevetarhuset är av stort värde.

Strategier

- Det förslag som nu finns framtaget för den planerade fokusmiljön (Tanken) skall under hösten 2016 tas upp i projektgruppen på BVH tillsammans med den referensgrupp som finns knuten till projektet, för att sedan presenteras för ansvariga på lokalförsörjningsenheten.

Uppföljningskriterier

En förhoppning är att arbetet med den nya fokusmiljön ska kunna påbörjas under 2017.

Utbildning för gränslös kunskap

**Visionsmål 2.2: Andelen helårsstudenter på avancerad nivå uppgår till 24 procent*

Analys

Verksamhetsåret 2015 uppgick andelen studenter (HST) på avancerad nivå till 22 procent (2012 19 %), vilket indikerar att vi under de senaste åren ökat andelen studenter på avancerad nivå. Andelen 24 procent innebär att vi behöver öka 144 HST på avancerad nivå givet samma utbildningsvolym som 2015 (tot 6.711 HST). På avancerad nivå erbjuds läsåret 2016-17 totalt 18 program (15 master med möjlighet till magisterexamen efter ett år samt tre rena magisterprogram). En del av studenterna på avancerad nivå utgörs av studenter på nybörjarprogram som sträcker sig längre än till fil.kand-examen (Civilekonom-, Jurist-, Psykolog- och Socionomprogrammen).

Andelen studenter på avancerad nivå beror sålunda dels på antalet nybörjarprogram med examen på avancerad nivå och hur stora studentkullarna där är, dels i vilken utsträckning våra magister- och mastersprogram attraherar nya studenter. Därtill kan en relativ ökning förklaras av en minskning av utbildning på grundläggande nivå. Detta måste tas i beaktning när man sätter upp specifika procentmål för ett visst år, varför det kan finnas anledning att räkna genomsnitt över längre tidsperioder. Fakultetens bedömning är att det är av stor vikt att andelen studenter på avancerad nivå ökar. Ett inriktningsbeslut fattades i slutet av 2012 (Dnr 502-3042-12) vilket bl.a. innebar en prioritering av program och kurspaket som leder till en magisterexamen. Utvecklingsarbete under den senaste treårs-perioden har resulterat dels i utvecklingen av nya utbildningsprogram på avancerad nivå, dels i revidering av befintliga. Den genomlysning av fakultetens utbildningsutbud som genomfördes 2013-15 utgör en viktig grundsten i det fortsatta arbetet med utbildning på avancerad nivå.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll projektmedel för utveckling av utbildning på avancerad nivå. Ett flertal nya kurser och program har utvecklats som ett resultat av satsningen. vilket kommer att få sitt genomslag under de närmaste åren
- I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med den avancerade nivån vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, samt vid riktade möten, seminarier och workshops
- Utbildningsplatser på avancerad nivå kommer att prioriteras vid fördelning av grundutbildningsuppdragen till institutionerna de närmaste åren.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen, inte minst av de nyinrättade programmen, kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

- Några medel direkt riktade mot utbildning på avancerad nivå finns i dagsläget inte beslutade, mer än att utbildningsplatser på avancerad nivå prioriteras vid fördelning av HST.

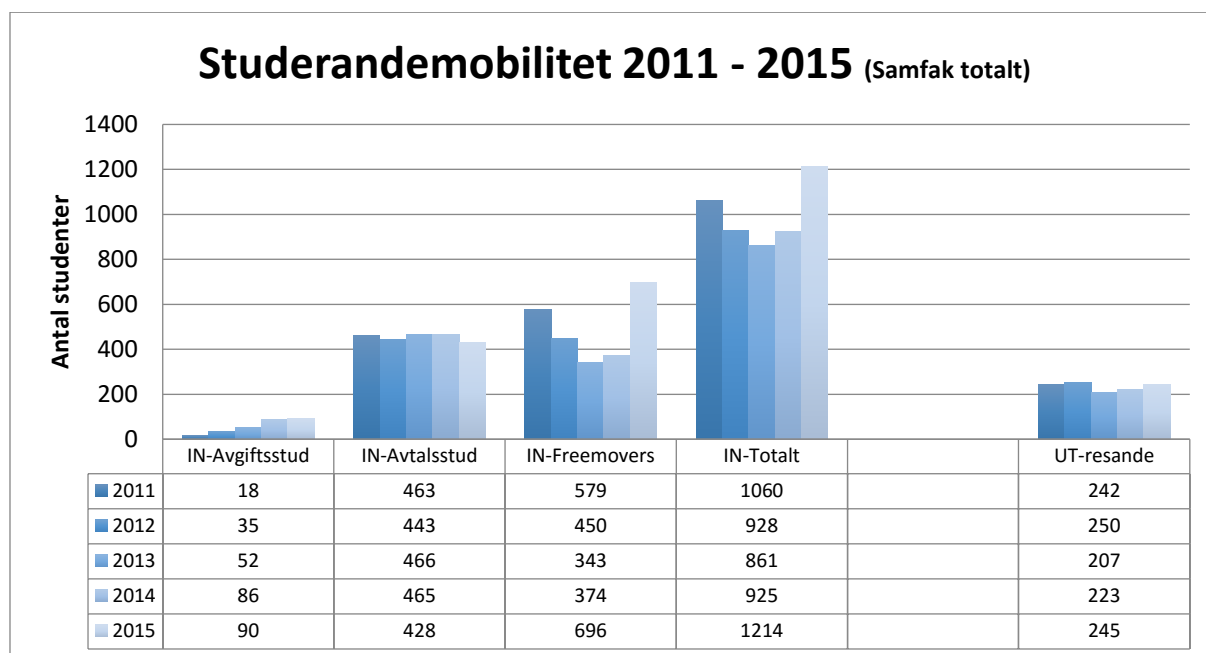
***Visionsmål 2.4: Antalet inresande internationella studenter har ökat till 1400 stycken**

Analys

Även om fakulteten står för den största delen av universitetets inresande studenter, så har en fortsatt ökning hög prioritet som ett led i internationaliseringsarbetet. En ökning till 1.1400 internationella inresande studenter (avtal, avgift och freemovers) innebär en ökning med 13 procent (186 individer) jämfört med 2015 (totalt 1214).

Antalet inresande har ökat stadigt genom åren, fram till 2010, då fakulteten hade 1743 inresande studenter. Avgiftsreformen medförde en trendmässig nedgång till och med 2013 varefter en ökning skedde.

Fig. Studerandemobilitet 2011 – 2015 (Samfak totalt)

Den studerandemobilitet som mäts med hjälp av uppgifter från Ladok, fångar enbart hela kurser som internationella studenter läser vid Umeå universitet. Det betyder att studenter som har kortare vistelser vid universitetet, faller utanför en sådan sammanställning.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Stärkt internationalisering* där medel för (1) utveckling av kurser på engelska, (2) språkutbildning för lärare, (3) internationellt utbyte på programnivå, (4) utveckling av utbildningsstrukturer som underlättar för in- och utresande studenter samt (5) marknadsföring utlystes.
- Fakulteten arbetar för att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med internationalisering, vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén samt vid riktade insatser, seminarier och workshops

- I den fortsatta strategin ingår att sammanställa lärdomarna och de goda exemplen från detta arbete och utifrån den analysen identifiera framgångsfaktorerna för att stimulera till ökad studerandemobilitet.
- I den fortsatta strategin ingår även att fördjupa samarbetet med International Office vid Umeå universitet, samt fortsätta att utveckla former för marknadsföring av våra utbildningar mot potentiella internationella studenter.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

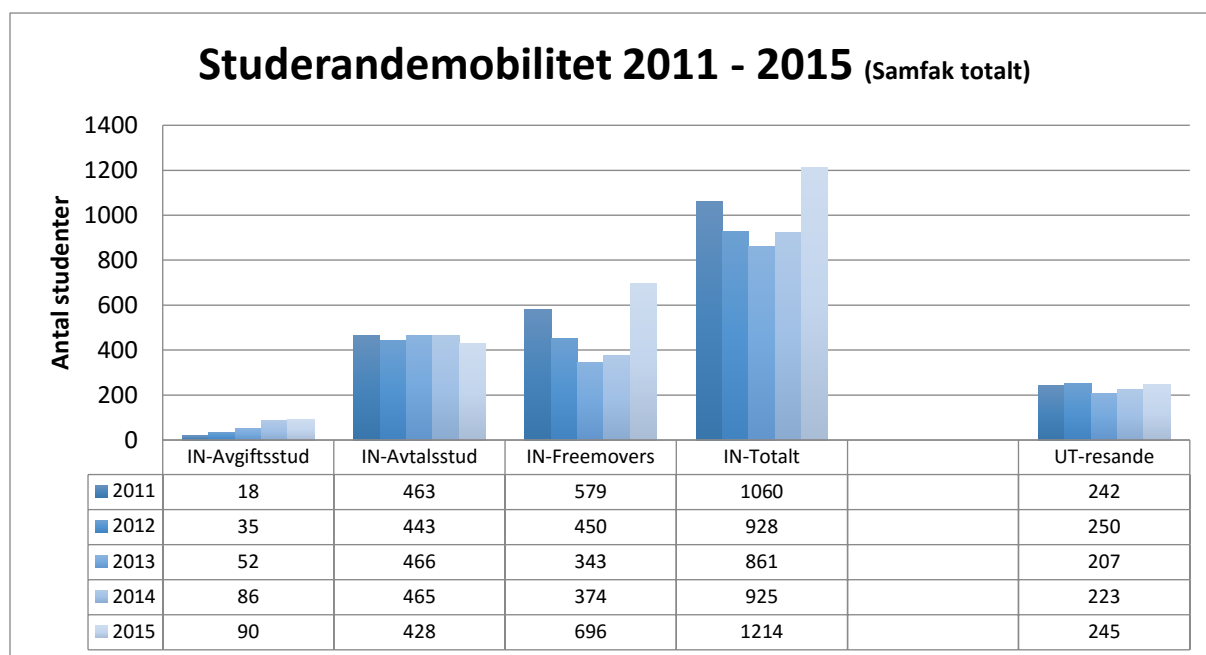
- En ökning av resurstilldelning för grundutbildning ges till institutioner utifrån antalet inresande studenter fr.o.m. 2016
- I övrigt finns inga särskilda resurser avsatta för 2016-2018.

**Visionsmål 2.5: Antalet utresande utbytesstudenter har ökat till 270 stycken.*

Analys

Även om fakulteten står för den största delen av universitetets utresande studenter, så är fakultetens bedömning att en ökning har hög prioritet som ett led i en utveckling av internationaliseringsarbetet. Antalet utresande studenter har legat på en förhållandevis stabil nivå under de senaste åren och uppgick 2015 till 245 stycken. Fakultetens målsättning om fler utresande studenter motsvarar en 10-procentig ökning jämfört med 2015. Därtill har fakulteten som mål att särskilt öka internationaliseringen inom de huvudområden där den i dag är låg.

Fig. Studerandemobilitet 2011 – 2015 (Samfak totalt)

Den studerandemobilitet som mäts med hjälp av uppgifter från Ladok, fångar enbart hela kurser som läses utomlands. Det betyder att studenter som har kortare vistelser vid lärosäten utomlands faller utanför en sådan sammanställning.

Strategier

- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Stärkt internationalisering* där medel för (1) utveckling av kurser på engelska, (2) språkutbildning för lärare, (3) internationellt utbyte på programnivå, (4) utveckling av utbildningsstrukturer som underlättar för in- och utresande studenter samt (5) marknadsföring utlystes.
- Fakulteten arbetar med att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med internationalisering vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén, samt genom riktade insatser, seminarier och workshops.
- I den fortsatta strategin ingår att sammanställa lärdomarna och de goda exemplen från detta arbete och utifrån den analysen identifiera framgångsfaktorerna för att stimulera till ökad studerandemobilitet.
- I den fortsatta strategin ingår även att fördjupa samarbetet med International Office vid Umeå universitet, samt fortsätta att utveckla former för marknadsföring av våra utbildningar mot potentiella internationella studenter.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande.

Kostnadsberäkning

- För närvarande finns inga särskilda resurser avsatta för 2016-2018.

**Visionsmål 2.6: Andelen undervisning som utförs av disputerade lärare har ökat till 70 procent*

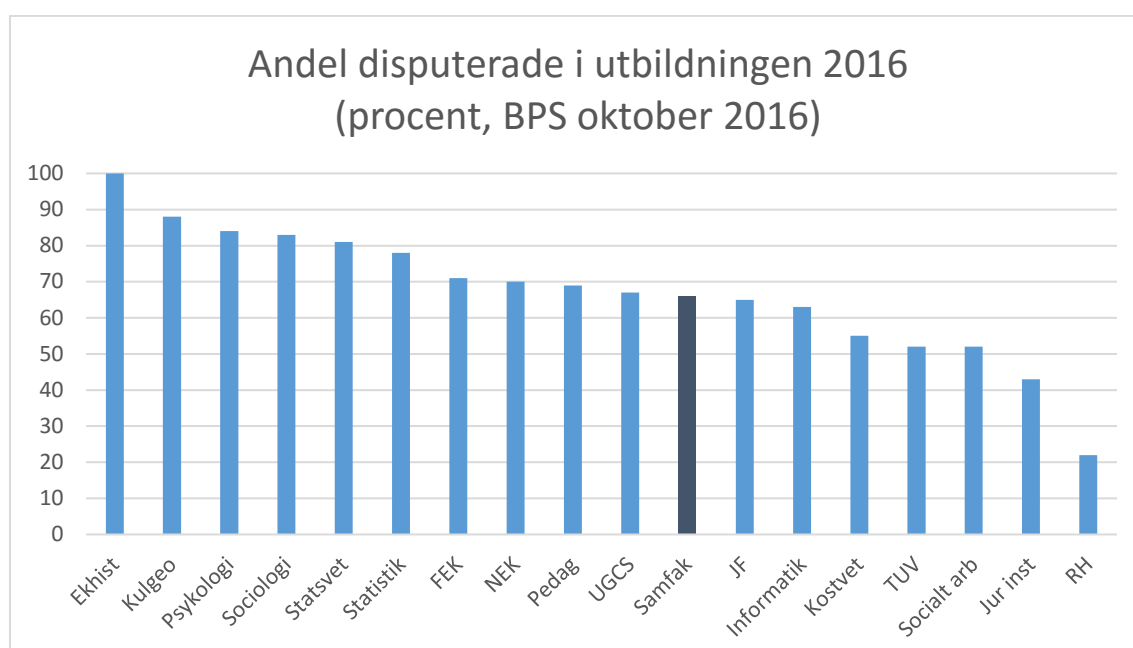
Analys

Att en stor andel av undervisningen utförs av disputerade lärare är självklart av stor betydelse av flera skäl. Under innevarande år (2016) når vi det tidigare satta målet på 66 procent. En fortsatt ökning i samma takt innebär en ökning till 70 procent vid periodens slut. Fakulteten ser det också som angeläget att professorer och docenter medverkar i utbildningen (se vidare delmål 2.7). Det handlar främst om att säkra att undervisningen håller hög kvalitet och en viktig förutsättning för det är att undervisningen har en nära koppling till relevant forskning och får en god forskningsanknytning. Därtill finns ett ekonomiskt skäl, att andelen disputerade är en parameter som påverkar resurstilldelningen till vår grundutbildning. Ytterligare ett skäl är att detta utgör ett centralt kriterium när utbildningar, huvudområden liksom lärosäten, bedöms av UKÄ eller rankas av oberoende institut.

Samtidigt som vi ser betydelsen av att forskarutbildad personal, inte minst seniora forskare, medverkar i utbildningen, menar vi det också vara viktigt att doktorander får undervisningserfarenhet. Eftersom de utgör den viktigaste rekryteringsbasen för framtida lärare bör de ges möjlighet att medverka redan under doktorandperioden. Vid fakulteten finns också goda erfarenheter av doktoranders medverkan i utbildningen. Därtill finns det på vissa utbildningar ett behov av att "professionslärare", som med sin yrkeserfarenhet kan tillföra sådant som ordinarie lärare kan sakna, om än de är seniora forskare. Detta innebär således att andelen disputerade lärare i undervisning aldrig kan eller bör uppgå till 100 procent.

Andelen disputerade lärare uppgår läsåret 2016 till 66 procent (enligt den bemanningsplanering som ligger i oktober 2016). 3,3 procent (medelvärdet på institutionsnivå är en procentenhet högre). Av figuren nedan framgår att det föreligger relativt stora skillnader mellan institutioner/enheter. Fakulteten ser det som angeläget att andelen undervisning som utförs av disputerade lärare, docenter och professorer ökar, i första hand hos institutioner med låg andel idag.

Jämförelsematerial saknas nationellt. UKÄ mäter andelen anställda som är disputerade oavsett deras engagemang i undervisningen (den siffran uppgår till knappt 80 % för fakultetens del).

Strategier

- Fakulteten har som uttalad målsättning att enbart anställa disputerade lärare och en strategi är att vara restriktiv vad gäller adjunksanställningar. Eftersom vi måste fullfölja vårt utbildningsuppdrag kan det dock finnas områden där inte disputerade finns att tillgå. Därtill kan det föreligga ett behov av att "professionslärare" medverkar i vissa utbildningar och att doktorander erbjuds möjlighet att medverka i undervisningen och utveckla sin högskolepedagogiska förmåga.
- Fakultetens avser vidare att verka för en ökad integration mellan forskning och undervisning. Goda exempel finns och de kan fungera som inspiration för andra. Exempelvis kan studenterna arbeta med case, både i projektform och som utgångspunkt för grupparbeten. Tillgång till forskningsprojekt kan vidare skapa möjligheter för studenters uppsatsarbeten, samtidigt som disputerade lärare kan få ökad studentkontakt via sina projekt. Med ökad integration mellan forskning och undervisning för vi högre grad av disputerade forskande lärare för våra studenter samtidigt som våra utbildningar får ökad forskningsanknytning.
- I enlighet med *Handläggningsordning för att inrätta, revidera, ställa in eller avveckla utbildningar* (Fakir) är fakulteten dessutom restriktiv när det gäller tillskapande av utbildning där det inte finns disputerade lärare att tillgå.
- För att uppmuntra adjunkter med tillsvidareanställning att forskarutbilda sig har fakulteten sedan några år beslutat om ett lönetillägg på 3.500 kr för den del av tjänsten som är doktorandtjänst. Detta har medfört att flera av våra adjunkter valt att forskarutbilda sig och disputera.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen kommer att följas fortlöpande med hjälp av BPS.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader, mer än att lönenivån för doktorander som har tillsvidareanställningar som adjunkter blir högre vilket bekostats av institutionerna.

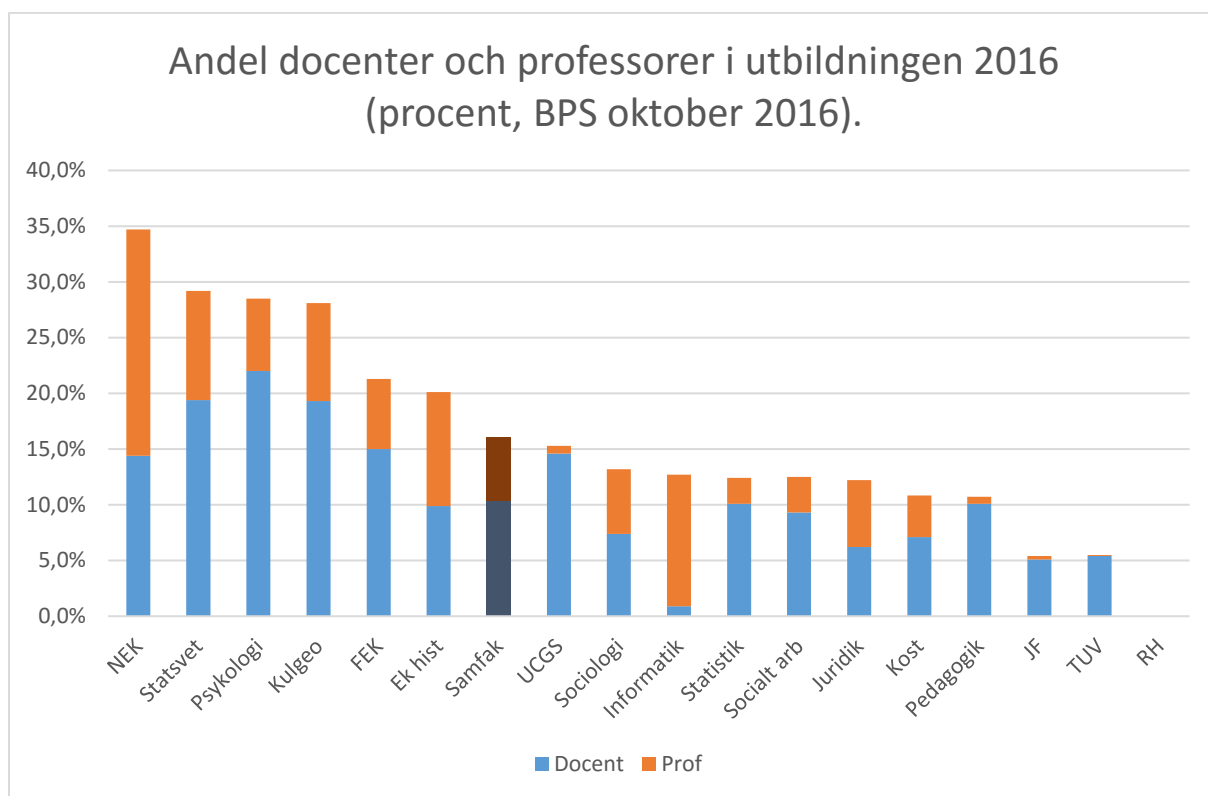
**Visionsmål 2.7: Docenters och professorers andel av undervisningen uppgår till 18 procent och samtliga institutioner/enheter ligger över 10 procent*

Analys

Att en stor andel av undervisningen utförs av disputerade lärare är självklart av stor betydelse av flera skäl. Likaså ser fakulteten det som angeläget att professorer och docenter medverkar i utbildning, på samtliga nivåer. Därför har vi som målsättning att öka andelen undervisning som utförs av docenter och professorer från 16 procent innevarande år (enligt den bemanningsplanering som ligger i oktober 2016) till 18 procent vid periodens slut, och att samtliga institutioner/enheter med utbildningsuppdrag ligger på åtminstone 10 procent.

Det handlar främst om att säkra att undervisningen håller hög kvalitet och en viktig förutsättning för det är att undervisningen har en nära koppling till relevant forskning och får en god forskningsanknytning.

Bemanningsplaneringen för 2016 (BPS) visar att 16 procent av undervisningen vid fakulteten genomförs av docenter och professorer. En siffra som varierar mellan institutioner/enheter (se nedanstående figur).

Fakulteten ser det som angeläget att andelen undervisning på grundnivå och avancerad nivå som utförs av docenter och professorer ökar, i första hand hos institutioner med låg andel.

Strategier

- Fakulteten bedömer det som rimligt att docenter och professorer undervisar 20 procent på grund- och avancerad nivå sett över en treårsperiod,. För att uppnå detta mål har fakulteten därför beslutat att prefekter har rätt att besluta om en skyldighet för docenter och professorer att undervisa minst 20 procent av sin arbetstid sett över en treårsperiod. Hänsyn måste emellertid tas till att behoven och möjligheterna kan variera mellan våra utbildningsprogram och institutioner.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen följs fortlöpande genom statistik hämtat från BPS.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader

**Visionsmål 2.9: Minst 35 procent av examensarbetena är externa*

Analys

Ett av de fyra kvalitetsområden som universitetsstyrelsen beslutade om inför budgetåret var samverkan och kriteriet för detta blev andelen examensarbeten i samverkan med extern aktör. Andelen examensarbeten baserade på externa uppdrag som rapporterades i DiVA var de första åren färre än vad vi förväntade oss (2012 16 % och 2013 13 %). Andelen externa examensarbeten har ökat och uppgick 2015 till 33 procent (316 av 955), vilket innebär att målet för den kommande perioden ligger inom räckhåll. Fakulteten ser det som angeläget och rimligt att en relativt stor andel av examensarbetena sker i samverkan med det omgivande samhället och att en tredjedel sker i samverkan ses som en rimlig andel.

Strategier

- Fakulteten har tidigare fattat beslut om att uppmuntra och finansiera initiativ till utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt, externa examensarbeten och andra samverkansinslag, vilket också inkluderar kurser som kan erbjudas till fakultetens studenter som siktar på en examen baserad på fristående kurser.
- Fakultetens strategiska satsningar inom GU för perioden 2013-15 innehöll delprojektet *Samverkansinslag i våra utbildningar* som kunde inrymma en utveckling av kurser med inslag av praktik, projekt och andra samverkansinslag.
- Fakulteten genomförde 2013 en lärardag med temat "Det goda examensarbetet", där många relevanta frågor kring examensarbetet lyftes, presenterades och diskuterades, så också examensarbeten i samverkan med externa samarbetspartners.
- I den fortsatta strategin ingår att sprida goda exempel på hur man kan arbeta med samverkan och examensarbeten vid informationsmöten med studierektorer och programsamordnare, Utbildningskommittén, samt genom riktade insatser, seminarier och workshops..

Uppföljningskriterier

Statistik över externa examensarbeten följs fortlöpande DiVA.

Kostnadsberäkning

- Några särskilda medel avsatta finns under perioden.

**Visionsmål 2.10: Andelen examensarbeten, på framför allt avancerad nivå, som är knutna till pågående forskningsprojekt inom fakulteten ökar*

Analys

Även om detta visionsmål strukits på universitetsövergripande nivå, finner fakulteten det angeläget att det kvarstår för våra utbildningar. Det ska finnas utrymme för olika typer av examensarbeten och att en del är knutna till pågående forskning ses som en självklarhet, framför allt på avancerad nivå. En rimlig målsättning är att en viss del av examensarbetena är knutna till pågående forskning, i det avseendet att det finns en

tydlig koppling till forskning som bedrivs vid kursansvarig institution, i likhet med att en del bör ske i samverkan med omgivande samhället (se mål 2.9).

Vi har idag ingen klar bild över hur stor andel examensarbeten som är knutna till pågående forskningsprojekt. En analys av detta förutsätter att vi har en klar definition av vad som avses med att ett examensarbete är knutet till pågående forskningsprojekt. Det är därför i dagsläget svårt att ange en specifik siffra som ett rimligt mål.

Strategier

- Ett första steg under perioden är att (1) fastställa kriterierna för forskningsanknytning i detta fall, (2) analysera omfattningen samt därefter (3) uppställa mål för den fortsatta utvecklingen.
- I den fortsatta strategin ingår förutom denna kartläggning att också utveckla former för hur forskningsprojekt kan synliggöra behov av examensarbeten gentemot pågående forskningsprojekt. Goda exempel från andra fakulteter finns redan, t.ex. examensjobb-webbar med önskemål om examensarbeten inom pågående projekt.
- Vidare finns möjligheter att utveckla former för såväl inomvetenskapliga som multidisciplinära samarbeten då forskningsprojekt idag kan innehålla många samverkande parter och ämnen och där synliggörande av behov kan behöva göras brett över fakulteten.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen rörande examensarbeten kopplade till pågående forskning kommer, efter vi har fastställt definition och kriterier, att följas fortlöpande under perioden.

Kostnadsberäkning

- Att arbeta efter detta visionsmål renderar inga särskilda kostnader.

**Visionsmål 2.12: Antalet meriterade och excellenta lärare inom fakulteten uppgår till minst 60 stycken år 2018, med en spridning på institutioner och lärarkategorier*

Analys

Fakulteten ser det som angeläget att andelen pedagogiskt meriterade lärare ökar framledes och att de återfinns på samtliga institutioner och enheter med utbildningsuppdrag, och inom samtliga lärarkategorier. Under våren 2016 utsågs 35 lärare till meriterad eller excellent lärare. Några av de som utsågs till excellent var redan inplacerade som meriterade lärare. Sammantaget innebär detta att vi nu har 42 meriterade eller excellenta lärare (48 inplaceringar) efter tre sökomgångar. Vår bedömning är att ytterligare några lärare kommer att utses som meriterad eller excellent lärare under perioden, varför siffran 60 känns realistisk.

Strategier

- Vår uppfattning är pedagogisk meritering har stor betydelse för kvaliteten i våra utbildningar. De pedagogiskt meriterade är inte jämnt spridda över institutionerna och fakulteten ser det sim

angeläget att vi får en ökning även på de institutioner som idag har en svag representation av pedagogiskt meriterade lärare.

- Vi försöker att ta tillvara på de pedagogiskt meriterade lärarnas kompetens i olika sammanhang, exempelvis i arbetsgrupper och andra sammanhang där deras kompetens kan tas tillvara. Samtidigt vill vi nyttja dem med måtta så deras arbetstid i största möjliga utsträckning används i mötet med studenterna.
- Fakulteten kommer att fortsätta att uppmuntra och uppmana lärare att söka pedagogisk meritering, samt i dialogen med institutionerna påtala vikten av pedagogisk meritering. Vi kommer också att synliggöra och även nyttja pedagogiskt meriterade och excellenta lärare i det fortsatta utvecklingsarbetet inom utbildningen.

Uppföljningskriterier

Utvecklingen rörande pedagogisk meritering kommer att följas fortlöpande under perioden. Antalet, spridningen samt deras medverkan i utbildningen kommer att följas med hjälp av BPS.

Kostnadsberäkning

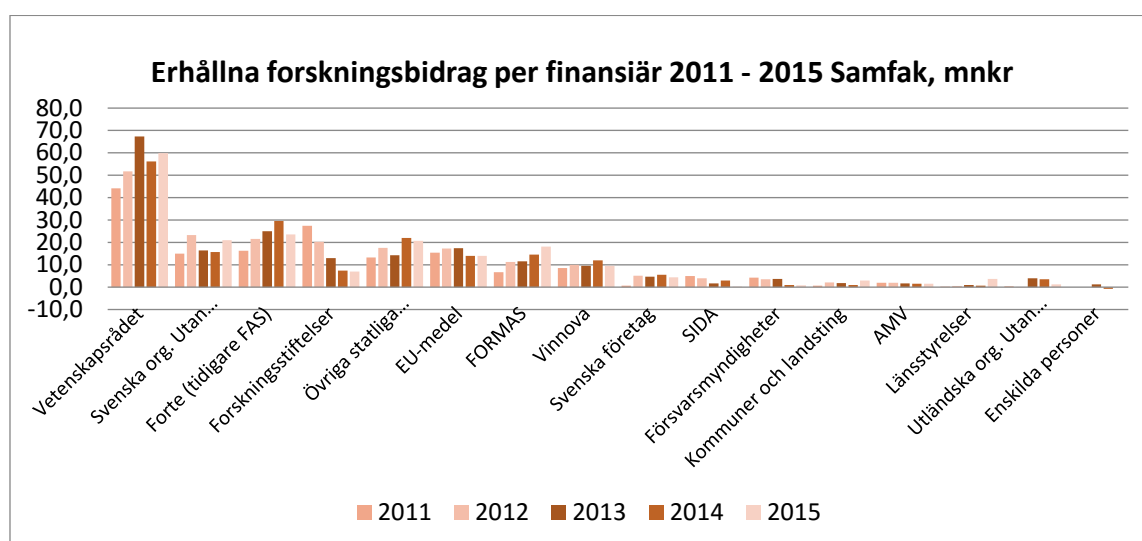
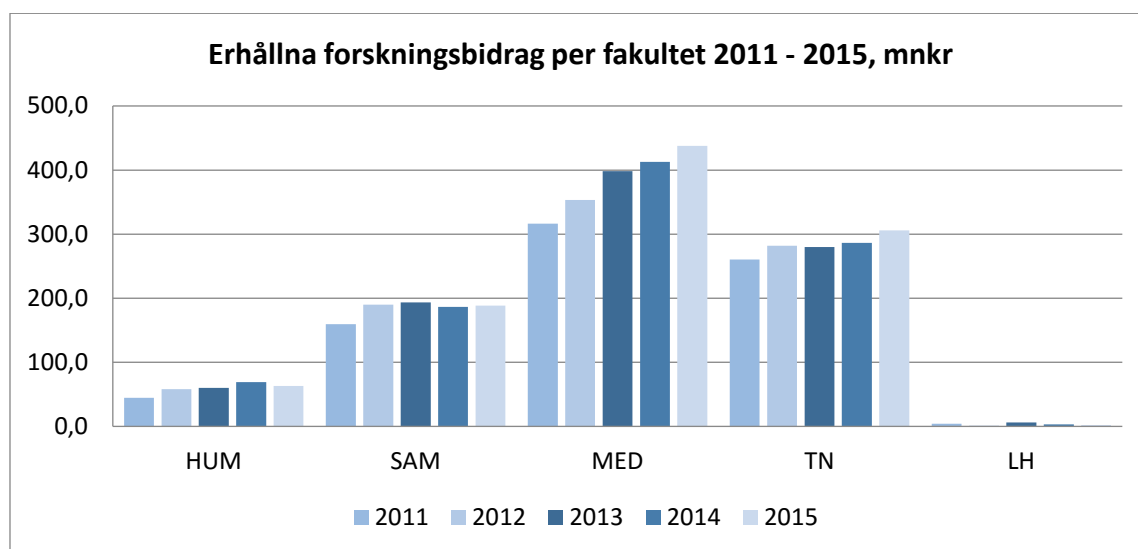
- Bidraget direkt till institutionerna i samband med utnämning kommer inte att utgå till institutionerna framgent, varför kommande utnämningar inte kommer att medföra några direkta kostnader för fakulteten.

Forskning som spränger gränser

**Visionsmål 3.3. Andelen externa medel i nationell och internationell konkurrens ska öka.*

Analys

Fakulteten har under senare år haft en positiv utveckling när det gäller publicering och externa anslag. Även om fakulteten är förhållandevis framgångsrik när det gäller extern finansiering, inte minst från VR och FORTE, finns utan tvekan en förbättringspotential när det gäller främst EU-medel.

Konkretisering av målet

Det är inte möjligt att mäta hur stor andel av forskningsintäkterna i nationell och internationell konkurrens som tillfaller samhällsvetenskapliga fakulteten vid Umeå universitet. Därför har vi preciserat målet enligt

rubriken ovan. Mer specifikt är målsättningarna: 1. andelen externa medel erhållna från nationella forskningsråd ska minst bibehållas, och 2. andelen medel erhållna i internationell konkurrens ska öka.

Strategier

- Fakulteten ger fakultetens forskare tid för forskning som i sin tur både främjar publicering och möjlighet att öka externa forskningsanslag
- Professorer ges möjlighet till sabbatstermin ungefär vart fjärde år, vilket avser att underlätta nya och utökade internationella samarbeten.
- Genom att på ett systematiskt sätt stödja yngre forskare i deras utveckling både genom interna seminarier (exempelvis Junior Faculty) och genom att stimulera ökad internationalisering under doktorandtiden bygger vi också förutsättningar för att även på sikt konsolidera arbetet med att öka andelen externa medel.

Uppföljningskriterier

Följa utvecklingen av erhållna externa medel.

**Visionsmål 3.9. Alla doktorander ska ingå i ett nätverk och ha tillgång till en referensgrupp*

Analys

Samhällsvetenskapliga fakulteten menar att det finns flera olika sätt att uppfylla kravet om obligatorisk referensgrupp, som det anges i de nyligen fastställda *Regler för utbildning på forskarnivå*. En inte ovanlig situation är att huvudhandledaren inte har någon anknytning till de enskilda doktorandernas projekt. Antalet projektdoktorander är få vid fakulteten och majoriteten av doktoranderna arbetar självständigt med sina respektive projekt, d.v.s. att projekt i termer av en projektledare och flera doktorander i samma projekt är ovanligt.

Det finns därför redan olika varianter med referensgrupper eller motsvarande kvalitetsarbete; kulturgeografi har handledargrupper, medan ekonomisk historia och informatik diskuterar samtliga doktorandprojekt i samband med de terminsvisa eller årliga uppföljningarna och motsvarande aktiviteter äger rum inom ramen för forskarskolor. Doktorander vid fakulteten är redan idag anslutna till lokala och nationella forskarskolor och får där tillgång till nätverk. Endast ett fåtal doktorander befinner sig i isolerade miljöer. Fakulteten analyserar inom perioden huruvida fler lokala forskarskolor behövs för att säkerställa doktoranders tillgång till relevanta nätverk.

Strategier

- Fakulteten avser att under perioden utveckla former för att säkerställa doktorandernas seminarie-miljö och tillgång till relevanta nätverk, nationellt och internationellt.
- Universitetets seminarier HandUm, som vänder sig till de som gått handledarutbildningen, kommer att behandla seminariekulturer. Fakulteten uppmuntrar alla handledare att delta i dessa seminarier, genom informationsspridning på fakultetens träffar med de forskarutbildningsansvariga.
- Belysa frågor som framkommit i studentkårsskrivelsen rörande doktorandernas studiesituation.

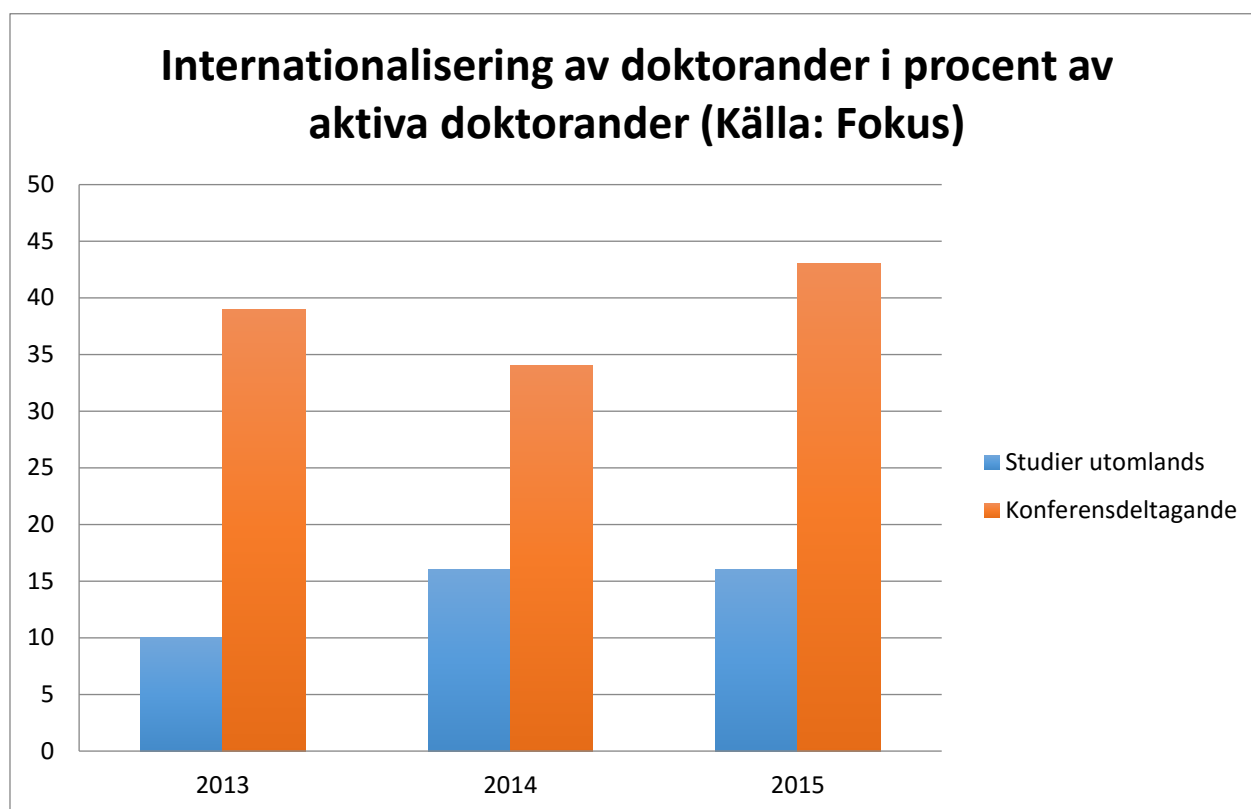
Uppföljningskriterier

När det gäller utbildning på forskarnivå har fakulteten byggt upp längre tidsserier med utgångspunkt från verksamhetsberättelse (VB) för utbildning på forskarnivå.

**Visionsmål 3.11. Doktorander ska under sin forskarutbildning ges internationell erfarenhet.*

Analys

Frågan om doktoranders internationalisering är en fråga som följts under ett antal år. På frågan om hur många doktorander som genomfört delar av sin forskarutbildning utanför landet respektive deltagit i internationella konferenser har vi fått nedanstående uppgifter i institutionernas VB. Frågorna har gällt dels hur många doktorander som genomfört delar av sin doktorandutbildning utanför landet dels hur många doktorander som under året deltagit i internationella konferenser. Med aktiva doktorander avses doktorander som har minst 10 % aktivitet.

Konkretisering av målet

Andelen doktorander som förlägger en del av sin utbildning utanför Sverige ska öka med 25 %, vilket ser ut att kunna uppnås under perioden med en uppgång från 10 procent till 15 procent. Konferensdeltagandet

ligger 2015 på drygt 40 % och det är därför i dagsläget inte den kritiska frågan, utan det rör de lite längre vistelserna där vi vill förstärka den positiva trenden.

Strategier

- Fakulteten har avsatt medel för doktoranders utlandsvistelse. Fakulteten har dock inte uttalat hur lång tid vistelsen ska vara, utan det blir en fråga där institutionerna själva får hitta kriterier som passar doktorander som är ensamstående, föräldrar med barn eller har andra sociala åtaganden.

Uppföljningskriterier

Sedvanlig uppföljning i verksamhetsberättelsen för utbildning på forskarnivå genom att noga dokumentera och samla information om hur resemedel använts.

Det goda och effektiva universitetet

**Visionsmål 4.2. Universitetet har ett systematiskt och integrerat arbete med jämställdhet och lika villkor.*

Analys

Ett viktigt mål där arbetet under innevarande verksamhetsperiod i första hand ligger på universitetsnivå.

Några av målen regleras av lagstiftning och universitetsgemensamma styrdokument och regler. Det innebär att många av målen i sig har en hög prioritet.

Strategier

- Fakulteten anordnar regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Ett tema som har behandlats är: "Organisation för arbetet med lika villkor". Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.
- Temat för Lärardagen 2016 var "Utmanande undervisningssituationer".
- Att arbeta aktivt med uppföljning av resultaten från MAE tillsammans med berörda institutioner.

Uppföljningskriterier

Förebyggande arbete mot diskriminering och kränkning är oerhört svårt att mäta. Inte heller traditionella mätningar i MAE (motsvarande) kan läggas till grund för att yttra sig om måluppfyllelse. I vart fall ska inte upplevda kränkningar och trakasserier öka, även om risken föreligger att fler upplever/insers att de är drabbade, när frågorna förs upp på dagordningen.

**Visionsmål 4.4. Universitetet har strategisk planering av kompetensförsörjning på alla organisatoriska nivåer.*

Analys

Kompetensförsörjning är en strategisk och långsiktig verksamhet som både ska ta tillvara, utveckla och i vissa fall avveckla kompetens. Fakulteten ser Personalenheten (POU) som en central aktör för personalutbildning på samma sätt som enheten för Universitetspedagogik och lärandestöd (UPL) arbetar med studenters och lärares utbildning. Universitetets samlade kompetens inom personalområdet bör tas tillvara i arbetet, inte minst kan fakultetens forskare inom ledarskap bidra.

För att skapa en effektiv administration krävs också hög kompetens och i viss mån en ökad specialisering bland administratörerna. Dessutom är det viktigt att arbeta fram en tydlig ansvarsfördelning mellan de tre nivåerna på universitetet.

Fakultetens kansli ska ge stöd till institutioner och enheter inom de områden som är av fakultetsspecifik karaktär och kanalisera de behov av kompetensförsörjning som kräver insatser på universitetsnivå.

Strategier

- Ta upp kompetensförsörjningsfrågor i möten med olika personalgrupper t.ex. vid våra informationsmöten för prefekter och fakultetsnämnd samt vid våra regelbundet anordnade prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras. Ett tema som har behandlats är: kompetensförsörjning. Varje seminarium har en inbjuden inledare med särskild kunskap inom aktuellt område.
- I samband med dekanens prövning av önskemål om att utlysa och tillsätta läraranställningar ställs krav på att kompetensförsörjningsplaner ska finnas med i underlaget. Detsamma gäller vid äskande om så kallade professorsutrymmen.
- Skapa administratörsseminarier med prefektseminarierna som förebild. Kompetenshöjande inslag med inledande experter samtidigt diskussionsforum där tankar och idéer kan ventileras.

Uppföljningskriterier

Följa upp att alla institutioner/enheter har kompetensförsörjningsplaner.

**Visionsmål 4.6. Verksamhetsstödet vid universitetet ger ett bra stöd åt ledare på alla organisatorisk nivåer och verkar i ett sammanhängande system.*

Analys

Från prefekterna framförs ofta ett önskemål att universitetets olika rapportssystem kan tala med varandra, för att ge förutsättningar att fatta bättre beslut som rör ekonomiska bedömningar etc. Det finns t.ex. önskemål om samarbete över institution/enhetsgränser.

Strategier

- Att stödja, stimulera och initiera samarbetsprocesser inom administrationen mellan institutioner/enheter.
- Att stödja genom våra regelbundna prefektseminarier där aktuella teman och problemställningar rörande ledning och styrning av institutionernas verksamhet belyses och diskuteras.
- Att särskilt upprätthålla och utveckla administrativa samarbetsformer mellan små institutioner/enheter inom fakulteten.
- Att upprätthålla och utveckla de administratörsnätverk som finns samt skapa nya nätverk exempelvis inom kommunikation och området arkivering/ärendehantering
- Att försöka påverka införandeprocesserna av nya system.
- Att förbättra kommunikationsflödet mellan fakultet och institution/anställda.
- Skapa administratörsseminarier med prefektseminarierna som förebild. Kompetenshöjande inslag med inledande experter och samtidigt ge utrymme för diskussioner där tankar och idéer kan ventileras.

Uppföljningskriterier

Erfarenheterna från det ovan beskrivna kommer i särskild ordning att tas tillvara och ligga till grund för en fortsatt utveckling för övriga institutioner och enheter vid fakulteten.

Den Samhällsvetenskapliga fakultetens resursfördelningsmodell för forskning/utbildning på forskarnivå.

Inriktningsbeslut angående införande av den norska bibliometriska modellen fr.o.m. 2018

Bakgrund

Den s.k. norska bibliometriska modellen används idag som en grund för resursfördelning vid fakulteterna förutom vid den samhällsvetenskapliga fakulteten. Universitetet har också diskuterat att införa den norska modellen som grund för den mekanistiska fördelningen mellan fakulteterna. Fakultetsledningen ser också ett behov av att införa en kvalitetsdimension i den s.k. publiceringssnurren. Frågan diskuterades i fakultetsnämnden den 5 oktober 2016.

Bilagor

Nuvarande resursfördelningsmodell, bilaga 1.

Rapport angående norska bibliometriska resursfördelningsmodellen, bilaga 2.

Revidering av den samhällsvetenskapliga fakultetens resursfördelningssystem avseende forskning/forskarutbildning

Bakgrund

Samhällsvetenskapliga fakulteten införde på universitetsledningens begäran år 2009 ett kvalitetsbaserat resursfördelningssystem. I detta system fördelas fakultetens resurser enligt följande principer;

- Professorsnyckeln: 500 tkr/år och professor
- Publiceringsnyckeln: ca 1/3 av resterande medel
- Anslagsnyckeln: ca 1/3 av resterande medel
- Doktorandnyckel: ca 1/3 av resterande medel

Dessa medel är inte personliga och fördelas till fakultetens institutioner. Ett undantag utgör idag startbidraget till nya professorer som tilldelas under två år 200 tkr (män) resp. 300 tkr (kvinnor) årligen.

Sedan införandet av detta system har flera viktiga förändringar skett inom universitet och fakultet. Kravet att fördela på kvalitetsbaserade grunder omfattade ursprungligen 35 % av fakultetens anslagsmedel. Denna andel har nu höjts till 45 %. Samtidigt har antalet professorer vid fakulteten höjts p.g.a. befodringsreformen som i stort sett garanterade rätten att bli professor om de vetenskapliga kriterierna för denna befattning var uppfyllda. Det ökade antalet professorer innebär att fakultetens medel som fördelas på kvalitetsbaserade grunder, d.v.s. publicerings-, anslags- och doktorandnycklar har minskat.

I samband med nya anställningsordningen har universitetsledningen också pekat på behovet av "trygga" anställningar som är konkurrenskraftiga på nationell och internationell nivå genom att erbjuda i första hand professorerna garanterad forskningstid. Universitetsledningen har gett fakulteterna i uppdrag att genomföra aktiviteter som leder till att detta mål nås.

Mot denna bakgrund beslutas nu om följande nya fördelningsmodell för forskningsresursen. Syftet med denna nya modell är det dels att förverkliga universitetsledningens vision av "trygga" anställningar, dels att säkerställa målet att fördela 45 % av anslaget på kvalitetsbaserade grunder.

1. Professorsresursen

I motsats till tidigare förfaringssätt innebär den nya fördelningsnyckel en tredelning av professorsresursen. Dimensioneringen av professorsresursen fastställs av fakultetsnämnden inför budgetbeslutet.

Fast professorsresurs

Den största delen utgör som i tidigare modell ett fast anslag per professor och år. Detta omfattar dock framgent 400 tkr per år och professor.

Kvalitetsbaserad professorsresurs (externa medel)

50 tkr/år och professor allokeras till den kvalitetsbaserade professorsresursen. Medlen fördelas i enlighet med en lista som rangordnar professorerna med hänsyn till hur stora externa resurser de har

lyckats få till Umeå universitet under de senaste avslutade fyra kalenderåren. Ingen skillnad görs mellan pengar erhållna från forskningsråd eller från uppdrag. De 50 % av professorerna som har erhållit större externa resurser tilldelas 100 tkr/år.

Kvalitetsbaserad professorsresurs (publicering)

50 tkr/år och professor allokeras till den kvalitetsbaserade professorsresursen. Medlen fördelas i enlighet med en lista som rangordnar professorerna med hänsyn till deras publiceringar under de senaste fyra avslutade kalenderåren. För detta ändamål räknas publiceringspoäng enligt fakultetens aktuella fördelningsnyckel för publiceringar. Till denna poängsumma adderas professorernas H-index, för att tydliggöra betydelsen av vetenskapliga citeringar. Professorernas H-index levereras av institutionerna och baseras valfritt på Web of Science, Scopus, Harzings Publish or Perish eller Scholar Google Citations (detta för att ta maximalt hänsyn till olikartade publiceringstraditioner inom fakulteten). De 50 % av professorerna som har fått större antal poäng tilldelas 100 tkr/år.

Användningen av professorsresursen

I motsats till tidigare praxis bör professorsresursen användas för att säkerställa professorernas möjlighet till forskning och professorssysslor inom ramen för anställningen. Detta görs för att möta universitetsledningens vision av trygga anställningar.

I fall professorerna har tillgång till externa forskningsmedel skall åtminstone 50 % av den tilldelade professorsresursen användas för att bemanna professorerna (verksamhet 21), d.v.s. 200 tkr för professorer som har erhållit 400 tkr, 250 tkr för professorer som har erhållit 500 tkr och 300 tkr för professorer som har erhållit 600 tkr.

Införandet av den nya modellen innebär också att det individuella startbidraget för nya professorer utgår. Professorer som är tjänstlediga erhåller endast resurser för den del av anställningen som fortfarande utförs vid Umeå universitet, d.v.s. en professor som skulle kvalificera sig för 500 tkr erhåller endast 100 tkr om han eller hon är 80 % tjänstledig.

OBS! För att underlätta övergången till det nya fördelningssystemet skall alla professorer under år 2013 ha tillgång till åtminstone 20 % forskningstid, varav minst 50 % skall vara finansierade av verksamhet 21. För 2014 skall alla professorer ha tillgång till åtminstone 30 % forskningstid, varav minst 50 % skall vara finansierade av verksamhet 21. Fördelningsmodellen tillämpas i sin helhet fr.o.m. 2015.

2. Kvalitetsbaserad resurs

Externa medel

Denna anslagsnyckel fördelar pengar i relation till förbrukade forskningsbidrag till fakultetens institutioner. Denna nyckel bibehålls i det nya systemet och används för att fördela 40 % av fakultetens resterande anslag till institutionerna.

Vetenskaplig publicering

Fakulteten använder idag i avvaktan på beslut på central nivå en egen fördelningsnyckel för publiceringsresursen som bygger på olika publiceringstyper (vetenskapliga artiklar, böcker, bokkapitel), publiceringsspråk (engelska, andra språk) och fraktioner. Denna modell bibehålls tills vidare. En förändring är dock att doktorsavhandlingar integreras i publiceringsnyckeln och räknas som likvärdiga böcker på engelska. Artiklar i sammanläggningsavhandlingar räknas även framgent separat, vilket innebär att sammanläggningsavhandlingar gynnas av fördelningsmodellen.

60 % av fakultetens resterande anslag fördelas genom publiceringsnyckeln till fakultetens institutioner.

Doktorandresursen

Denna resurs utgår i den nya fördelningsmodellen och ersätts med en *basresurs för forskarutbildning*. Storlek och fördelning av dessa medel beslutas i särskild ordning av fakultetsnämnden i samband med budgetbeslutet.

Avhandlingar kommer att integreras som böcker i publiceringsnyckeln.

Avslutande kommentar

Även i det nya systemet utgör antalet professorer vid fakulteten ett viktigt inslag som styr över tillgången på resurser. Detta hanteras i det nya systemet genom att koppla 20 % av tidigare professorsresurs till kvalitetsbaserade faktorer. Frågor om nyanställningar av professorer kommer att regleras i ett särskilt dokument.

UB
Tillämpning av norska modellen vid UmU
Cristian Colliander

Bilaga 2

Page 1 (10)

Dokument: Underlag
Datum: 160517

Implementeringsaspekter av den norska bibliometriska resursfördelningsmodellen

Vid frågor kontakta

Cristian Colliander, UB, cristian.colliander@umu.se

Kristoffer Lindell, Planeringsenheten, kristoffer.lindell@umu.se

Innehåll

1. Bakgrund	3
1.1 Vetenskapliga publikationer	3
1.2 Det norska kanalregistret	3
1.3 Publiceringskanaler	4
1.4 Publikationstyper	5
1.5 Viktning	5
1.6 Författarfraktioner och enheter	5
2.0 Övervägande vid implementering vid UmU	6
2.1 Publikationstyper i DiVA och deras förhållande till publikationstyper i den norska modellen	6
2.2 Definition av publiceringsår	7
2.3 UmU-enheter	8
2.4 Viktning av publikationstyp och publikationskanal	9
2.5 Publiceringskanaler som inte finns registrerade i det norska kanalregistret	9
2.6 Frågeställningar att beakta	10
2.7 Simulering av utfallet av modellen	10

1. Bakgrund

Vid en eventuell tillämpning av den norska bibliometriska resursfördelningsmodellen (härefter norska modellen) på UmU måste ett antal implementeringsaspekter i relation till UmU:s publiceringsdatabas DiVA fastställas. Huruvida standardvärden på vissa parametrar i den norska modellen ska justeras för att bättre svara mot lokala incitamentsstrukturer behöver också klargöras.

I första delen av detta dokument (1.1 – 1.6) ges huvuddragen i den norska modellen. I den andra delen (2.0–2.5) redogörs för hur data i den lokala publiceringsdatabasen DiVA är beskaffad och hur det berör en applicering av den norska modellen vid UmU. Här listas också ett antal spörsmål som måste besvaras innan en variant av den norska modellen kan appliceras lokalt vid UmU.

Det huvudsakliga dokumentet gällande den norska modellen är *Vekt på forskning* (2004). Rapport från Universitets- og Høgskolerådet (Norge). Enskilda hänvisningar till detta dokument görs inte i följande framställning.

1.1 Vetenskapliga publikationer

I den norska modellen skall endast publikationer som uppfyller följande krav ingå i underlaget för beräkning av s.k. publikationspoäng:

- presentera en ny insikt
- vara i en form som gör resultaten testbara i efterhand eller användbara i ny forskning
- vara skriven på ett språk och har en distribution som gör den tillgänglig för de flesta forskare som kan ha intresse av den
- vara i en publiceringskanal med rutiner för kollegialgranskning

I realiteten bedöms dock inte enskilda publikationer efter dessa kriterier utan som substitut används publiceringskanal och publikationstyp.

1.2 Det norska kanalregistret

Grunden för den norska modellen är ett register med vetenskapliga tidskrifter/serier och förlag ("kanaler"). Dessa kanaler är indelade i två nivåer: *Nivå 1* avser de flesta vetenskapliga kanaler och *Nivå 2* avser ett mindre urval av kanaler som anses ledande inom olika ämnesområden. För att en kanal skall registreras på *Nivå 1* krävs att vissa grundläggande förutsättningar är uppfyllda. Den viktigaste av dessa är att arbeten som publiceras i kanalen har genomgått vetenskaplig kollegialgranskning.¹ Kanalen får inte heller vara "lokal" vilken den betraktas som om mer än 2/3 av författarna kommer från samma institution. Vidare ska kanalen ha en någorlunda jämn produktion av publikationer.

Nominering² till *Nivå 1* sker löpande, förslagen behandlas av Norsk samhällsvetenskapligdatatjänst (NSD) och beslut fattas av den nationella publiceringskommittén. Nominering och registrering av

¹ Ett fåtal kanaler publicerar både vetenskapliga arbeten såväl som icke-vetenskapliga dito. Dessa kanaler kan upptas i listan underförutsättning att utgivaren tydligt markerar vilka arbeten som är vetenskapliga och har genomgått kollegialgranskning.

² Vilket alla, efter registrering, kan göra här: <https://dbh.nsd.uib.no/publiseringskanaler/forslag>

Nivå 2-kanaler är en mer omfattande process där Universitets- och högskolerådets 50 ämnesgrupper är vägledande i besluten. Nominering och revidering av *Nivå 2*-kanaler görs en gång om året.

Av samtliga registrerade vetenskapliga kanaler (över 20 000) är ca 10 % på *Nivå 2*. Detta är kanaler som inom givna ämnesområden internationellt har bred acceptans som framstående och som publicerar ca 20 % av alla publikationer inom ämnesområdet.³ Notera att *Nivå 2* inte är ett komplett register över alla framstående kanaler då det inom de flesta ämnesområden finns kanaler som av olika anledningar inte kvalar in på *Nivå 2*. Förklaringen är antingen (1) att det rör sig om en mycket specialiserad eller smal kanal som täcker en liten del av ett ämnesområde eller (2) att fördelning av publikationer över kanaler är sådan att en del framstående kanaler helt enkelt inte ryms inom ramen för 20 % av publikationsvolymen.

1.3 Publiceringskanaler

Tidskrifter och serier

Denna typ av publiceringskanal måste

- i. vara identifierbar med ett ISSN (måste återfinnas i det internationella ISSN registret, www.issn.org)
- ii. använda rutiner för extern kollegialgranskning
- iii. ha en vetenskaplig redaktion som primärt består av forskare anställda vid institutioner/enheter som bedriver forskning
- iv. vara förknippad med en nationell eller internationell författarkrets, d.v.s. att maximalt 2/3 av författarna kan tillhöra en och samma institution.

Förlag

Denna typ av publiceringskanal måste

- i. vara redaktionellt organiserade för att publicera publikationer enligt definitionen på vetenskapliga publikationer och rikta sig till forskare och forskningsinstitutioner
- ii. använd extern kollegialgranskning⁴
- iii. vara förknippad med en nationell eller internationell författarkrets, d.v.s. att maximalt 2/3 av författarna kan tillhöra en och samma institution.

Konferenstryck

Konferensbidrag behandlas på samma sätt som artiklar i vetenskapliga tidskrifter eller antologier. För att ett bidrag ska betraktas som vetenskaplig publikation måste det vara publicerat i en godkänd publiceringskanal. Det är inte själva konferensen, utan utgivaren av konferenspublikationen, eventuellt ISSN-serien konferensbidraget trycktes i, som är utslagsgivande.

Generellt gäller att publikationsserier kan ha både ISSN och ISBN, det är då ISSN/serien som är utslagsgivande, inte förlaget. För en serie utan ISSN utgör förlaget publiceringskanal.

³ Riktlinjerna som ämnesgrupperna har att förhålla sig till vid nominering till nivå 2 skiljer sig åt eftersom publiceringsmönster och publiceringskulturer varierar med ämnesområde.

⁴ Externa refereegranskningsrutiner av samma *typ* som är standard för vetenskapliga tidskrifter existerar sällan för denna typ av publikationer.

1.4 Publikationstyper

Det tyska förlaget Verlag Philipp von Zabern publicerar vetenskapliga monografier och tidskriften *Nature* publicerar vetenskapliga artiklar, men inte alla böcker publicerade av Verlag Philipp von Zabern eller alla artiklar i *Nature* är vetenskapliga enligt den använda definitionen av vetenskaplig publikation.

Utöver publikationskanalen måste alltså vetenskaplig *publikationstyp* definieras så att denna typ av publikation kan särskiljas från andra typer av publikationer.

Först gäller att publikationen måste vara kopplad till ett ISBN eller ett ISSN (om inte så betraktas publikationen som "grå litteratur"). Tre vetenskapliga publikationstyper beaktas:

1. *Vetenskaplig monografi*
 - a. Publikationen har en titel med ett ISBN.
 - b. Förlaget har rutiner för extern kollegialgranskning. Läroböcker populärvetenskapliga verk är ej en vetenskaplig publikation.
2. *Vetenskaplig artikel i en antologi*
 - a. Publikationen har inget eget nummer men är associerad med ett ISBN.
 - b. Förlaget har rutiner för extern kollegialgranskning. Läroböcker populärvetenskapliga verk är ej en vetenskaplig publikation. Förord, sammanfattning, diskussion etc. betraktas ej som vetenskaplig.
3. *Vetenskaplig artikel i tidskrift eller serie*
 - a. Publikationen har inget eget nummer men är associerad med ett ISSN.
 - b. Tidskriften eller serien har rutiner för extern kollegialgranskning. Endast originalartiklar och översiktsartiklar betraktas som vetenskapliga publikationer (editorials, abstracts, book reviews etc. ingår således inte i definitionen på en vetenskaplig publikation).

1.5 Viktning

Vetenskapliga publikationer definieras alltså i praktiken på basis av publiceringskanal (endast publikationer i vetenskapliga kanaler räknas) och publikationstyp (vissa publikationer i vetenskapliga kanaler är vetenskapliga, men inte alla). Viktning av publikationstyp och publiceringskanalsnivå är i standardutförandet enligt tabell 1. Viktnings-schemat är en kompromiss mellan olika ämnesområdens syn på graden av signifikans och arbetsinsats förknippad med en given typ av publikation samt det incitament modellen skall förmedla.

Tabell 1. Standardviktning

Publikationstyp	Nivå 1	Nivå 2
Vetenskaplig artikel i tidskrift/serie (ISSN)	1	3
Vetenskaplig artikel i antologi (ISBN)	0.7	1
Monografi (ISBN)	5	8

1.6 Författarfraktioner och enheter

Vad en enhet utgörs av beror på analysnivå. En enhet är i regel ett universitet, en fakultet eller en institution. En publikation kopplas till en enhet, eller till enheter, baserat på författarens/författarnas

angivna affiliering(ar) i originalpublikationen. Publikationen delas upp i delar, fraktioneras, baserat på antalet författare. För en given publikation:

- Varje författare tillskrivs $1/n$ författarfraktioner, där n är antalet författare till publikationen
- En enhets andel av publikationen är summan av de fraktioner som härrör från författare som angivet organisationen som affiliering i originalpublikationen
- Om organisationens andel är mindre än $1/10$, sätts andelen till $1/10$.

2.0 Övervägande vid implementering vid UmU

I den bibliografiska publiceringsdatabasen DiVA skall alla publikationer med minst en UmU-författare registreras och utgör således den huvudsakliga informationskällan avseende publiceringsverksamheten vid UmU. Det existerar dock inte en 1-till-1 mappning mellan parametrar i den norska modellen och DiVA. Minst fem (2.1-2.5) klagöranden av implementeringskaraktär måste göras om den norska modellen ska tillämpas på lokal nivå.

2.1 Publikationstyper i DiVA och deras förhållande till publikationstyper i den norska modellen

Nedan ges ett förslag på vilka publikationstyper - enligt tillgänglig klassificering i DiVA - som bör betraktas som vetenskapliga och därmed ingå i underlaget. Notera att vissa publikationstyper har underkategorier som i vissa fall inte betraktas som vetenskapliga publikationer.

Publikationstyper angivna med (+) föreslås ingå i modellen, medan typer angivna med (-) inte gör det.

- **Artikel i Tidskrift (+)**
 - Meeting abstract (-)
 - Editorial material (-)
 - Letter (-)
 - Dagstidning (-)
- **Artikel, Forskningsöversikt (+)**
- **Bok (+)**
- **Kapitel i bok, del av antologi (+)**
- **Konferensbidrag**
 - **Publicerat paper (+)**
 - Poster (-)
 - Muntlig presentation (-)
 - Muntlig presentation med publicerat abstract (-)
- Artikel, recension (-)
- Avhandlingar (licentiat- eller doktorsavhandling, monografi eller sammanläggning) (-)
- Manuskript (-)
- Patent (-)
- Proceedings (redaktörskap) (-)
- Rapport (-)
- Samlingsvek (redaktörskap) (-)
- Övrigt (-)

Oavsett typ måste dessutom publikationen vara kopplad till ett ISSN eller ett ISBN.

I DiVA finns ytterligare klassifikation av publikationerna med avseende på *Typ av innehåll*:

- **Referegranskat (+)**
 - publikationens vetenskapliga innehåll har granskats av oberoende referenter och accepterats för publicering”
- **Övrigt vetenskaplig (+)**
 - Publikationen innehåll är av vetenskaplig karaktär och riktar sig mot vetenskapssamfundet men har inte genomgått referegranskning.
- **Populärvetenskap, debatt mm**
 - Publikationen är av populärvetenskaplig karaktär och riktar sig till allmänheten. Även debatt inlägg räknas hit.

Att endast beakta publikationer klassificerade som Referegranskat i underlaget förefaller korrespondera med (1.1) och (1.4). Dock är referegranskning och den process som i regel avses inte alltid direkt överförbar till andra publikationstyper än Artikel i tidskrift. Exempelvis är publikationstypen Kapitel i bok, del av antologi inte sällan förknippade med andra förlopp (redaktörsgranskning, på förhand klargjort att ett manuskript kommer att accepteras etc.). Det kan därför råda osäkerhet hos både enskilda forskare samt DiVA-administratörer vilken Typ av innehåll det rör sig om. Därför föreslås att även publikationer klassificerade som Övrigt vetenskapligt - men inte populärvetenskap - ska ingå i underlaget.

För att summera: det är Typ av publikation tillsammans med Typ av innehåll som styr om en publikation ingår i underlaget och publikationens eventuella bidrag till en enhets publiceringspoäng avgörs genom dess nivå i kanalregistret (1.2) samt viktnings-schemat (1.5).

2.2 Definition av publiceringsår

Vad som avses med publiceringsår kan vara något oklart, i alla fall förekommer flera definitioner på publiceringsår. Det gäller i huvudsak artiklar då dessa kan publiceras "ahead of print" (epa), "online first" etc. Det rör sig om publikationer som i förekommande fall görs tillgängliga på förlagens/tidskrifternas hemsidor innan de har fått fullständig bibliografisk information (häfte, volym etc.) och innan de kommit ut i tryck.

"Problemet" med denna typ av publikationer är att det är de tillhandahålls online inte behöver överensstämma med det år då publikationen görs tillgänglig i tryckt format. När en eap-publikation uppdateras med fullständiga bibliografiska uppgifter i DiVA (alltså när den har gått i tryck) får den potentiellt ett nytt publiceringsår (t.ex. eap 2013, i tryck 2014).

För att undvika potentiell dubbelräkning och/eller alltför omfattande manuellt arbete föreslås publiceringsår definieras som det år publikationen återfinns i tryckt format (en tidskrift som *endast* existerar online kan per definition inte vara eap och ställer inte till med problem i denna kontext).

En dylik definition har flera fördelar:

- Den sammanfaller med definitionen av publiceringsår som Vetenskapsrådet använder i den nationella bibliometriska modellen samt med definition av publiceringsår i modellen för ALF-medel.
- Lika för alla – vissa tidskrifter tillhandahåller inte eap överhuvudtaget, medan vissa har eap bara för en del av publikationerna. Men ovan definition av publiceringsår behandlas alla publikationer på samma sätt.

I DiVA är det klassifikation enligt *Status* som redogör för denna typ av information. Endast publikationer med status Published föreslås ingå i underlaget.

- Accepted (-)
- Epub ahead of print (-)
- In press (-)
- **Published (+)**
- Submitted (-)

2.3 UmU-enheter⁵

Applicering av den norska modellen på UmU skall i första hand medge analys på fakultetsnivå samt på institutionsnivå. Författarfraktioner tillskrivs en fakultet respektive en institution baserat på författarnas angivna affilieringar i DiVA. Är en författare för en given publikation affilierad med m UmU-enheter delas författarfraktionen upp på dessa (d.v.s. $(1/n)/m$ författarfraktioner tillskrivs respektive enhet, där n är antalet författare till publikationen).

Vissa enheter en författare kan vara affilierad med skall dock förmodligen inte påverka fraktioneringen (det är ekvivalent med att dessa enheter inte ingår i analysen). Säg att en författare för en given publikation är affilierad enligt följande i DiVA:

- Umeå universitet [715], Arktiskt centrum vid Umeå universitet (Arcum) [12000]
- Umeå universitet [715], Humanistiska fakulteten [803], Institutionen för språkstudier [819]

Beaktas båda dessa enheter i analysen så delas den aktuella författarfraktionen upp i två delar. I exemplet ovan skall centrumbildningen förmodligen inte påverka fraktioneringen, d.v.s. författarfraktionen skall endast tillskrivas institutionen. Nedan anges exempel på enheter som i andra typer av analyser stundom ej har påverkat fraktioneringen.

Tabell 2. Exempel på enheter som i andra sammanhang ej påverkat författarfraktionering

DiVA	TYP	FAKULTET	INSTITUTION ELLER MOTSVARANDE	FOKUS
5052 Molekylär Infektionsmedicin, Sverige (MIMS)	Enhet	Medicinska fakulteten	Molekylär Infektionsmedicin, Sverige (MIMS)	3221 Molekylär Infektionsmedicin, Sverige
5051 Umeå Centre for Microbial Research (UCMR)	Centrum	Medicinska fakulteten	Umeå Centre for Microbial Research (UCMR)	3222 Umeå Centre for Microbial Research (UCMR)
5752 Umeå centrum för funktionell hjärnavbildning (UFBI)	Centrum	Medicinska fakulteten	Umeå centrum för funktionell hjärnavbildning (UFBI)	-99
782 Umeå Life Science	Centrum	Medicinska	Umeå Life Science Centre	-99

⁵ I Excel-filen DivaEnheter2016.xslt listas aktuella enheter en författare kan vara affilierad med samt förslag på om dessa ska påverka fraktioneringen eller om de mappas till en annan enhet. Planeringsenheten föreslås ansvara för att uppdatera och dokumentera detta underlag medan UB ansvarar för att dokumentera och implementera övriga aspekter av den norska modellen.

Centre (ULSC)		fakulteten	(ULSC)	
5750 Centrum för miljö- och naturresursekonomi (CERE)	Centrum	Samhällsvetenskapliga fakulteten	Centrum för miljö- och naturresursekonomi (CERE)	-99
3050 Umeå forskningscentrum för matematikdidaktik (UFM)	Centrum	Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten	Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten (gemensam)	500X Teknisk-naturvetenskaplig fakultet gemensamt
12000 Arktiskt centrum vid Umeå universitet (Arcum)	Centrum	Umeå University (gemensam)	Arktiskt centrum vid Umeå universitet (Arcum)	8640 Arktiskt centrum vid Umeå universitet

I andra sammanhang har författarfraction för en enhet kunnat tillskrivas en annan. Säg att en författare för en given publikation angivit affiliering enligt följande i DiVA:

- *Umeå universitet [715], Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten [859], Umeå Plant Science Centre (UPSC) [874]*

I vissa analyser har författarfractionen tillskrivits *Umeå universitet [715], Teknisk-naturvetenskapliga fakulteten [859], Institutionen för fysiologisk botanik [867]* och UPSC har inte betraktats som en egen analysenhet.

Ovanstående exempel klargör att:

- Applicering av norska modellen centralt vid UmU kräver att principer som reglerar vilka enheter som skall utgöra analysenheter explicit klargörs och att en sådan lista sammanställs.
- Eventuella ad-hoc regler för att mappa författarfractioner från en enheter till en annan måste explicit klargöras och dokumenteras.

2.4 Viktning av publikationstyp och publikationskanal

Fastslå om det är viktning enligt avsnitt 1.5 som skall användas eller om lokala förändringar som svarar mot annan incitamentsstruktur önskas användas.

2.5 Publiceringskanaler som inte finns registrerade i det norska kanalregistret

Om en publikation uppfyller kravet på en vetenskaplig publikation enligt *Publikationstyp och Typ av innehåll (enligt 2.1)* men publiceringskanalen inte är registrerad i det norska kanalregistret är en strikt hantering att då betrakta kanalen som icke-vetenskaplig (Nivå 0). En lokal princip som tillåter att en dylik publikation ändå beaktas i modellen på något sätt är så klart möjlig. En sådan princip måste då definieras samt måste vara av en sådan art att den kan automatiseras.

2.6 Frågeställningar att beakta

1. Vilka publikationstyper anser ni ska ingå i beräkningar i den norska modellen? (se punkt 2.1)
2. Hur ska publiceringsår definieras? (se punkt 2.2)
3. Hur ska man hantera tillskrivning av författarfraktioner vid olika enheter vid Umeå universitet? (se punkt 2.3)
4. Hur ska en viktning av resultatet utformas? (se punkt 2.4)
5. Ska man hantera publikationskanaler som inte finns registrerade i det norska kanalregistret?

2.7 Simulering av utfallet av modellen

För att underlätta beslut rörande vissa frågor kan det vara lämpligt att det genomförs simulering av utfallet av modellen, givet olika parametervärden (olika viktningsscheman, inkludering av fler/färre publikationstyper etc.). Olika tänkbara scenarier måste då definieras så att simuleringarna kan genomföras.

Ansökan om att inte utlysa utbildningsprogram – Programmet för internationell kris- och konflikthantering 180 hp

Bakgrund

Programmet ges idag med de två första åren i Sollefteå och avslutande år i Umeå. När programmet tillkom var det i princip det enda programmet i kris- och konflikthantering i landet och unikt med sina fältstudier och sitt samarbete med externa aktörer bl.a. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap. Programmet hade då ett bra söktryck. På senare tid har söktrycket minskat vilket skapar problem både ekonomiskt men även för kvaliteten på utbildningen och med studenter som väljer att avbryta studierna. Statsvetenskapliga institutionen föreslår nu att inga studenter antas hösten 2017 vilket ger möjlighet att se över programmet, göra en överflyttning av programmet att ges i sin helhet i Umeå och utreda huruvida man kan hitta en lösning för genomförande av fältövningarna. Dialog har först med Akademi Norr och Sollefteå lärcenter samt övriga institutioner som har kurser i programmet.

Förslag till beslut:

Fakultetsnämnden beslutar

- att inte utlysa Programmet för internationell kris- och konflikthantering 180 hp inför höstterminen 2017.

Underlag till beslut om nollintag ht-17 till Programmet för internationell kris- och konflikthantering, IKK (Statsvetenskapliga institutionen).

IKK-programmet startade 2002 och har alltsedan dess kännetecknats av dess tvärvetenskapliga karaktär samt ett omfattande samarbete med externa aktörer såsom Myndigheten för samhällsberedskap, MSB, och Försvarsmakten. Undervisning i åtta olika ämnen samt s k fältövningar i samarbete med de externa aktörerna har varit programmets styrka. Det har gett studenterna ett brett perspektiv på frågor som rör kris-och konflikthantering i olika sammanhang. Fältövningar har utformats som ett stort rollspel och det har gett studenterna en fördjupad förståelse för hur internationella insatser genomförs i praktiken samt en tydlig arbetsmarknadsanknytning. Arbetsmarknaden har varit god för studenterna. Idag arbetar tidigare IKK-studenter i många internationella organisationer och svenska myndigheter med internationellt fokus men de har också svarat mot behov i det utbyggda arbetet med krishantering nationellt, regionalt och lokalt i Sverige.

De två första åren på programmet läses i Sollefteå och det tredje året i Umeå. Programmets geografiska placering har sin utgångspunkt i att det är en dyr utbildning. Det gäller framförallt fältövningar där utbildningsinsatser köpts in från MSB samt Försvarsmakten. Programmet har delfinansierats av Akademi Norr, en sammanslutning av kommuner i regionen. Ett villkor för detta har varit att utbildningen förläggs till Sollefteå Lärcenter.

Under senare år har söktrycket till IKK-programmet sjunkit. Antalet förstahandssökande och antagna illustreras i tabellen nedan. Det finns flera tänkbara skäl till det. Konkurrensen från andra utbildningar har ökat. När IKK startade fanns inte andra utbildningar om krishantering i Sverige, vilket det gör idag. Vi bedömer dock att den viktigaste förklaringen är utbildningen geografiska placering. Studenter vill hellre studera i en större stad än Sollefteå. Att utbildningen inte sker i en universitetsmiljö under de två första åren är en annan tänkbar förklaring.

<i>År</i>	<i>Förstahandssökande</i>	<i>Antagna vid programstarten</i>
2012	45	27
2013	50	30
2014	64	32
2015	41	24
2016	27	22

Det minskade söktrycket har resulterat i att färre studenter har antagits till utbildningen. Det medför olika problem, dels minskar universitetets finansiering när antalet studenter minskar och dels påverkar det kvalitén på utbildningen. Ett lägre antal studenter i inledningen av utbildningen har också resulterat i att antalet studenter som fullföljer hela utbildningen blivit ännu färre eftersom det vanligen är ett antal som studenter som av olika skäl väljer att avbryta sina studier.

Med en mindre studentgrupp blir det svårt att genomföra vissa inslag på utbildningen med en fullgod kvalitet, det gäller särskilt fältövningarna. När det är färre än 25 studenter uppstår svårigheter med att genomföra det scenario som övningen bygger på.

Statsvetenskapliga institutionen har löpnade haft en dialog med Sollefteå Lärcenter, och Akademi Norr, om det minskade antalet antagna studenter och de problem som det medför för utbildningens kvalitet.

Som huvudansvarig för IKK-programmet, har Statsvetenskapliga institutionen länge tvekat att ändra på förutsättningarna för programmet men efter de senaste årens utveckling menar vi att en geografisk flytt av utbildningens två första år är nödvändig. Studenterna skulle därmed befinna sig i en universitetsmiljö alla tre åren, vilket vi menar skulle höja utbildningen samlade kvalitet. En flytt av programmet medför dock att delfinansieringen av programmet försvinner, vilket skapar problem med genomförandet av fältövningarna. Hur det problemet bäst kan lösas är en fråga som behöver utredas. Vi menar därför att genom ett nollintag hösten -17, skapas tid för att utreda och förhoppningsvis lösa finansieringsproblemet. Vi har också haft en dialog med de ämnen som undervisar på programmet och det finns här en samsyn om att en flytt av utbildningen till campus i Umeå ge en rad positiva följd effekter.

Slutligen finns det också ett behov att revidera innehållet i programmet som helhet. Eftersom programmet endast genomgått några mindre revideringar sedan dess start 2002, finns det ett behov av att göra en mer omfattande genomgång av utbildningen. Sedan IKK-programmet startade har forskningen om krishantering, samt den faktiska krishanteringen runt om i världen, utvecklats stort. Det medför att det finns en rad centrala perspektiv som behöver inkluderas i utbildningen. Genom det förslagna nollintaget till programmet höstterminen -17, skapas ett utrymme för att den nödvändiga revideringen av IKK-programmet.

Ärende

Beslut eller annan åtgärd

19. Beslut om att inte utlysa utbildningsprogram – Internationell kris- och konflikthantering ht 2017.

FS 3.2-1768-16

Magnus Blomgren föredrar ärendet. Programmet har under ett antal år haft ett minskande söktryck och statsvetenskapliga institutionen avser att inte bjuda ut programmet i sin nuvarande form inför höstterminen 2017. Man vill förnya programmet och placera det i sin helhet i Umeå. Planerad nystart är höstterminen 2018. Utbildningskommittén beslutar att

- ställa sig bakom förslaget
- överlämna förslaget till Fakultetsnämnden för beslut.

Bilaga § 19.

Justeras
Mikael Wiberg

Bestyrkes

